

Årsrapport

Annual report

2018

Frå framsyninga Øya, eit samarbeid mellom avdeling Teaterhøgskolen og prosjektet EU Collective Plays.

Framsida: Shoma Ogasawara.
Bachelor i klassisk ballett

Innhold

- I. Styrets melding**
Report from the Board
- II. Introduksjon til verksemda med hovudtal**
Introduction to the organisation and Main Numerical Data
- III. Årets aktivitetar og resultat hovudtal**
- IV. Styring og kontroll av verksemda**
- V. Vurdering av framtidsutsikter**
- VI. Årsrekneskap 2018**
- VII. Appendiks**
Appendix

Samfunnsoppdraget	Kunsthøgskolen i Oslo skal utdanne utøvande og skapande kunstnarar og designarar, drive kunstnarisk utviklingsarbeid og forskning på høgt internasjonalt nivå og formidle kunnskap om Kunsthøgskolens aktivitetar, verksemd og verdier.
Visjonen	Kunsthøgskolen i Oslo skal vere leiande innanfor utdanning av skapande og utøvande kunstnarar og designarar. Kunsthøgskolen skal både vere ein arena for nytenking og forvaltning av fagtradisjonar, og bidra til framtidig kunnskaps- og samfunnsutvikling. Internasjonalt samarbeid skal vere ein føresetnad for kvalitet både i utdanninga og i forskinga.
Kunsthøgskolens etos	Kunsthøgskolen i Oslo skal pregast av god samhandling, og vi skal gjere kvarandre betre. Vi skal utvikle gode transparente prosessar for kunnskapsbaserte avgjerder og prioriteringar. Kunsthøgskolen i Oslo skal leggje til rette for at profesjonelle oppfatningar og meiningar kan brytast mot kvarandre i eit stimulerande og konstruktivt samspel. På Kunsthøgskolen i Oslo verdset vi ulikskap, kritisk sans, ansvar og gjensidig respekt.

Our Social Mission

The Oslo National Academy of the Arts provides education and training for visual and performing artists and designers, conducts artistic research at the highest international level, and disseminates knowledge about the Academy's activities, operations and values.

The Vision

The Oslo National Academy of the Arts strives to maintain a leading position in the education of creative and performing artists and designers. The Academy is intended both as an arena for innovation within academic traditions, and as a future-oriented contributor to knowledge and social development. International cooperation is a prerequisite for quality, both in education and in research.

The Academy's Ethos

The Oslo National Academy of the Arts strives for constructive interactions which allow us to help each other develop and to better ourselves. We seek to develop transparent processes for knowledge-based decision-making and prioritisation. We aim to enable professional knowledge and ideas to collide in productive and stimulating ways. We value diversity, critical awareness, responsibility and mutual respect.

Styrets melding

Report from the Board

Eit utviklande og utfordrande år

2018 var det første året for Kunsthøgskolen i Oslo som vitskapleg høgskole. Det representerte ein milestolpe for institusjonen. For første gong i Noregs historie blei det teke opp ein student til doktorgradsstudiet i kunstnarisk utviklingsarbeid. I 2018 markerte Kunsthøgskolen også 200-årsjubileet for etableringa av Den foreløpige tegneskole, som var den direkte institusjonelle føregjengaren til Statens håndverks- og kunstindustriskole. 200-årsjubileet understreka både tradisjonen Kunsthøgskolen står i, og kor viktig institusjonen blei i nasjonsbygginga.

2018 har samtidig vore eit år som har markert utviklinga av Kunsthøgskolen i Oslo som vitskapleg høgskole. Gjennom å opprette ein eigen doktorgrad i kunstnarisk utviklingsarbeid og å tilby eit eige program på 3. syklusnivå for alle fagfelte våre har Kunsthøgskolen demonstrert evne og vilje til å nå ambisjonane i Strategiplan 2017–2022. Den kunstnariske forskingsveka som blei arrangert for andre gong i januar 2018, har også vist seg å vere ei viktig plattform for deling av erfaringar og resultat av kunstnarisk forskning.

For Kunsthøgskolen i Oslo blei 2018 eit spesielt år også på andre måtar. Rett før jul 2017 mottok Kunsthøgskolen via Kunnskapsdepartementet omfattande varsel om uønskt seksuell merksemd og seksuell trakassering. Handtering av varsla prega institusjonen i heile 2018, både i form av konkret behandling av varsla, konklusjonar og reaksjonar, og i form av intern kunnskaps- og kulturbygging og gjennomgang av system. Varslings-sakene fekk også omfattande merksemd i presse og offentlegheit, noko som har kravd at institusjonen har brukt mykje tid på dei. Styret blei jamleg halde orientert både om det generelle arbeidet med handlingsplanen for eit trygt læringsmiljø og om dei sakene som var til behandling i eit særskilt behandlingsutval. Sakene var svært tunge for institusjonen, først og fremst fordi dei handla om tidlegare og noverande studentar hos oss og deira oppleving av ikkje å ha vore i eit trygt læringsmiljø. Styret meiner det var nødvendig at desse sakene fekk høgaste prioritet hos skoleleiinga, sjølv om det i praksis tok svært mykje ressursar og tid. Skolen må følgje med på arbeidet med å sikre god kommunikasjon, eigna rutinar og system for å seie ifrå også i 2019.

I 2018 vedtok styret, etter ein brei institusjonspolitisk diskusjon, å føre vidare ordninga med vald rektor/styreleiar for heile den samla verksemda vår. Våren 2019 skal det veljast rektor og prorektor for ein ny fireårsperiode.

Den planlagde omorganiseringa av fellesadministrasjonen blei implementert i fjor, med effekt etter sommaren 2018. Den nye organiseringa gir betre flyt mellom dei administrative og tenesteleverande delane av institusjonen. Styret er tilfreds med prosessen og resultatet av denne omorganiseringa.

Styret merkar seg at høge ambisjonar, nye program og administrative krav skaper utfordringar når fleire skal dele på areal, fagleg og administrativ kapasitet og på dei kronene som er igjen, når husleige, straum og lønningar er betalte. Styret har vedteke høge ambisjonar for Kunsthøgskolen, og 2018 har demonstrert nokre av dei økonomiske og praktiske utfordringane som følgjer av ambisjonsnivået. Styret er tilfreds med at det er sett i gang prosjekt for å sjå på korleis vi best mogleg utnyttar den samla kapasitet, mellom anna skal vi sjå på om det er mogleg å utnytte areala våre på ein betre måte. Ei betre utnytting av ressursane på tvers i organisasjonen er ein nøkkel til å bringe økonomien i balanse. Det som særleg bekymrar, er utfordringar med utskifting og modernisering av utstyr på scener og verkstader, slik at HMS-krav blir oppfylte. Styret er tilfreds med at Kunnskapsdepartementet er informert særskilt om utfordringane.

Studentane – morgondagens kunstnarar og designarar

Studentane på Kunsthøgskolen er engasjerte fulltidsstudentar som gjennomfører på normert tid, og som når læringsmåla i studieplanane. Styret er tilfreds med at Kunsthøgskolen i Oslo også i år scorar svært høgt på Kunnskapsdepartementet sin «Tilstandsrapport for høgere utdanning 2018». Som nemnt i tidlegare styreårsmeldingar har dette med både motiverte lærarar og engasjerte studentar å gjere. Indikasjonar på at studentane når resultat, er at fem studentar frå klassisk ballett kvalifiserte seg for konkurransen Nordic Baltic Ballet Competition, Stora Daldansen i Falun 2018. Fire av dei kom heim med prisar i mars. Ein student vann Designers Nest under Copenhagen Fashion Week. Det er andre år på rad at ein nyutdanna student frå Kunsthøgskolen vinn. Og ikkje minst er vi nøgde med at fire av Kunsthøgskolens studentar debuterte på den 131. Høstutstillingen, etter å ha blitt plukka ut blant 1919 søkjarar.

Kunsthøgskolen i Oslo tok opp 242 studentar hausten 2018. Meir enn 50 av desse var ikkje-skandinavisktalende. Desse studentane representerer ei vinning for Kunsthøgskolen i form av andre erfaringar, referansar og preferansar. Utveksling av studentar bidreg til deling av perspektiv og utvikling av kvalitet. Styret ser positivt på ei aukande utveksling, men ser at Kunsthøgskolen kan vere endå meir ambisiøs på dette området.

Studentundersøkingane viser eit jamt nivå på kor tilfredse studentane er med studia, men det er eit forbettringspotensial i kvaliteten på tilbagemeldingane studentane får på nokre studieprogram. Forventningane i stortingsmeldinga Kultur for kvalitet i høgare utdanning, fell slik sett saman med institusjonens egne ambisjonar på dette området.

Kunsthøgskolen arrangerte for tredje gong ein felles avgangsfestival med felles designprofil i 2018. Alle bachelor- og masterstudentar skal gjere eit kunstnarisk arbeid som del av sin eksamen, og dette resulterer i fram-syningar og utstillingar som varer gjennom heile våren. I 2018 blei alle desse samla under tittelen «Avgang 2018», og dei samla eit stort publikum.

I 2018 arrangerte studentane igjen fadderveke og publiserte ei eiga studenthandbok som dei produserte sjølv. Dette er igjen eit eksempel på at «KHiO-identiteten» veks blant studentane, og at interessa for faga på tvers av institusjonen aukar. Skoleåret blei starta med felles velkomst slik som året før. Styret er tilfreds med tiltaka som bidreg til å samle skolen.

Styret er også tilfreds med at det i 2018 er gjennomført pedagogiske kurs for nyttilsette samt at det ved fleire avdelingar er gjennomført kollega-rettleiing.

Til stades i verda

Ein vesentleg del av alle Kunsthøgskolens fag er visingar, framsyningar og utstillingar. Formidling og kontakt med publikum er ein heilt essensiell del av både praksis og læringsutbytte. Derfor er formidlingsaktiviteten på Kunsthøgskolen svært omfattande og pregar institusjonen på mange vis. I tillegg er fagmiljøa ved Kunsthøgskolen svært ambisiøse i forelesings- og seminarverksemda si. Academy lectures, Akademirommet, Åpent forum, Agenda kunst og håndverk, Art and craft lectures, Design talks og Forum dans o.a. bidreg til ein omfattande aktivitet på kveldar og i helger.

I tillegg har tilsette og studentar ved Kunsthøgskolen delteke i den offentlege samtalen om seksuell trakassering, yringsfridom, sensur, kunstens kår, post-koloniale problemstillingar, mangfald o.a.

Styret er tilfreds med at Kunsthøgskolens studentar og tilsette er opne og deltek i den offentlege diskursen, sjølv om problemstillingane og saks-kompleksa tidvis har vore krevjande også for institusjonen.

Kunstnarisk utviklingsarbeid – den nye kunnskapen

Kunsthøgskolen følgde opp med ei ny utgåve av Artistic Research Week (KUF-veke) i januar 2018. Gjennom fire dagar blei det arrangert presentasjonar, utstillingar, debattar, forelesingar, arbeidsseminar (workshops) og paneldiskusjonar, med særleg vekt på det kunstnariske utviklingsarbeidet blant dei tilsette.

Styret er svært tilfreds med at initiativet også i 2018 blei ein suksess, med aktiv deltaking blant tilsette og studentar og med godt besøk av eksterne gjester.

Fagtilsette på Kunsthøgskolen har markert seg gjennom heile 2018 med omfattande kunstnarisk praksis og med å vere til stades i kunstfeltet. Gjennom prosjektprogrammet PKU har institusjonen fått støtte til fleire nyskapande prosjekt innanfor kunstnarisk utviklingsarbeid som «Nye forestillinger – nye verktøy: Kunnskaper og ferdigheter for et postdramatisk teater», «Amphibious Triologies», «Segunda vez» og «Costume Agency», og i tillegg har prosjektet «Connecting Wool» starta opp med støtte frå Utforsk.

Ein transparent, attraktiv og dynamisk organisasjon

I 2018 sette Kunsthøgskolen i gang det første kompetanseutviklingsprogrammet for tilsette på tvers av avdelingar og seksjonar. Programmet fekk økonomisk støtte frå Difi, og formålet var å utvikle organisasjonen horisontalt. Pilotprosjektet omfattar 20 tilsette frå ulike delar av institusjonen og er eit tiltak for å møte ønske som tilsette har kome med i medarbeidarundersøkingar.

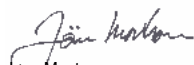
Det er også sett i gang omfattande prosessar for å skaffe kunnskap om arealbruk, og dessutan om bruk av tekniske fasilitetar og tenester. Ambisjonen er å skaffe eit kunnskapsgrunnlag for prioriteringar og avgjerder som sikrar effektiv bruk av Kunsthøgskolens ressursar, i tråd med strategiplanens ambisjon om å sikre at ressursane ved institusjonen blir organiserte og brukte slik at dei støttar opp om kjerneverksemda.

Kunsten og samfunnet

I 2018 kom kulturmeldinga Kulturens kraft, Meld. St. 8 (2018–2019). Denne meldinga understrekar kunstens samfunnsrolle, med tilvising til § 100 i Grunnlova og ytringsfridommen som ein grunnleggjande føresetnad for demokrati og menneskerettar. Kunsthøgskolen i Oslo utdannar garantistane for desse ytringane, nemleg kunstnarane sjølv. Derfor strekkjer samfunnsoppdraget til Kunsthøgskolen seg lenger enn til å produsere relevante kandidatar til arbeidslivet, det dreier seg kanskje i større grad om å utdanne aktørane som sikrar dei kunstnarisk skapande og utøvande ytringane i samfunnsveven.

I 2018 opplevde vi at rommet for desse ytringane blei trua av krefter som vil avgrense moglegheita for det frie kunstnariske – og akademiske – ordet, såkalla «no-platforming». På Kunsthøgskolen vil vi insistere på ein open dialog basert på respekt for ulike synspunkt. Kunsthøgskolen i Oslo skal derfor framleis vere både ein forvaltar av tradisjon og eit laboratorium og ein arena for utforsking av det kunstnarisk ukjente.

Oslo, 12. mars 2019

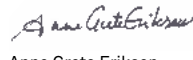
Jørn Mortensen
rektor/styreleder

Kirsti Bræin
faglig representant

Karen Disen
faglig representant

Anne Grete Eriksen
faglig representant

Christian Tivberg
teknisk-administrativ repr.

Jens Martin Hartvedt Arvesen
studentrepresentant

Alma Maria Ida Braun
studentrepresentant

Sigbjørn Apeland
ekstern representant

Morten Gjelten
ekstern representant

Alfild Skaardal
ekstern representant

Anna Lindal
ekstern representant

A Year of Development and Challenges

2018 was the first year the Oslo National Academy of the Arts (KHiO) was accredited by the Ministry of Education and Research as a vitenskapelig høyskole, or specialised university institution. This represented a milestone for KHiO. For the first time in Norwegian history, candidates were admitted to a PhD programme in artistic research. In 2018 KHiO also celebrated the bicentennial of the founding of the provisional college of drawing (Den foreløpige tegneskole) that was to be the direct institutional forerunner of the Norwegian National Academy of Craft and Art Industry, one of the five institutions that formed KHiO in 1996. The bicentennial underscored both the tradition KHiO is a part of as well as KHiO's importance in building Norway as a nation.

At the same time, 2018 has been a year that marked the development of the Oslo National Academy of the Arts as a specialised university institution. By creating a PhD degree in artistic research, thereby offering a dedicated programme on the third cycle level (the PhD level) within all our disciplines, KHiO has demonstrated an ability and will to achieve the ambitions of the Strategy Plan 2017–2022. The Artistic Research Week, which was held for the second time in January 2018, has also proven to be an important platform for sharing experiences and the results of artistic research.

For the Oslo National Academy of the Arts, 2018 also proved to be an unusual year. Right before Christmas 2017, KHiO received extensive notifications about unwanted sexual attention and sexual harassment, as forwarded to KHiO by the Ministry of Education. The way in which these acts of whistle-blowing were dealt with had an effect on the institution throughout the entirety of 2018, both in the form of the specific processing of the notifications and the subsequent conclusions and reactions, but also in the form of internal knowledge and culture building, as well as a review of the relevant systems. The whistle-blowing cases were also widely covered and discussed in the press and by the public, which has required extra attention on behalf of the institution. The board was kept abreast both of the general work on the action plan for a safe learning environment and of the individual cases that were being processed by a separate whistle-blowing panel. The cases were extremely difficult for the institution, above all because they pertained to our previous and current students and their experience of not having been part of a safe learning environment. The board sees why it was necessary for these cases to be given top priority by the school's management, even though the cases proved to be highly resource- and time-consuming. The efforts to ensure good communication, suitable procedures and systems for whistle-blowing should also be a focal point in 2019 as well.

In 2018 the board, after a wide-ranging discussion of institutional policy, decided to continue the practice of having an elected rector/chair of the board for the entire institution as a whole. In spring 2019, a rector and prorector shall be elected for a new four-year term.

The planned reorganisation of the central administration was implemented last year and came into effect after summer 2018. This reorganisation facilitates the interaction between the institution's administrative and service-providing elements. The board is satisfied with the process and the outcome of this reorganisation.

The board notes that high ambitions, new programmes and administrative requirements create challenges when many people are to share space, academic and administrative capacity and the funds that remain after the rent, the electricity bill and wages have all been paid. The board has set high ambitions for KHiO, and 2018 has witnessed some of the economic and practical challenges that result from this level of ambition. The board is satisfied that projects have been instigated to look at how we utilise our total capacity as best as possible, including reviewing the possibility to better utilise our various spaces. A better utilisation of our resources throughout the organisation will be key to balancing our finances. But it is above all the challenges of replacing and modernising stage and workshop equipment, so that they comply with the HSE requirements, that are a cause for concern. The board is satisfied that the Ministry of Education has been particularly informed about these challenges.

The students – the artists and designers of tomorrow

The students at KHiO are engaged, full-time students who complete their studies on time and who achieve the learning outcomes laid down in the curricula. The board is satisfied that the Oslo National Academy of the Arts also this year has scored very high in the Ministry of Education's latest status report on higher education (Tilstandsrapport for høyere utdanning 2018). As mentioned in previous reports from the board, this is due both to motivated teachers and engaged students. The results achieved by our students may be exemplified by how five students from classical ballet qualified for the 2018 Nordic Baltic Ballet Competition in Falun, Sweden, with four of them returning home with prizes in March; by how a student won the Designers' Nest Award during the Copenhagen Fashion Week, the second year in a row that a recent graduate from KHiO won that award; and not least by how four Academy students made their debuts at the 131st Høstutstillingen (Autumn Exhibition) after having been selected from among 1,919 entries.

The Oslo National Academy of the Arts admitted 242 students in autumn 2018. More than 50 of them were non-speakers of a Scandinavian language. These students are a boon for KHiO by bringing with them other experiences, references and preferences. The practice of student exchange, both to and from other countries, promotes the sharing of perspectives

and the raising of academic quality. The board is positive to the fact that such student exchange is increasing, but sees that KHiO can be even more ambitious in this area.

The student surveys show that the level of student satisfaction with their studies has remained stable, but students at some programmes have indicated that there is room for improvement in the quality of their education. The expectations in the report on quality (Kultur for kvalitet I høyere utdanning) coincides in this regard with the institution's own ambitions in this area.

KHiO organised a common graduation festival with a common design profile for the third time in 2018. All Bachelor's and Master's students are to produce an artistic work as part of their final examination, and this results in performances and exhibitions that take place throughout the entire spring. In 2018 all these various productions were gathered under the common title Avgang 2018 (Graduation 2018) and attracted a large audience.

In 2018 the students again held a so-called Buddy Week (fadderuke) for new students and also published a student handbook produced by the students themselves. This is again an example of how a separate KHiO identity is emerging among the students, and that interest in the various disciplines throughout the institution is on the rise. As in 2017, the academic year began with a common welcome ceremony. The board is satisfied with these measures, which help unify the school.

The board is also satisfied that pedagogy courses were held in 2018 for recent employees, and that colleague mentoring has been carried out at several departments.

A presence in the world

Showings, performances and exhibitions figure heavily in all of KHiO's disciplines. Popularisation and public outreach are an entirely essential part of both practice and the learning outcome. Hence, the popularisation activities at KHiO are extensive and have a bearing on the institution in many ways. In addition, KHiO's various academic communities are highly ambitious in their lecture and seminar activities. Programmes such as Academy Lectures, the Academy Space, Open Forum, Agenda Art and Craft, Art and Craft Lectures, Design Talks and Dance Forum ensure a wide variety of activities in the evening and at weekends.

Artistic research – the new form of knowledge

In addition, staff and students at KHiO participated in the national conversation on sexual harassment, freedom of expression, censorship, the conditions of art, post-colonial issues, diversity, and other issues. The board is satisfied that KHiO's students and staff are open and participate in the public discourse, even though the issues and individual cases at times have been difficult for the institution as well.

KHiO organised another edition of the Artistic Research Week in January 2018. Over the course of four days, presentations, exhibitions, debates, lectures, workshops and panel discussions were held, with a particular focus on the staff's artistic research. The board is highly satisfied that the initiative was a success in 2018 as well, with active participation from staff and students and with solid attendance from external guests.

The academic staff at KHiO have made their mark throughout 2018 with an extensive artistic practice and presence in the field of art. Through the PKU project programme, the institution has received funding for several innovative projects within artistic research, such as "New Performances – New Tools: Knowledge and Skills for the Post-dramatic Theatre", "Amphibious Trilogies", "Segunda vez" and "Costume Agency", and in addition the "Connecting Wool" project has been launched with funding from Utforsk.

**A transparent,
attractive and
dynamic organisation**

In 2018 KHiO launched its first skills enhancement programme for staff across departments and sections. The programme received financial support from the Agency for Public Management and eGovernment (Difi) with the intent of developing the organisation horizontally. The pilot project includes 20 staff from various parts of the institution and aims to meet the wishes submitted by staff in worker surveys.

Extensive processes have also been instigated in order to gain insight into how KHiO makes use of its available space, technical facilities and services. The ambition is to obtain a knowledge base for setting up priorities and making decisions that ensure an effective use of KHiO's resources, in line with the Strategy Plan's ambition to ensure that the institution's resources are organised and used in such a way as to support the school's core activity.

Art and society

2018 saw the publication of a white paper on culture, titled *Kulturens kraft* (The power of culture), Report to the Storting no. 8 (2018–2019). The white paper underlines the social role of art, making reference to article 100 of the Constitution on the freedom of expression and to this freedom as a fundamental prerequisite for democracy and human rights. The Oslo National Academy of the Arts is educating the guarantors of these expressions, namely the artists themselves. As a result, KHiO's social mission extends beyond producing relevant candidates for the workforce; it is perhaps more a matter of educating the actors who will ensure the artistically creative and performative expressions in the fabric of society. In 2018 we experienced that the space for these expressions was threatened by forces who want to limit the possibility for free artistic – and academic – expression, so-called deplatforming or No Platform. At KHiO, we will insist on an open dialogue based on a respect for different viewpoints. The Oslo National Academy of the Arts shall therefore continue to both be a promoter of artistic traditions and a laboratory and arena for exploring the artistically unknown.

II.

Introduksjon til verksemda med hovudtal

Introduction to the organisation
and Main Numerical Data

Nøkkeltal for verksemda

Studieprogram på bachelornivå (inkl. PPU og årsstudium)	13
Studieprogram på masternivå	8
Tal søkjarar per studieplass	8,9
Gjennomføring på normert tid - bachelor (%)	65,4
Gjennomføring på normert tid – master (%)	71,4
Gjennomføring totalt i forhold til utdanningsplan (%)	98,2
Kandidatar	187
Stipendiatar i stilling	27
Tal studentar per fagleg tilsett	5,9
Del med førstestillingar av totalt fagtilsette (%)	76,8
Løyving frå Kunnskapsdepartementet (mill. kr)	348,938
Bidrag- og oppdragsfinansiert aktivitet (mill. kr)*	3,5
EU-midlar til undervisning o.a. (mill. kr)	1,075
Avsetjingar til reinvestering og vedlikehald (mill. kr)	6,2

*Utanom tilskot frå NFR, RFF og EU

Kunsthøgskolen i Oslo skal utdanne utøvande og skapande kunstnarar og designarar, drive kunstnarisk utviklingsarbeid og forskning på høgt internasjonalt nivå og formidle kunnskap om KHiOs aktivitetar, verksemd og verdiar. Målet er å vere leiande innanfor utdanning av skapande og utøvande kunstnarar og designarar. KHiO skal både vere ein arena for nytenking og forvaltning av fagtradisjonar, og bidra til framtidig kunnskaps- og samfunnsutvikling. Internasjonalt samarbeid skal vere ein føresetnad for kvalitet både i utdanninga og i forskinga.

Utdanning

Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) er landets største statlege utdanningsinstitusjon for kunstnarar og designarar. KHiO er ein sterkt spesialisert institusjon som tilbyr utdanningar på bachelor- og masternivå innanfor fagfelte biletkunst, kunst og handverk, design, dans, teater og opera.

I 2018 vart KHiO akkreditert som vitskapleg høgskole med eit eige ph.d.-program i kunstnarisk utviklingsarbeid.

Studentar pr avdeling

Dans	95	Kunst og handverk	140	Operahøgskolen	25
Design	155	Kunstakademiet	110	Teaterhøgskolen	45

I studieåret 2017-2018 var det 570 studenter ved KHiO. Av disse var det 169 studenter som fullførte års-, bachelor- og masterstudier og 18 som fullførte praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). 1 stipendiat disputerte.

- Kunstakademiet tilbyr utdanning i biletkunst. Kunstnarisk praksis utgjør kjernen i utdanninga.
- Kunst og handverk tilbyr utdanning innan fagområda tekstil, grafikk og teikning, keramikk, kunst og offentlege rom, samt metall og smykke-kunst.
- Design tilbyr utdanning i grafisk design, illustrasjon, klesdesign, kostymedesign, interiørarkitektur og møbeldesign.
- Dans tilbyr utdanning i klassisk ballett, samtidsdans og jazzdans, koreografi og dans i tillegg til PPU i dans og teater.
- Teaterhøgskolen tilbyr utdanning i skodespelarfag og regi og teater med mogleg fordjuping i skodespelarfag, regi, scenetekst, dramaturgi og scenografi.
- Operahøgskolen tilbyr utdanning for operasongarar med stor vekt på sceniske produksjonar. Utdanninga skjer i samarbeid med Noregs musikkhøgskole og Den Norske Opera & Ballett.

Organisasjon

Kunsthøgskolen har om lag 100 fagleg tilsette. Desse er hovudsakleg i åremålsstillingar for ein periode på seks år. I tillegg tilfører årleg rundt 900 gjestelærarar spisskompetanse til ulike delar av undervisninga.

Av dei om lag 100 administrativt tilsette har 30 sitt daglege arbeid ved scener og verkstader. Personalet er ofte kunstnarleg utdanna. Dei legg til rette for undervisninga og studentanes sjølvstendige arbeid. I tillegg finst viktige interne funksjonar for drift og reinhald av den store bygningsmassen. Om lag 50 administrativt tilsette har studie-, forsking- og formidlingsrelatert arbeid.

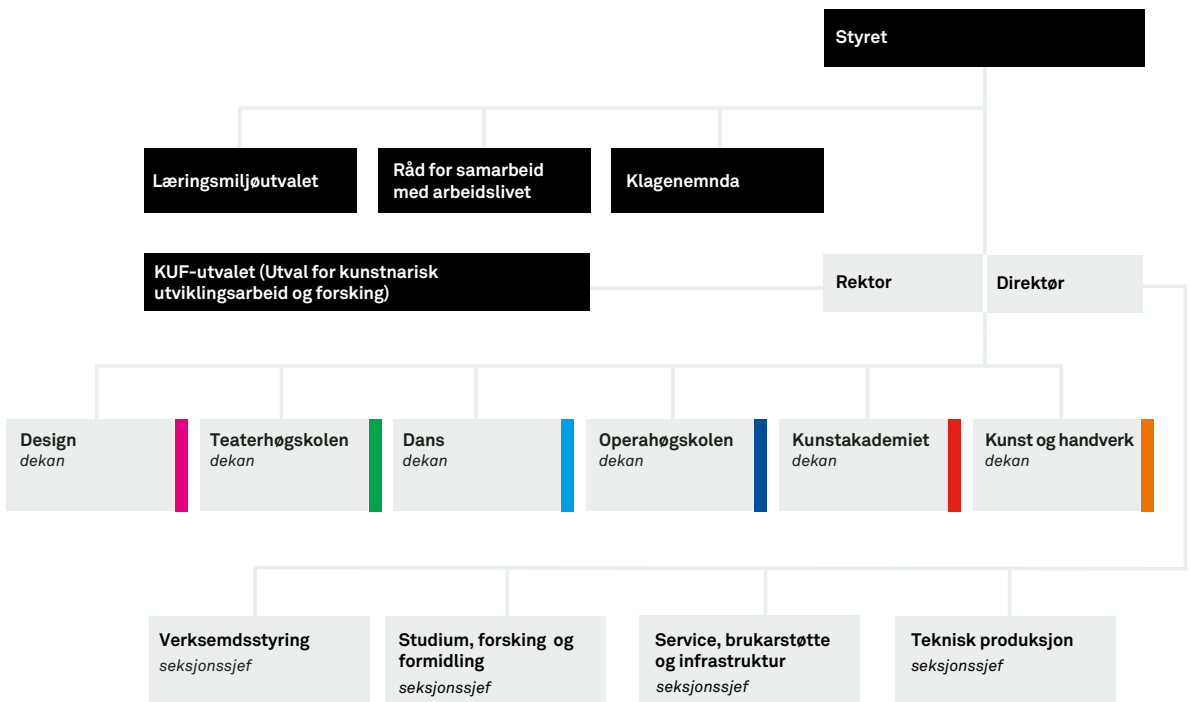
Kunsthøgskolen i Oslo er ein vitenskapleg høgskole og eit statleg forvaltingsorgan med særskilde fullmakter under Kunnskapsdepartementet. Institusjonen har eit styre med valt rektor som styreleiar og delt leing mellom rektor og direktør, jf. UH-lovas § 10. Styret har fire eksterne representantar, fire valt av dei tilsette og to valt av studentane. Den faglege verksemda er organisert i seks avdelingar med tilsette dekanar og til støtte for den faglege verksemda finst ein fellesadministrasjon med fire seksjonar med tilsette seksjonssjefar. Høgskolen har fleire interne utval.

Jørn Mortensen er rektor og Merete Lingjærde prorektor, valt for perioden 2015—2019. Annemarie Bechmann Hansen er direktør, tilsett i årsmål for perioden 2016—2022.

Styret vedtok å halde fram med ei ordning med valt rektor og tilsett direktør. Den nye rektoratsperioden vil gjelde frå semesterstart hausten 2019. Frå same tidspunkt vil det også bli oppnemnt nytt styre.

Organisasjonskart

Med verknad frå august 2018 vart det vedteke ei ny organisering av dei administrative støttefunksjonane. Desse vart organisert i seksjon for verksemdstyring, seksjon for teknisk produksjon, seksjon for studium, forskning og formidling og seksjon for service, brukarstøtte og infrastruktur.

Lokale og fasilitetar

KHiO held til ved Akerselva på Grünerløkka i Oslo. Her leiger høgskolen 43.000 m2 brutto i den ombygde Christiania Seilduksfabrikk som nå er tilhaldsstad for studentar, fagpersonale og administrasjon.

Undervisninga er både teoretisk og praktisk retta. Ein svært viktig del av studentanes utdanning til profesjonelle kunstnarar er å utvikle og prøve ut kunsten i møte med publikum. Som støtte til dette har KHiO eit unikt tilbod med scener, prøvesalar, galleri, atelierplassar, verkstader og bibliotek.

Til støtte for scenekunstutdanninga finst ni scener av ulik storleik og funksjon. Hovudscenen har orkestergrav og sete plass for 200 personar, og dei andre scenene varierer i storleik med mellom 50 og 150 publikums plassar.

Avdelingane for dans, opera og teater har prøverom, spesialverkstader og fagfolk for produksjon av scenografi (metall, tre, målarisal og rekvisittar), lyd, lys og kostymer.

Til støtte for den visuelle kunst- og designutdanninga finst verkstader, atelierplassar og større og mindre gallerirom. Det er verkstader og spesialutstyr for desse fagområda:

- Tekstil med vev, stofftrykk, saum og strikk
- Analoge og digitale mediar med film, fotostudio, black box, printshop og dForm, samt utstyrslager
- Tre med grovverkstad og modell og prototype, og CNC (høgpresisjons skjære- og slipemaskiner)
- Grafikk med publisering (bokbinderi, boktrykk, risograf, blysets), silke-trykk, litografi/høgtrykk og djuptrykk
- Metall med gullsmedarbeidsplassar, smie og sveiserom og verkstader for plaststøyp og metallstøyp
- Keramikk og form
- Rom og lys med romlaboratorium, black box, prosjektorg og byggetorg

Kunsthøgskolens bibliotek er landets største kunstfaglige høgskolebibliotek og formidlar relevant litteratur, film og musikk — fysisk og digitalt — til høgskolens studentar og tilsette. Biblioteket er også ope for eksterne brukarar.

KHiO eig Atelierhuset i Arcueil, ein liten kommune sør for Paris. Huset er ope for kortare studie- og arbeidsopphald for studentar og personale ved KHiO.

Study programmes at bachelor level (includes practical pedagogical training and one-year study programmes)	13
Study programmes at master level	8
Number of applicants for each available space	8,9
Completion of study programme within prescribed time frame – bachelor (%)	65,4
Completion of study programme within prescribed time frame – master (%)	71,4
Total completion of study programmes in relation to education plans (%)	98,2
Bachelor and master-level students	187
PhD candidates / Research fellows	27
Number of students per teacher	5,9
Percentage of staff members with PhD-level competence in relation to total number of teaching staff (%)	76,8
Funding from the Ministry of Education and Research (mill. NOK)	348,938
Grant-funded and externally-financed/commissioned activities (mill. NOK)*	3,5
EU-funds for education, and other funding (mill. NOK)	1,075
Funds set aside for reinvestment and maintenance (mill. NOK)	6,2

*Excludes funding from the Research Council of Norway, the Regional Research Fund, and the European Union

Oslo National Academy of the Arts (KHIO) provides education and training for designers and visual and performing artists. It conducts artistic research at the highest international level, and disseminates knowledge about its activities, operations, and values. The goal is to be a leading institution in the field of education for designers, visual artists, and performing artists. KHIO is intended to be both an arena for innovation within academic traditions, and a future-oriented contributor to knowledge and social development. International cooperation is a prerequisite for quality, both in education and in research.

Education

KHIO is Norway's largest national educational institution for artists and designers. Highly specialized, it provides education at the bachelor and master level in the fields of fine art, art and craft, design, dance, theatre, and opera.

In 2018, KHIO gained accreditation as a specialized university institution with its own PhD programme in artistic research.

Students per department

Academy of Dance

95

Art and Craft

140

Academy of Opera

25

Design

155

Academy of Fine Art

110

Academy of Theatre

45

In the academic year 2017–2018, KHiO had 570 students. Of these, 169 completed either a one-year, bachelor, or master study programme, and 18 completed practical pedagogical training. One PhD candidate defended her thesis.

- The Academy of Fine Art offers education in visual art. Artistic practice comprises the core of the education.
- Art and Craft offers education in the fields of textiles, fine art printing and drawing, ceramics, art and public space, and metal and jewellery art.
- Design offers education in graphic design, illustration, clothing design (fashion), costume design, and interior architecture and furniture design.
- The Academy of Dance offers education in classical ballet, contemporary and jazz dance, choreography and dance, and practical pedagogical training in dance and theatre.
- The Academy of Theatre offers education in acting, directing and theatre, with the possibility to specialize in acting, directing, stage text, dramaturgy, and scenography.
- The Academy of Opera offers education for opera singers, with emphasis on staged productions. Instruction is provided through collaboration with the Norwegian Academy of Music and The Norwegian Opera and Ballet.

Organisation

KHiO has about 100 professional staff members (teachers), most of whom have a six-year contract. In addition, there are, every year, about 900 guest teachers who contribute to various parts of the education on offer.

Of the approximately 100 administrative and technical staff members, 30 work on a daily basis in workshops and stages. These personnel often hold degrees in art. They facilitate the teaching and the students' independent work. In addition, there are important internal functions relating to running, maintaining, and cleaning the large building complex. About 50 administrative staff members work with study programmes, research, and communication / mediation.

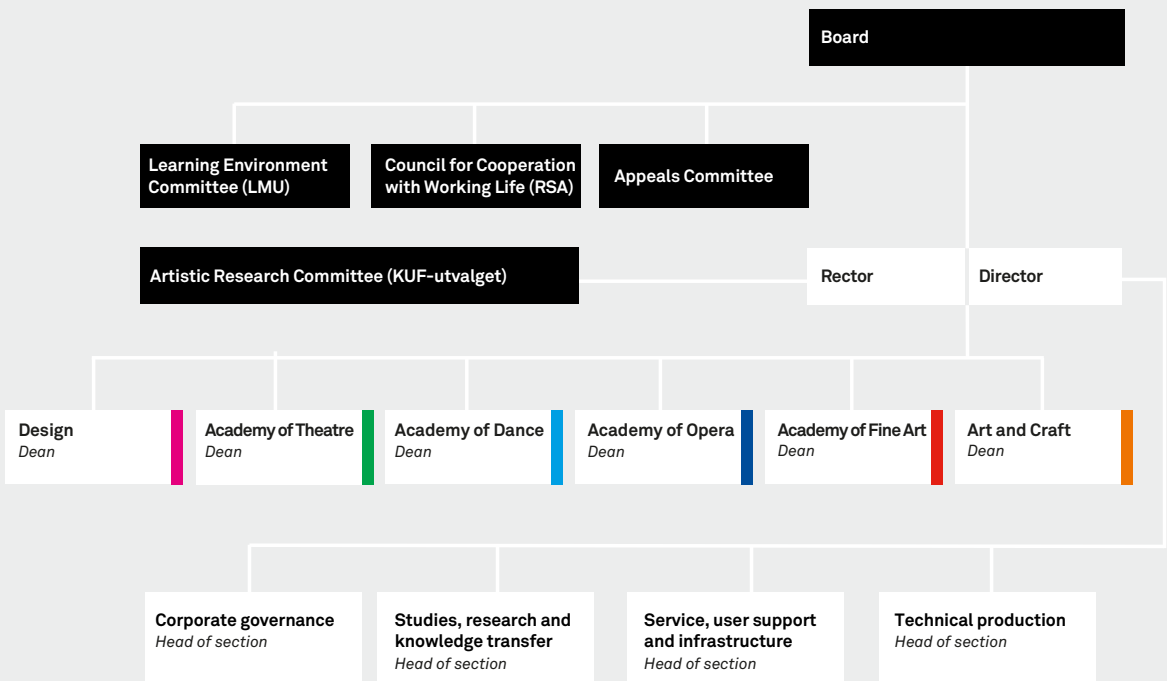
KHiO is a specialized university institution and a national administrative body with special empowerment subject to the Ministry of Education and Research. It has a board of directors with an elected rector who is the chair. The board meetings are jointly led by the rector and the director (see UH-lov § 10). The board consists of four external representatives, five representatives chosen by the school's staff, and two representatives chosen by the student body. The subject areas which the school offers instruction in, are organized into six departments / academies, each with a dean. To support the study programmes in the subject areas, there is a joint administration that is divided into four sections, each with its own section leader. KHiO also has several internal committees.

Jørn Mortensen is rector and Merete Lingjærde is prorector, both are elected for the period 2015–2019. Annemarie Bechmann Hansen is director, appointed on contract for the period 2016–2022.

The board chose to continue the arrangement whereby the rector is elected and the director is appointed. The new rectorate period will begin at the start of the fall semester in 2019. At that time, a new board of directors will also be elected.

Organisation chart

A new organizational structure for administrative support functions was adopted, effective as of August 2018. These functions are now organized into four sections: (i) Section for Corporate Governance, (ii) Section for Technical Production, (iii) Section for Studies, Research and Knowledge Transfer, and (iv) Section for Service, User Support and Infrastructure.

Premises and facilities

KHiO is located alongside the river Akerselva, in Oslo's Grünerløkka neighbourhood. It rents 43,000 m² of space in the renovated factory Christiania Seilduksfabrikk. The old building is thus the 'second home' for students, professional staff, and administrative personnel.

The teaching is both theoretically and practically oriented. A very important part of the students' training to become professional artists is to develop and test their art through encounters with the public. To this end, KHiO offers a unique assortment of theatre stages, rehearsal rooms, an art gallery, artist studios, technical workshops, and a library.

To support the study programmes in the performing arts, there are nine theatres. The main theatre has an orchestra pit and seating for 200. The others vary in size and can seat 50 to 150 people.

The academies for dance, opera, and theatre have rehearsal rooms, specialized workshops, and professional staff for the production of scenography (metal, wood, painting room, and props), sound, light, and costumes.

To support the teaching in visual art and design, there are workshops, studios, and larger and smaller gallery spaces. The workshops and specialized equipment are for the following subject areas:

- Textiles, with weaving, screen printing, sewing, and knitting
- Analogue and digital media, including film, a photo studio, black box, print shop and dForm, plus equipment storage space
- Wood, with a carpentry workshop for rough and/or large projects, building models and prototypes; a CNC (Computer Numerical Control) workshop (high-precision machines for cutting and polishing)
- Printing, with publishing equipment (bookbinding, book press, Risograph, lead type), screen printing, lithography, relief printing, and intaglio
- Metal, with work-stations for goldsmithing, a smithy and welding room, and workshops for casting in plastic and metal
- Ceramics and form
- Space and light, with a space lab, black box, project space, and building space

KHiO's library is Norway's largest art-school library, offering relevant literature, films, and music – physical and digital – for the benefit of students and staff. The library is also accessible to external users.

KHiO owns the studio house Atelierhuset, in Arcueil, a small municipality south of Paris. The house is available to KHiO students and staff who want to use it for relatively short periods of study and studio work.

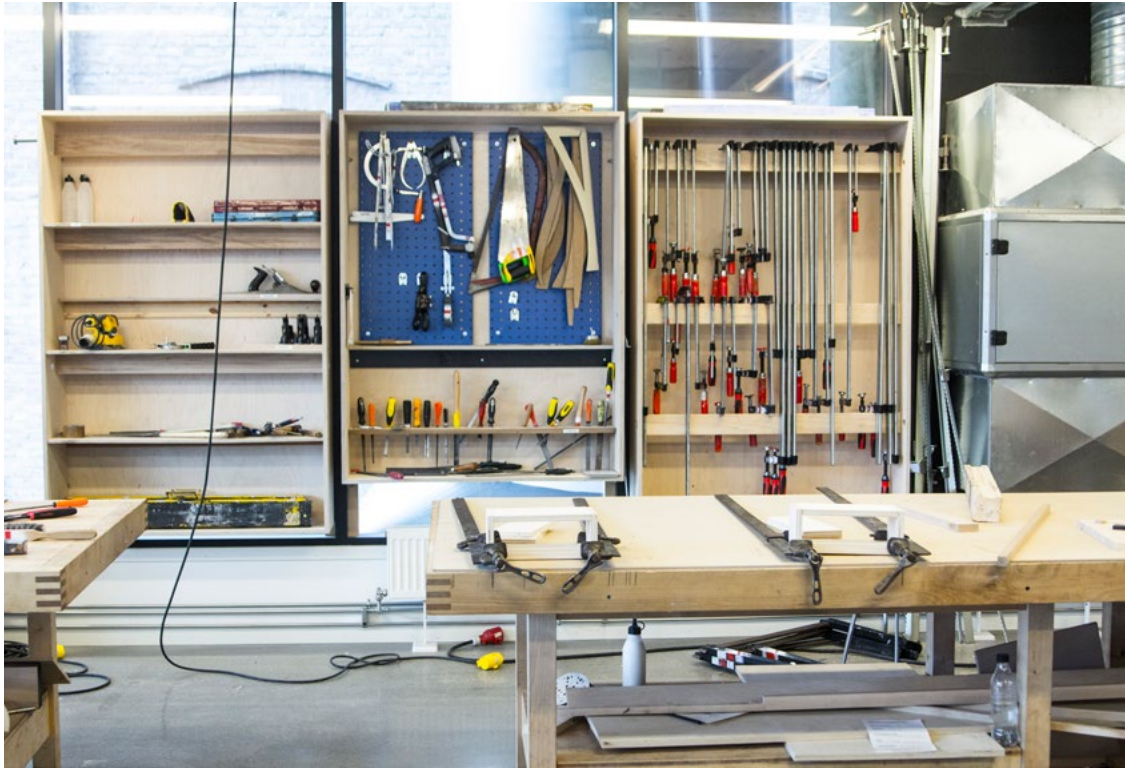

Årets aktiviteter og resultat

Resultat etter nasjonale styringsparametrar

Nasjonalt er det fastsett resultatindikatorar som vert rapportert inn i den sentrale databasen for statistikk om høgre utdanning, DBH.

Kvalitet i utdanninga, sektormål 1, 2 og 4

Tabellen gjeld mål for kvalitet i utdanninga fastsett av Kunnskapsdepartementet, jf. Orientering om statsbudsjettet 2018 for universitet og høgskolar. Data er også tilgjengeleg på nettsida til DBH.

	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2017 ¹	Mål 2018 ^{1,2}
Sektormål 1 Høg kvalitet i utdanning og forskning				
Andel bachelorkandidatar som gjennomfører på normert tid	71,1	65,4		
Andel mastergradskandidatar som gjennomfører på normert tid	75,8	71,4		
Andel ph.d.-kandidatar som gjennomfører innan seks år				
Skår på korleis studentane oppfatar studiekvaliteten	4,2	3,9		
Fagleg tidsbruk (timar) pr veke blant heiltidsstudentar	44	49,2		
Tal publikasjonspoeng per fagleg årsverk	--			
Verdien av Horisont 2020-kontraktar per FoU-årsverk				
Andel utreisande utvekslingsstudentar på Erasmus+ av totalt tal studentar	2,5	3		
Sektormål 2 Forsking og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling				
Andel mastergradskandidatar sysselsett i relevant arbeid eit halvt år etter fullført utdanning	76,47	-		
Bidragsinntekter frå Forskringsrådet per fagleg årsverk	0	0,3		
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per fagleg årsverk	10,3	36,0		
Andel forskingsinnsats i MNT-fag				
Sektormål 4 Effektiv, mangfaldig og solid høgare utdanningssektor og forskingssystem				
Tal studiepoeng per fagleg årsverk	327,3	325,37		
Andel kvinner i dosent- og professorstillingar	47,3	44,61		
Andel midlertidig tilsette i undervisnings- og forskarstillingar	5	8,62		

¹Berre for dei som har sett opp eit måltal

²Berre for dei som har sett opp eit måltal

Kunsthøgskolen har svært gode resultat knytt til gjennomstrøyming på bachelor- og masternivå samanlikna med det nasjonale gjennomsnittet. Studentbarometeret viser at studentane ved kunstutdanningane har høg fagleg tidsbruk samanlikna med studentar ved andre utdanningar i landet.

Det er ei god utvikling i andelen utreisande utvekslingsstudentar på Erasmus+, men det er framleis mogleg å auke nivået. Det er inngått avtalar med fagleg relevante samarbeidspartnarar og KHiO vil arbeide for at eit aukande tal studentar og tilsette får utbytte av desse avtalane.

I høve til andre bidrags- og oppdragsinntekter, er Kunsthøgskolen i ei slags institusjonell særstilling. Svært mykje av institusjonens fagportefølje er såkalla «frikunst» der KHiO utdannar til liberale yrke. Det er også historiske og kunstfilosofiske tradisjonar for kunstens autonomi i høve til økonomiske eller politiske interesser.

Kandidatmåttal, sektormål 3

Tabellen under gjeld mål for kvalitet i utdanninga fastsett av Kunnskapsdepartementet, jf. Orientering om statsbudsjettet 2018 for universitet og høgskolar. Data er også tilgjengeleg på nettsida til DBH.

Kandidattal

	Mål 2018	Resultat 2018
Kandidattal samla	194	187
PPU	18	18
Øvrige	176	169

Kunsthøgskolens produksjon av kandidatar viser i 2018 eit lite underskot, i motsetnad til 2017 som hadde eit lite overskot. Svingingane skuldast delvis at nokre av studieprogramma er sykliske med opptak kvart andre eller tredje år. Det speglar seg att i produksjon av kandidatar som kan variere litt frå år til år.

Kandidatmålet for PPU inngår i samla kandidattal og dei vurderingane som er gjort under sektormål 1, 2 og 4. KHiO tok opp 20 søkjarar til studieprogramma i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) i dans og teater i 2018 og det er forventa ein tilsvarande auke i kandidatproduksjonen i PPU.

Resultat etter Kunsthøgskolens styringsparametrar

Kunsthøgskolen i Oslo fastset eigne styringsmål for den faglege og administrative verksemda.

Strategisk plan 2017-2022 definerer fire målområde:

Studentane – morgondagens kunstnarar og designarar
Kunstnarisk utviklingsarbeid – den nye kunnskapen
Til stades i verda
Ein transparent, attraktiv og dynamisk organisasjon

Studentane – morgondagens kunstnarar og designarar

Strategisk plan 2017—2022 fastset følgjande mål:

- tiltrekke oss høgt kvalifiserte studentar med eit mangfald av kulturelle og kunstnariske erfaringar
- utdanne spesialiserte, sjølvstendige og reflekterte bachelorkandidatar
- vidareutvikle masterutdanningar som gir fordjupingsmoglegheiter, og som hentar perspektiv og impulsar frå breidda i Kunsthøgskolens fagfelt
- etablere eit doktorgradsprogram for kunstnarisk utviklingsarbeid, åleine eller i partnerskap
- ha eit samspel mellom stipendiatane og undervisninga ved å etablere 4-årige stipendiatstillingar
- ta ei aktiv rolle i heile utdanningsløpet innanfor våre fagområde
- auke kvaliteten i utdanninga gjennom å vidareutvikle pedagogiske metodar og vurderingsmetodar, gjennom bruk av nasjonale og internasjonale fagfellevurderingar og gjennom utveksling av studentar og lærarar
- sikre status som senter for framståande utdanning
- tilby eit læringsmiljø der studentane utviklar seg profesjonelt og personleg

Kunsthøgskolen i Oslo når gode resultat på mange område og gjennomstrøyminga på bachelor- og masternivå er svært god. Det er få kandidatar som stryk og graden av tilfredsheit og motivasjon er høgt blant studentane. Det vert gjennomført omfattande opptaksprosessar der søkjarane må gjennom praktiske opptaksprøver.

I studieåret 2017/2018 fullførte totalt 187 kandidatar. Andelen studentar som gjennomfører på normert tid er blant den beste i heile UH-sektoren og ligg høgt over gjennomsnittsverdien for sektoren. På bachelorutdanningane er det 65,4 % som fullfører på normert tid, mot 47,7 % i sektoren, og på masterutdanningane er det 71,4 % mot 50,2 % i sektoren.

Gjennomføringsraten med utgangspunkt i studentens inngåtte utdanningsplan og gjennomførte studiepoeng er 98,2 %. Denne rapporteringa er på tvers av årskull og normert tid og er uavhengig av når studenten starta eller avslutta studiet.

Bachelorstudium, mastertudium og PPU

Kunsthøgskolen i Oslo tilbyr 10 studieprogram på bachelornivå og 8 studieprogram på masternivå i tillegg til 1 årsstudium og 2 studieprogram innan praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Nokre av masterstudia har berre opptak annakvart eller tredjekvart år.

Utdanningstilboda er gjort kjende via nettside, nyheitsbrev og sosiale media i tillegg til DM (direct mail) til skolar og kontaktpersonar i adresseregisteret. I desember inviterte KHiO framtidige søkjarar og alle interesserte frå kunstbransjen på besøk til arrangementet Åpen skole der alle avdelingane tilbydde eit mangfald av aktivitetar med visning av pågåande kunstproduksjonar ved dei ulike studieretningane. Studentguidar hadde omvisingar og det var eit godt besøkt programtilbod både på dagtid og kveldstid.

Kunsthøgskolens doktorgradsprogram i kunstnarisk utviklingsarbeid

I januar 2018 vedtok Kunnskapsdepartementet opprettinga av graden «ph.d. i kunstnarisk utviklingsarbeid» og i februar 2018 vedtok styret ved KHiO forskrift og studieplan for doktorgraden i kunstnarisk utviklingsarbeid ved Kunsthøgskolen i Oslo. Med dette er ein viktig milepæl i det nasjonale arbeid for å fremje kunstnarisk utviklingsarbeid i Noreg nådd.

Utteksling

Dei siste åra har Kunsthøgskolen betra utnyttinga av Erasmus+ i Europa. I 2016/2017 vart det nytta 31 795 €, medan det i 2017/2018 blei nytta 50 309 € på utveksling av studentar og lærarar.

I 2018 drog 15 tilsette på utveksling gjennom Erasmus+. Tal på innreisande utvekslingsstudentar er stabilt med eit gjennomsnitt på 25 studentar i perioden 2016—2018. Tal på utreisande studentar har auka frå 15 i 2017 til 24 i 2018.

Kunsthøgskolen har eit stykke att for å nå Bolognamålet om at 20 % av studentane skal ha utvekslingsopphald i graden sin. I 2018 hadde 6,6 % av dei uteksaminerte kandidatane eit utvekslingsopphald på minst 3 månader. Nærast kjem avdeling Kunstakademiet med 15,6 %.

Utvekslingsavtaler

I tillegg til avtalene på kartet, er KHIO med i mange nettverk som gir flere muligheter for utlandsopphald:

- Avdeling design er med i Cirrus-nettverket
- Kunstakademiet er med i KUNO
- Operahøgskolen er med i NordOpera og European Opera Academy
- Teaterhøgskolen og avdeling Dans er med i Norteaas

Exchange agreements

In addition to the agreements on the map, KHIO is a part of networks that provide several opportunities for exchange:

- Design is a part of the Cirrus network
- Fine Art is a part of KUNO
- Opera is a part of NordOpera and European Opera Academy
- Theatre and Dance are both parts of Norteaas

Land | Country | Partnerskole | Partner institution

Austria	Akademie der bildenden Künste Wien Die Angewandte	
Belgium	Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen Hogeschool Gent, School of Arts - KASK & Conservatory KU Leuven Universiteit Antwerpen National Academy of Art	
Canada	Nova Scotia College of Art and Design	
China	China National Academy of Fine Arts Hangzhou	
Czech Republic	Academy of Arts, Architecture and Design in Prague Academy of Fine Arts in Prague	
Denmark	Den Danske Scenekunstscole Designskolen Kolding Det Kongelige Danske Kunstakademi KADK	
Estonia	Estonian Academy of Arts	
Finland	Aalto University School of Arts, Design and Architecture Kuopio Academy of Music and Dance Lahti University of Applied Sciences Saimaa University of Applied Sciences Sibelius Academy University of Lapland University of the Arts Helsinki	
France	Ecole Nationale Supérieure d'Architecture de Paris La Villette ENSA Limoges ESA Réunion ESAA Duperré ESAG Penninghen Université Rennes 2	
Germany	Akademie der Bildenden Künste München Bauhaus-Universität Weimar Burg Giebichenstein Kunsthochschule Halle DHBW Ravensburg Folkwang University of the Arts Hochschule Darmstadt Hochschule Düsseldorf Hochschule für Bildende Künste Hamburg Hochschule für Grafik und Buchkunst Leipzig Hochschule für Künste Bremen Hochschule für Musik und Tanz Köln Hochschule für Schauspielkunst "Ernst Busch" Hochschule Ostwestfalen-Lippe Muthesius Kunsthochschule Trier University of Applied Sciences Weißensee Kunsthochschule Berlin	
Great Britain	London College of Fashion Royal College of Art	
Greece	Athens School of Fine Arts	
Holland	Gerrit Rietveld Academie	
Hungary	Hungarian University of Fine Arts	
Iceland	Iceland University of the Arts	
Ireland	The National College of Art and Design	
Italy	Accademia Belle Arti di Brera Accademia Nazionale di Danza Conservatorio Statale di Musica Politecnico Milano Università IUAV di Venezia	
Japan	Hiko Mizuno College of Jewellery Tama Art University, Tokyo Tokyo University of the Arts	
Latvia	Art Academy of Latvia	

Lithuania	Lithuanian Academy of Music and Theatre Vilnius Academy of Arts	Sweden	Akademien Valand DOCH, Dans och Cirkushögskolan i Stockholm
Netherlands	Minerva Art Academy Royal Academy of Art The Hague Willem de Kooning Academy		HDK Konstfack Konsthögskolan Umeå
Poland	Academy of Fine Arts 'Jan Matejko', Cracow Eugeniusz Geppert Academy of Fine Arts Lodz University of Technology University of Arts Poznan		Konsthögskolan Umeå Universitet Kungl. Konsthögskolan Lund University School of Industrial Design Operahögskolan i Stockholm
Portugal	Escola Superior de Dança Faculdade de Belas-Artes da Universidade de Lisboa	Switzerland	Umeå Institute of Design Fachhochschule Nordwestschweiz Hochschule Luzern
Slovakia	Academy of Fine Arts and Design in Bratislava Academy of Theatre, Radio, Film and Television	United Kingdom	Glasgow School of Art University of Westminster
Spain	Escola Massana Universidad Complutense de Madrid	USA	School of Visual Arts, New York

Stipendiatar i stipendiatprogrammet (PKU)

Det nasjonale stipendiatprogrammet ved PKU har vore eit ettertrakta studietilbod på tredje syklus basert på kunstnarisk utviklingsarbeid.

I 2018 uteksaminerte KHiO den siste av stipendiatane våre i dette programmet, basert på Franz Petter Schmidts forsvar for sitt kunstnariske utviklingsarbeid «Weaving Fabrics for Suits».

Ein del andre stipendiatar valde å forskyve avslutninga i påvente av nytt doktorgradsprogram og alle attståande stipendiatar frå stipendiatprogrammet har fått innvilga overføring og innplassering i Kunsthøgskolens nye doktorgradsprogram.

Dei fire stipendiatane Merete Røstad, Ingrid Fiksdal, Silje Anker Johansen og Liv Bugge, gjennomførte i 2018 sluttpresentasjonar av dei kunstnariske doktorgradsarbeida sine for bedømmingskomiteane, og dette vert følgt opp med disputasar i 2019.

Ved utgangen av 2018 har Kunsthøgskolen 27 stipendiatar i programmet. Det vert tatt opp seks nye kvart år.

Forskarskolen

Kunsthøgskolen har inngått ein samarbeidsavtale med Noregs musikkhøgskole, fakultet for kunst, musikk og design ved Universitet i Bergen og Norges teknisk-naturvitenskaplege universitet om ein nasjonal forskarskole for kunstnarisk utviklingsarbeid. Kunsthøgskolens forskingsleiar er leiar for den nasjonale forskarskolen. Forskarskolen vert drifta av Program for kunstnarisk utviklingsarbeid ved Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgare utdanning (Diku)

Forskarskolen har ei årleg rettleiarsamling, og har i tillegg invitert til samling for rettleiarar ved det nye doktorgradsprogrammet slik at ein kan styrkje delinga av erfaringar mellom rettleiarar innan kunstnarisk utviklingsarbeid.

KHiO gjer eit betydeleg arbeid for å utvikle kvaliteten i det nye ph.d.-programmet. I det nye stipendiatprogrammet er det innført midtvegs-evaluering. Midtvegs-evalueringa skapar viktige faglege møtepunkt samtidig som det også gjev ei ramme for ein fagleg diskusjon om stipendiatens framdrift og gjennomføring.

Det står framleis att arbeid med å konsolidere programmet, styrkje den faglege forankringa av stipendiatane og handtere dei økonomiske og administrative konsekvensane i institusjonen. Dette blir ein del av KHiOs utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet frå 2019.

Kunstnarisk utviklingsarbeid – den nye kunnskapen

Strategisk plan 2017—2022 fastsette følgjande mål:

- gjere Kunsthøgskolens mange, spisse forskingsfelt og forskingsmiljø tydelege og synlege
- utvikle Kunsthøgskolens fagfelt gjennom strategisk bruk av forpliktande partnerskap med forskingsmiljø nasjonalt og internasjonalt
- definere kvalitet og standardar innanfor kunstnarisk utviklingsarbeid
- styrkje rektoratet med ein viserektor for kunstnarisk utviklingsarbeid og forskning
- vidareutvikle attraktive arenaer for deling og utvikling av kunstnarisk utviklingsarbeid
- auke publisering og synleggjering av forskingsresultat på alle våre fagfelt

Vitskapleg høgskole

12. januar 2018 fastsette Kongen i statsråd at Kunsthøgskolen er akkreditert som vitskapleg høgskole innan fagområdet kunst. Det er Kunsthøgskolens høge nivå på fagleg tilsette, på utdanningskvalitet og resultatane innan kunstnarisk utviklingsarbeid og forskning som har leidd fram til dette. KHiO har nå faglege fullmakter og eit eige handlingsrom til å styre den faglege utviklinga ved institusjonen.

Kunstnerisk forskningsuke 2018

Kunstnarisk forskingsveke 2018

KHiO arrangerte Artistic Research Week 2018 med eit omfattande program med nasjonale og internasjonale føredragshaldarar, seminar, og rundebordsdiskusjonar. Fagtilsette og stipendiatar var svært aktive og presenterte forskingsprosjekt og delte erfaringar om kunstnarisk utviklingsarbeid.

Alle foredraga er gjort ålment tilgjengeleg på www.khio.no/en/events/492

Kunstnerisk forskningsuke 2018

Artistic Research Week

Programme

Tuesday 23 January

Welcome (EN)

Time: 10:00–11:00
Venue: Hovedscenen (200 seats)

10:00: Opening by KHIØ's rector and research director
10:45: Coffee break

Session 1: Research fellows from the Academy of Dance (EN)

Time: 11:00–13:00
Venue: Hovedscenen (200 seats)

11:00: Chrysa Parkinson, Professor of New Performative Practices (MA) at Stockholm University of the Arts (department of Dance), in conversation with the four research fellows at KHIØ's Academy of Dance – Ingri Fiksdal, Janne-Camilla Lyster, Mette Edvardsen and Brynjar Abøl Bandlien – about their projects.
13:00: Lunch break

Session 2: "How do you know?" (EN)

Time: 14:00–16:00
Venue: Hovedscenen (200 seats)

"How do you know?" is a discursive project challenging artists and other professionals to think, analyze, and deconstruct their own activity in the frame of artistic research and the production of knowledge.

Participants: Apoloniya Šušteršič (Professor of Art and Public Space), Maria Lind (Professor of Artistic Research), Sarat Maharaj (Theoretician, Professor at Lund University, Malmö Art Academy) and Mats Leiderstam (Artist, Professor at Malmö Art Academy)

Session 3: Exhibition openings (NO/EN)

Time: 16:15–19:00
Venue: Various

16:15: Mingling in the Reception area
16:30: Opening of book exhibition in the Library.

17:00: Mari Tvingflø presents her research project Romlig strategi for bygging av storskala keramikk at Galleri Seiliduken plan 1 in Norway (plan 1). Opening hours Wednesday-Friday: 16-19. Om presentasjonen: Kunstnerisk forskning skal både befeste og utfordre kjent kunnskap. Mine byggesprosjekt med ulike strategier for å bygge i stor skala i leire har sett meg på store prøvelser. Hvordan kan man snu katastrofale tekniske feil, til kunstverk man kan akseptere, hvordan taile et faglig nederlag og snu det til lærerike erfaringer. Dette er problemstillinger dette KUF-prosjektet har måttet løse.

Opening of Trine Westers exhibition Digital Twin in the Reception Gallery. (Opening hours Wednesday-Thursday/Wednesday 19-19, Thursday 13-14, Thursday 14-16: Workshop)

PRE-posisjoner/Future PRE positions by Tale Nass, listening station by the corner in the Reception. (The listening station is open all week.)

17:30: Film screening in the main auditorium "We wish you welcome to an active, inspiring and participatory day!", 2017, one channel video, 30 min. Felix Gmelin (Thursday 25 January: Felix Gmelin in dialogue with Rike Frank about the film project at Stage 4)

18:00: Opening of Jorge Manilla Navarrete's exhibition Fragments are not only small parts, the artist as researcher, a part of his research project «Other Bodies» at Galleri Seiliduken (plan 2). About the exhibition: Work created after the interviews retains the poetic aspect by using branches found in the vicinity of the interviews, branches with their own personality. Anatomical dissections lead to new confronting interpretations and use of materials. Opening hours Wednesday-Friday: 16-19.

Artistic Research Week

Programme

Wednesday 24 January

Wednesday 24 January

Note: Sessions 4 and 5 will run in parallel.

Sejón 4: Perspektiver på kunstnerisk utviklingsarbeid (NO)

Tit: 10:00–16:15 (lunch break 13:00–14:00)
Sted: Scene 4 (150 seats)

Innsikt og diskusjon om forholdet mellom kunstnerisk forskning, vitenskapelig forskning og kunstnerisk forskning i det frie profesjonelle feltet.

10:00-10:45: Verdenstretet
10:45-11:15: Nils Harald Sedal, stipendiat Operahøgskolen, KHIØ
11:15-11:30: Kaffe
11:30-12:00: Heidi Marian Haraldsen, stipendiat, coaching og psykologi, NIH
12:00-12:30: Samtale med mellom teoretikere, moderator: Jon Refsdal Moe
Cecilia Ross: om VIS, nytt nordisk tidsskrift for kunstnerisk forskning
13:00-14:00: Lunsjpause
14:00-14:45: RITMO Senter for tverrfaglig forskning på rytme, tid og bevegelse - Alexander R. Jensenius
14:45-15:15: Marie Kålbæk Iversen, stipendiat Kunsthøgskolen, KHIØ
15:15-15:30: Kaffe
15:30-16:15: Avsluttende paneeldelt

Session 5: Presentations of projects (EN)

Time: 10:00–17:00
Venue: Main Auditorium (90 seats)

Presentations

10:00-10:45: Jeremiah Day: The ominous silence that answers us whenever we dare to ask, not "What are we fighting against?" but "What are we fighting for?". Read more about Day's presentation.
10:45-11:15: Anke Coumans, Hanzhögsschool Groningen MINERVA art Academie: The Relevance of Artistic Research in a social context. Why is it so difficult and at the same time so important for artistic research to relate itself to social environments?
11:15-11:30: Coffee
11:30-12:30: Jorge Manilla Navarrete, professor and subject area coordinator of the Metal and art jewellery department: Fragments are not only small parts, the artist as researcher.
12:30-13:00: Michiel Johannes Jansen, Hanzhögsschool Groningen MINERVA art Academie: Time will tell
13:00-14:00: Lunch break

Film screenings:

14:00-15:30: "Bagunda Vei", work-in-progress version (film release Spring/Summer 2018) by Dora García, 90 min
15:30-15:45: Coffee
15:45-16:15: "We wish you welcome to an active, inspiring and participatory day" 2017, one channel video, by Felix Gmelin, 30 min.

Session 6: Book launch Jan Petterson: Printmaking in the Expanded Field

Time: 17:00–19:00
Venue: The Library

An informal discussion with professor Jan Petterson, Head of Print and Drawing, around the publication Printmaking in the Expanded Field. The discussion will be moderated by Professor Theodor Barth together with Christina Lindeberg who is the Editor of the Swedish magazine Grafiknytt published by Grafiska Sällskapet in Stockholm. Read more about the book launch.

Artistic Research Week

Programme

Thursday 25 January

Thursday 25 January

Note: Session 9 runs parallel with sessions 7 and 8.

Session 7: In dialogue with (EN)

Time: 10:00–13:00 (lunch break 13:00–14:00)
Venue: Stage 4 (150 seats)

10:10–10:50: Ane Hjort Guttu in dialogue with Rike Frank
10:50–11:30: Tone Vagn Lid in dialogue with Theodor Barth
11:30–11:45: Coffee
11:45–12:25: Felix Gmelin in dialogue with Rike Frank
12:25–13:00: Finn Lunken in dialogue with Trond Lossus

Session 8: Thematics (NO/EN)

Venue: Various
Some workshops require separate registration. See www.khio.no for more information

14:00–17:00: Karen Disen and Hanne Riege: Attention Training
14:00–16:00: Trine Westers: Prøv tegning! Virtual Reality, in the Reception Gallery
14:45–15:00: Carle Lange: Phonotope, stage 6 (150 seats)
14:45–15:10: Coffee
15:10–16:00: Trond Lossus and Siren Tjøtta: Om Prosjektprogrammet (EN, for KHIØ staff only)

Session 9: Amphibious Trilogies – Future Moves (EN)

Time: 10:00–16:00
Venue: Formrimmet

This seminar is led by Professor Amanda Stegell with cooperating partners, Research Fellow Brynjar Bandlien, Professor Andrew Morrison and Professor Hans-Jørgen Wailin Wehse.

The intention is (i) to take stock of Amphibious Trilogies in the mid-stage of project, and (ii) by various means and perspectives, to explore and discuss the project's potential future moves.

Several guests will be joining us – Professor Anne Grete Eriksen, Research Fellow Ingri Fiksdal, Associate Professor Snelke Hall, Assistant Professor Ingunn Rimestad, Professor Jeremy Wehse.

Working methods: workshop-based seminar; presentations, tasks, discussions.

Preliminary schedule:

10:00-10:30: Meet and greet
10:30-12:30: Presentations by the Amphibious Trilogies team
12:30-13:30: Lunch
13:30-15:30: Working session
15:30-16:00: Round up discussion

Registration required.

Session 10: Lotte Konow Lund, atelierbesøk (EN)

Time: 17:30–19:30
Venue: Oslo City Hall

Visit Associate Professor Lotte Konow Lund's studio in the tower of Oslo City Hall. Registration required.

Artistic Research Week

Programme

Friday 26 January

Session 11: In dialogue with (EN)

Time: 10:00–12:40
Venue: Stage 4 (150 seats)

10:00–10:50: Gregor Bühl in dialogue with Jacopo Spirei
10:50–11:30: Ane Thon Knutsen in dialogue with Theodor Barth
11:30–12:00: Coffee
12:00–12:40: Tale Nass in dialogue with Cecilie Møstli

Summing-up the Artistic Research week

Time: 12:45–13:30
Venue: Stage 4

Prosjektprogrammet (DIKU/PKU)

Kunsthøgskolen har i 2018 hatt følgende prosjekt i prosjektprogrammet PKU:

Tore Vagn Lid, «Nye forestillinger – nye verktøy: Kunnskaper & ferdigheter for et postdramatisk teater»

Professor Amanda Stegell, «Amphibious Triologies»

Professor Dora Garcia, «Segunda vez»

I 2018 fekk professor Christina Lindgren 3,7 millioner fra PKU på prosjektet «Costume Agency».

Prosjektet skal undersøke korleis kostyme kan fungere som generator for utvikling av scenekunst fram til 2021.

I tillegg fekk KHIO i 2017 1,9 mill kr. i UTFORSK-midlar til prosjektet «Connecting Wool» ved professor Kirsti Bræin.

«Segunda vez», Dora Garcia

«Connecting Wool», Kirsti Bræin

«Amphibious Triologies», Amanda Stegell

«Costume Agency», Christina Lindgren. Credits: Vibeke Heide, Endre Hellestveit, Edvard Myhre, Birgitte Larsen, Christina Lindgren, Sodja Lotker, Yuka Oyama, Marte Solem, Martin Karelius Østensen.

«Nye forestillinger – nye verktøy: Kunnskaper & ferdigheter for et postdramatisk teater», Tore Vagn Lid

Fagleg-vitskapleg produksjon

Kunstnarisk utviklingsarbeid inngår som del av arbeidstida til fagleg tilsette og KHiO arbeider for å synleggjere resultatene av dette arbeidet.

Dei fagleg tilsette og doktorgradsstipendiatane resultat frå forskning og kunstnarisk utviklingsarbeid, samt pågåande forskingsprosjekt, blir registrerte i Cristin (Current Research Information System in Norway).

I 2017 er det 368 registreringar. Det er ein liten nedgang samanlikna med 2016, men talet er høgare enn åra før. Tala for 2018 er ikkje klare før i april 2019. Statistikken vert rapportert inn og er tilgjengeleg i DBH.

Dei fleste resultatene finst innan kategorien kunstnarisk og museal presentasjon (m.a. med kunstutstillingar), kategorien konferansebidrag og fagleg presentasjon, og kategorien kunstnarisk resultat (med scenekunstproduksjonar og verk innan visuell kunst og design).

Khioda er Kunsthøgskolen i Oslos opne vitenarkiv. Her er resultat av forskning og kunstnarisk utviklingsarbeid i fulltekst, lyd og bilete, samt studentarbeid lagra og tilgjengeleggjort.

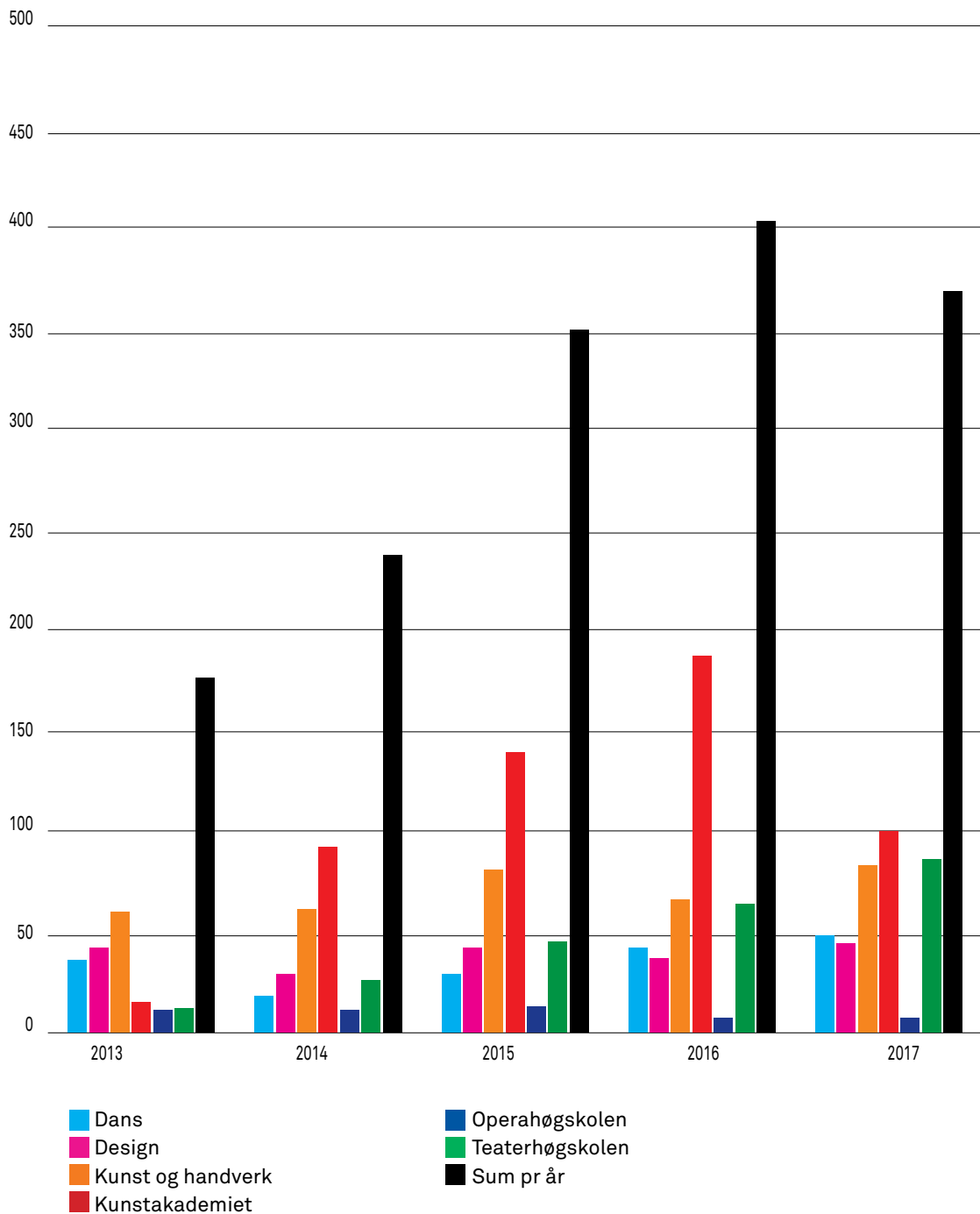
I 2017 var det 40 439 filnedlastingar i Khioda. Tilveksten i vitenarkivet var på 132 publikasjonar. Tala for 2018 vert avlevert av Unit — Direktoratet for IKT og fellestenester i høgare utdanning og forskning, i mars 2019.

Kategorifordeling for Kunsthøgskolen i Oslo	2012	2013	2014	2015	2016
Tidsskriftpublikasjon	18	21	33	41	44
Konferansebidrag og fagleg presentasjon	24	35	100	123	93
Bok	6	8	8	11	11
Rapport/avhandling	1	1	4	3	9
Del av bok/rapport	5	11	16	19	25
Omsetjingsarbeid	0	0	0	1	0
Mediebidrag	4	11	8	15	11
Kunstnarisk og museal presentasjon	71	106	133	148	115
Kunstnarisk resultat	46	45	41	39	58
Produkt	1	1	6	0	1
Informasjonsmateriale	0	0	0	1	2
Sum	176	239	349	401	369

Utan kategorifordeling

År	2013	2014	2015	2016
Sum	176	239	349	401

Innførslar i Cristin

Til stades i verda

Strategisk plan 2017—2022 fastset følgjande mål:

- styrkje forståinga for verdien kunst og kunstnariske prosessar har som bidragsytar til estetisk danning, demokratiutvikling, arbeidsmarknad og omstilling
- styrkje Kunsthøgskolen som arena for «kunst i prosess» og for deling av kunstnariske metodar og resultat
- tydeleggjere det nasjonale ansvaret vi har for spesifikke fagfelt
- utdanne kunstnarar og designarar som bidreg i arbeids- og samfunnsliv
- utvikle målgruppeforståing og formålstenlege system for å nå riktige målgrupper

This is it – designardraumen (foto NRK): Eldbjørg Sved Skottvoll, Aleksander Sahr, Elnaz Gargari, Sigurd Braathen Dalen, Alva Brosten, Lars Terje Gudem Hansen og Thalia Steffensen.

This is it

NRK TV lanserte i april 2018 ein stor produksjon der dei hadde følgd sju studentar gjennom avgangssemesteret på bachelorstudiet i kles- og kostymedesign ved avdeling Design. Gjennom åtte episodar fekk heile landet, i beste sendetid, eit unikt innblikk i korleis livet på innsida av KHiO er og korleis det er å utdanne seg til klesdesignar.

«This is it» sette søkelys på ung, norsk kvardag, og unge menneske som vel kreative og krevjande studiar. Reportasjeteamet følgde også studentane det første året etter at dei blei uteksaminerte.

Serien er tilgjengeleg på nettadressa: <https://tv.nrk.no/serie/this-is-it>

Tegneskolen 200 år

Hausten 2018 var det 200 år sidan Stortinget ved kongeleg resolusjon løyvde midlar til etableringa av Den Foreløpige Tegneskole. Mange institusjonar har hatt sine utspring i Tegneskolen, eller Statens handverks- og kunstindustri-skole (SHKS), som skolen heitte det meste av 1900-talet. 200-årsjubileet var såleis ei hending av nasjonal betydning.

Hovudmarkeringa fann stad 10. oktober 2018 då ordførar Marianne Borgen i Oslo inviterte over 300 gjestar til Oslo rådhus med tale av stortingspresident Tone Trøen og statsråd Iselin Nybø, kunstnarleg program og etterfølgjande servering.

Jubileumsprogrammet omfatta førelesingar, utstillingar og seminar. Etter ein føregåande Open Call deltok 80 tidlegare studentar med verk i ei helge-open utstilling i dei gamle lokala til SHKS i Ullevålsveien 5, som nå huser Edvard Munch vidaregåande skole.

I Grunnskoleprosjektet besøkte 250 elevar i grunnskolen KHiO og jobba med teikning og collage. Prosjektet vart støtta av Sparebankstiftelsen DNB.

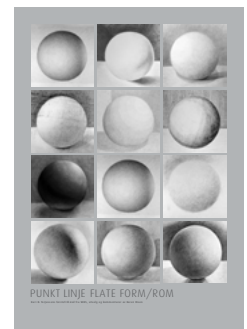
Det vart gitt ut tre faglege publikasjonar i høve jubileet:

Den foreløpige tegneskole. Kunst og håndverksskolen i Oslo 200 år Forord ved rektor Jørn Mortensen, innleiingar ved dekanane Ellen Katrine Aslaksen og Karianne Bjellås Gilje, og teksten «En skole i bevegelse — et historisk sveip» ved Mathilde Sprovin i tillegg til mange bidrag frå den norske kunstscena.

FormAkademisk – Temanummer om tegning Sjefredaktør Janna Reitan (OsloMet), temareduktør Theodor Barth (KHiO). Utgjevar FormAkademisk.

Punkt linje flate form/rom Kari B. Torjussens førstefrihånd fra SHKS. Utval og kommentarar av Karen Diesen

1

2

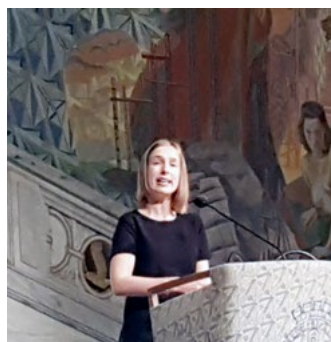

3

4

5

6

7

1. Frå jubileumsmarkeringa «Tegneskolen 200 år» i Oslo rådhus 10. oktober 2018.
2. Stars, framført av studentar ved avdeling Dans
3. Bruremarsj frå Valsøyfjord, framført av studentar ved avdeling Operahøgskolen
4. Rektor Jørn Mortensen, KHIO
5. Forskings- og høgare utdanningsminister Iselin Nybø
6. Ordførar Marianne Borgen
7. Stortingspresident Tone Wilhelmsen Trøen

Formidling - kunst i møte med publikum

Kunsthøgskolen har ei praksisnær kunstutdanning og forskning. Gjennom heile utdanningsløpet trenar studentane seg på eit mangfald av scener, verkstader, atelier, øvings- og gallerirom til ein framtidig arbeidssituasjon som profesjonelt utøvande kunstnar der kunsten møter publikum.

Kunstens møte med publikum står difor heilt sentralt i det store talet kunstproduksjonar som blir skapt i undervisninga. Dette er også årsaka til at KHiO har eit svært høgt tal med formidlingsarrangement mot publikum.

I 2018 gjennomførte KHiO 271 unike kunstproduksjonar. Ein produksjon kan ha fleire framsyningar eller visningsdagar. Tilsvarende tal i 2017 var 226.

Kunstproduksjonar ved
KHiO 2018 med formidling til
publikum

	Utstilling	Framsyning	Konsert	Forelesning	Seminar/ konferanse	Boktansering	Visning	Presentasjon	Disputas	Markering
2018										
Dans		17		7	3			2		29
Operahøgskolen		7	7		1					15
Teaterhøgskolen		23	2		1					26
Design	17	1		22	1		3			44
Kunstakademiet		28		23	2	3	13			69
Kunst og handverk		36		24	8	1	3		1	73
KHiO felles		6			1	1	1	3		3
		87	48	9	76	17	5	20	5	1
									3	271

Ved scenekunsthøgskolen (teater, opera og dans) var det 57 produksjonar med til saman 185 framsyningar med billettering og publikumsmottak. (Av dette utgjorde Sommerteatret i Frognerparken 50). Ved dei visuelle faga (design, kunstakademiet og kunst og handverk) var det 87 utstillingar, alle tilgjengelege for publikum i fleire dagar. I tillegg kjem nokre sentrale arrangement, med kunstnarisk forskingsveke som det viktigaste.

KHiO arrangerer fleire faglege seriar for å gje vesentlege bidrag til, og styrkje den offentlege samtalen om, kunst og kunstens samfunnsverdi. I 2018 var dette Academy lectures (Kunstakademiet), Akademirommet (Kunstakademiet), Open forum/Åpent forum (Kunstakademiet), Agenda (Kunst og handverk), Art and craft lectures (Kunst og handverk), Design talks (Design) og Forum dans (Dans). I tillegg er det også andre opne forelesingsrekker rundt faglege tema.

Avgang 2018 var det største og viktigaste enkelttiltaket. 175 avgangsstudentar frå bachelor- og masterstudia presenterte framtidas kunst og design gjennom 50 framsyningar og utstillingar i fire hektiske vårmånader før avsluttande eksamen og utdeling av vitnemål. Avgang 2018 var godt besøkt av publikum, talentspeidarar, bransjefolk og leiarar ved kunst-institusjonane, som alle er nysgjerrige på kva som rører seg på den unge scenen for samtidskunst.

Til avgangsprosjekta er det utvikla eit eige design- og marknadsføringsprogram. Avgangsprosjekta vert også ein viktig arena for å vise seg fram for den arbeidsmarknaden som ventar etter at KHiO har utdanna studenten til ei framtid som profesjonell kunstnar.

Kunsthøgskolen er ikkje eit kulturhus, men ein utdanningsinstitusjon der ein viktig del av utdanninga er å prøve ut kunst i møte med publikum. Difor er det ikkje noko systematisk teljing av publikum ved alle arrangement, men det er på det reine at det kvart år er fleire ti tusenar med publikum som gjestar utstillingar og framsyningar på KHiO. Alle arrangement ved KHiO er gratis for publikum.

Elvelangs

KHiO var eitt av fem hovudstopp under Elvelangs 20. september 2018, eit prosjekt i regi av bydelane langs Akerselva med folkevandring langs elveløpet. Mange titusen personar vandra langs elva og passerte ein lyssett KHiO-bygning og foss og opplevde studentar som deltok med aktivitetar og sal av kaffi og vaflar.

Arrangementskalender ved KHIO 2018

Fra dato	Til dato	Arrangement	Arrangementstype	Avdeling
01.03	04.03	//Unfold	Utstilling	Kunst og håndverk
01.02	01.02	_lahkonit _tilnærme _lähestyä _approach	Utstilling	Design
27.02	27.02	«Ei saa peittää!» Finner snakker om Design: Aalto+Aalto	Forelesning	Design
11.09	11.09	«Ei saa peittää!» Finner snakker om Design: Anna van der Lei	Forelesning	Design
24.04	24.04	«Ei saa peittää!» Finner snakker om Design: Kasper Strömman	Forelesning	Design
04.12	04.12	«Ei saa peittää!» Finner snakker om Design: Kivi Sotamaa	Forelesning	Design
06.11	06.11	«Ei saa peittää!» Finner snakker om Design: Minna Palmqvist	Forelesning	Design
25.09	25.09	«Ei saa peittää!» Finner snakker om Design: Thomas Modeen	Forelesning	Design
30.10	30.10	1+1= (trekant)	Forelesning	Kunstakademiet
20.10	24.02	A Square on a Sphere: Marte Johnslie	Utstilling	Kunst og håndverk
05.01	12.01	Across the Wires	Utstilling	Design
07.09	07.09	Agenda Art and Craft: Art and Climate	Seminar/konferanse	Kunst og håndverk
12.10	12.10	Agenda Art and Craft: Know Your Bauhaus I	Seminar/konferanse	Kunst og håndverk
23.11	23.11	Agenda Art and Craft: What is your question?	Seminar/konferanse	Kunst og håndverk
09.02	09.02	Agenda: Kjenn din Sontag	Seminar/konferanse	Kunst og håndverk
06.04	06.04	Agenda: Kunsten i byen, byen i kunsten	Seminar/konferanse	Kunst og håndverk
23.02	23.02	Agenda: William Morris / Hannah Ryggen	Seminar/konferanse	Kunst og håndverk
21.02	02.03	Akademirommet: 59°54'41"N 10°45'28"E	Utstilling	Kunstakademiet
26.01	30.01	Akademirommet: Clinic by Tarmac	Utstilling, visning	Kunstakademiet
29.11	02.12	Akademirommet: Dancing around the so-so	Utstilling	Kunstakademiet
25.03	30.03	Akademirommet: Easter(n) European Conspiracies	Performance	Kunstakademiet
09.02	16.02	Akademirommet: Giornata by Sofie Amalie Andersen	Utstilling	Kunstakademiet
26.10	28.10	Akademirommet: Harmonious Dystopia	Utstilling	Kunstakademiet
12.10	14.10	Akademirommet: MFA 2. year, monthly exam show 6, not degree show	Utstilling	Kunstakademiet
04.07	10.07	Akademirommet: Mythos av Oddvin Horneland	Utstilling	Kunstakademiet
08.05	09.05	Akademirommet: Pretty Potential	Utstilling	Kunstakademiet
19.10	21.10	Akademirommet: Puff	Utstilling	Kunstakademiet
12.04	15.04	Akademirommet: Valgfri Virkelighetsoppfatning Forlag	Presentasjon	Kunstakademiet
22.02	25.02	All of a sudden it became very real	Utstilling	Kunst og håndverk
23.08	23.08	Ane Thon Knutsen: En egen trykkpresse	Forelesning	Design
22.08	22.08	Apolonija Sušteršič: Do you have time to participate?	Forelesning	Kunst og håndverk
29.05	30.05	Arbeidsdemonstrasjon: utdrag fra Hedda Gabler	Forestilling	Teaterhøgskolen
22.03	22.03	Art and Craft Lectures: Jorunn Veiteberg	Forelesning	Kunst og håndverk
01.02	01.02	Art and Craft Lectures: Kjetil Røed	Forelesning	Kunst og håndverk
15.02	15.02	Art and Craft Lectures: Rita Marhaug	Forelesning	Kunst og håndverk
22.11	22.11	Art and Craft Lectures: Ruth Pelzer-Montada	Forelesning	Kunst og håndverk
20.09	20.09	Articulation and Entanglement: Notes on the "Global Contemporary"	Forelesning	Kunstakademiet
11.09	11.09	Artist Talk: Anna Ådahl	Forelesning	Kunstakademiet
13.11	13.11	Artist Talk: Tyler Matthew Oyer	Forelesning	Kunstakademiet
06.11	06.11	Artist Talk: Özlem Altin	Forelesning	Kunstakademiet
23.05	27.05	Athens Jewelry Week	Utstilling	Kunst og håndverk
31.05	03.06	Avgang 2018: A Retrospective Refuge of the Practice-Based Research Process	Forelesning, utstilling	Kunst og håndverk
08.06	15.06	Avgang 2018: Avgangsforestilling jazzdans og samtidsdans	Forestilling	Dans
11.05	20.05	Avgang 2018: Avgangsutstillingen bachelor i medium- og materialbasert kunst	Utstilling	Kunst og håndverk
08.05	08.05	Avgang 2018: Avgangsvisning, kles- og kostymedesign	Visning	Design
01.06	10.06	Avgang 2018: Design	Utstilling	Design
12.04	18.04	Avgang 2018: Det er fullt her inne!	Forestilling	Teaterhøgskolen
27.02	07.03	Avgang 2018: Det latterlige mørke av Wolfram Lotz	Forestilling	Teaterhøgskolen
14.03	18.03	Avgang 2018: Figaros bryllup	Forestilling	Operahøgskolen

Fra dato	Til dato	Arrangement	Arrangementstype	Avdeling
12.04	18.04	Avgang 2018: Helligtrekongersaften eller hva du vil	Forestilling	Teaterhøgskolen
25.05	24.06	Avgang 2018: MFA Kunstakademiet	Utstilling	Kunstakademiet
11.05	20.05	Avgang 2018: Neste Næsta Næste	Utstilling	Kunstakademiet
24.05	27.05	Avgang 2018: Operahøgskolen viser Albert Herring	Forestilling	Operahøgskolen
02.03	06.03	Avgang 2018: Othering	Forestilling	Dans
14.06	20.06	Avgang 2018: Sommerforestilling	Forestilling	Dans
01.06	10.06	Avgang 2018: Traust	Utstilling	Kunst og håndverk
17.04	19.04	Axioms	Utstilling	Kunstakademiet
22.03	22.03	Berio-dialogues	Forestilling	Dans
04.05	06.05	Berlin Art Book Festival: Miss Read 2018	Utstilling, seminar/konferanse	Kunst og håndverk
10.02	17.02	Between the Lines – kunstnernes svar på #MeToo	Utstilling	Kunstakademiet
08.05	08.05	Boklansering: Ane Hjort Guttu og Rike Frank	Boklansering	Kunstakademiet
09.11	09.11	Boklansering: Anthology – Anatomical Theatre	Boklansering, forelesning	Kunst og håndverk
07.11	07.11	Boklansering: Rivers of Emotion, Bodies of Ore	Boklansering	Kunstakademiet
21.04	21.04	Book and newspaper launch	Boklansering	Kunstakademiet
15.11	15.11	Bouchra Khalili: Imagining the Past, Writing the Future	Forelesning	Kunstakademiet
17.02	18.02	Bouncing Narratives	Workshop	Kunst og håndverk
02.11	02.11	Bring your own lampshade Somewhere there's a party	Visning	Kunst og håndverk
03.10	09.10	Brynjar Åbel Bandlien: Recurrences II	Visning	Dans
08.02	11.02	Can't See the Wood for the Trees / Made in woods	Utstilling	Kunst og håndverk
02.03	03.03	Chiku'unsai IV Tanabe: Bamboo Artist	Forelesning, workshop	Kunst og håndverk
15.10	15.10	Collab. : Fuuyu Okamoto + Tharadon	Forelesning	Kunstakademiet
01.10	01.10	Collab. : Kristin Ryg Helgebostad + Laura Marie Rueslåtten	Visning	Kunstakademiet
29.10	29.10	Collab.: Mattias Hellberg + Hampus Håkansson	Visning	Kunstakademiet
26.11	26.11	Collab.: Some like it on paper	Visning	Kunstakademiet
04.12	05.12	Commedia dell'arte 2018	Forestilling	Teaterhøgskolen
14.12	14.12	Cosi fan tutte i utdrag	Forestilling	Operahøgskolen
03.05	03.05	Critical Images	Forelesning	Kunstakademiet
11.01	11.01	Critical Spatial Practice III: Martin Slaatto	Forelesning	Kunst og håndverk
08.02	08.02	Critical Spatial Practice IV: Meike Schalk	Forelesning	Kunst og håndverk
28.02	28.02	Critical Spatial Practice V: Stephen Wright	Forelesning	Kunst og håndverk
26.09	26.09	Critical Spatial Practice VI: Amy Franceschini	Forelesning	Kunst og håndverk
30.11	30.11	Critical Spatial Practice VII: Atelier d'architecture autogeree	Forelesning	Kunst og håndverk
11.10	11.10	Depot: Performance og samtale i Fotogalleriet	Forelesning	Kunst og håndverk
08.11	08.11	Design Talk: Art, Science and the Meaning of Research	Forelesning	Design
05.09	26.09	Design Talk: Forelesningsserie	Forelesning	Design
22.02	22.02	Design Talk: Peter Hamer	Forelesning	Design
15.11	15.11	Design Talk: The Nilleditions Story	Forelesning	Design
16.10	16.10	Design Talks Night: Christopher Kulendran Thomas	Forelesning	Design
10.04	10.04	Design Talks Night: Fabrizio Pierandrei	Forelesning	Design
04.09	04.09	Design Talks Night: Sergei Gepshtein	Forelesning	Design
13.02	13.02	Design Talks Night: Siri Dokken	Forelesning	Design
17.04	17.04	Designstudenter gjør ting de ikke kan – Vol. 5	Forestilling	Design
08.03	11.03	Diorama for Huk	Forestilling	Dans
14.02	17.02	Disparate Harmony at Serendip	Utstilling	Kunst og håndverk
05.06	05.06	Disputas Franz Petter Schmidt: Weaving Fabrics for Suits	Disputas	Kunst og håndverk
27.10	27.10	DIY – manualer for en mulig framtid	Forestilling	Teaterhøgskolen
12.04	12.04	DVD DVD – Vincent Dunoyer	Forestilling	Dans
22.06	25.06	Døgnfluer 10 - en hel festival laget på én helg	Festival	Teaterhøgskolen
05.10	11.10	Ein midtsommarnattsdraum	Forestilling	Teaterhøgskolen
19.06	19.06	Eksamenskonsert i Paulus kirke	Konsert	Operahøgskolen

Fra dato	Til dato	Arrangement	Arrangementstype	Avdeling
20.09	20.09	Elvelangs i fakkellys 2018	Visning	Kunstakademiet, Kunst og håndverk, Design, Dans, Teaterhøgskolen, Operahøgskolen
07.12	11.12	En midtsommernattsdrøm	Forestilling	Teaterhøgskolen
20.03	20.03	Et eget rom – om Virginia Woolf	Forelesning	Design
14.11	15.11	EU Collective Plays!: Øya	Forestilling	Teaterhøgskolen
13.02	14.02	Event	Forestilling	Teaterhøgskolen
14.06	14.06	Existential loneliness and ways of survival vol. 1	Utstilling	Kunstakademiet
10.06	10.06	Fakta_Faen	Forestilling	Teaterhøgskolen
31.05	31.05	Filmvisning på Cinemateket – kortfilmer	Filmvisning	Teaterhøgskolen
03.09	03.09	Forelesningsrekke med Åsmund Thorkildsen 2018/19	Forelesning	Kunst og håndverk
09.10	09.10	Forum Dans #1: Eszter Salamon	Forelesning	Dans
01.11	01.11	Forum Dans #2: Lisa Nelson	Forelesning	Dans
19.11	19.11	Framtidas bibliotekrom	Forelesning, visning	Design
01.02	02.02	Fremtidsbyen – City of the Future	Utstilling	Kunstakademiet
17.01	02.02	From Object to Structure	Utstilling	Kunst og håndverk
01.03	02.03	Futura Classics A/S	Utstilling	Kunstakademiet
11.10	18.11	Galleri Format Oslo: Caroline Slotte / Kristina Riska	Utstilling	Kunst og håndverk
15.11	18.11	Galleri Seilduken: Al Dente	Utstilling	Kunst og håndverk
01.11	04.11	Galleri Seilduken: Conversations – Maria Viirros & Erik Blomqvist	Utstilling	Kunst og håndverk
08.11	08.11	Galleri Seilduken: Fersk fisk!	Utstilling	Kunst og håndverk
22.03	25.03	Galleri Seilduken: I never saw a crack I didn't like	Utstilling	Kunst og håndverk
25.10	27.10	Galleri Seilduken: Jonas Wasa	Utstilling	Kunst og håndverk
18.10	20.10	Galleri Seilduken: Lose, loss, loosening	Utstilling	Kunst og håndverk
13.09	13.09	Galleri Seilduken: One Night Only	Utstilling	Kunstakademiet
13.09	13.09	Galleri Seilduken: One Night Only	Utstilling	Kunst og håndverk
15.03	18.03	Galleri Seilduken: Original Copy	Utstilling	Kunst og håndverk
06.03	06.03	Galleri Seilduken: Pájaro con alas de papel. Mexico, a self-portrait.	Utstilling	Kunst og håndverk
22.11	25.11	Galleri Seilduken: Strange Attractors	Utstilling	Kunst og håndverk
15.02	18.02	Galleri Seilduken: There is No Such Thing as a Guilty Pleasure	Utstilling	Kunst og håndverk
10.10	12.10	Galleri Seilduken: Walking Improv	Utstilling	Kunst og håndverk
02.06	02.06	Guest Lecturer: Elisabeth Haarr	Forelesning	Kunst og håndverk
09.02	17.03	Hans Hamid Rasmussen: Kasbah Walk	Utstilling	Kunst og håndverk
09.06	09.06	Highway Hypnosis av Tore Vagn Lid	Forestilling	Teaterhøgskolen
23.10	19.11	Home	Utstilling	Kunstakademiet
17.09	17.09	Hotweek 2018: Between body, reason and faith	Seminar	Kunst og håndverk
27.04	27.04	How Anonymous Dodged the Cyber-Terrorism Label Gabriella Coleman	Forelesning	Kunstakademiet
11.04	11.04	How Do You Know?: Andrea Phillips and Fernando Garcia-Dory	Forelesning	Kunst og håndverk
13.03	13.03	How Do You Know?: Anna Daučíková	Forelesning	Kunst og håndverk
03.06	06.06	Hvis jeg kunne gro tid - en performance av, med og hos Ida Uvaas	Performance	Kunst og håndverk
05.12	12.12	Høstforestilling 2018	Forestilling	Dans
26.05	27.05	I CLONI – kanten der alt oppløses men du fortsetter å snakke	Forestilling	Teaterhøgskolen
20.04	29.04	I get tangled in things, things get tangled in me, and always i'm spinning	Utstilling	Kunstakademiet
06.12	08.12	I hear Mariachi static on my radio	Utstilling	Kunst og håndverk
20.04	21.04	If this is what it takes to leave	Utstilling	Kunstakademiet
22.11	22.11	Informasjonsmøte om masterstudiene i koreografi og dans	Informasjonsmøte	Dans
07.02	07.02	Informasjonsmøte om praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) i dans og teater 2018	Informasjonsmøte	Dans, Teaterhøgskolen
31.01	31.01	Informasjonsmøte om stipendiatopptak 2018	Informasjonsmøte	Kunstakademiet, Kunst og håndverk, Design, Dans, Teaterhøgskolen, Operahøgskolen

Fra dato	Til dato	Arrangement	Arrangementstype	Avdeling
04.12	04.12	Informasjonsmøte om stipendiatopptak 2019	Informasjonsmøte	Kunstakademiet, Kunst og håndverk, Design, Dans, Teaterhøgskolen, Operahøgskolen
07.11	11.11	Ingri Midgard Fiksdal: Affective Choreographies	Forestilling	Dans
15.11	15.11	Innsyn 2018	Forestilling	Dans
17.02	18.02	Jan Peter Hammer: Dug	Visning	Kunstakademiet
11.01	16.01	Jewellery project by Metal and Jewellery students	Utstilling	Kunst og håndverk
29.11	29.11	Julekonsert med Teaterhøgskolens kor 2018	Konsert	Teaterhøgskolen
01.11	01.11	Katalog over en tenkt utstilling/ Egypt i bevegelse	Utstilling	Kunstakademiet
13.04	22.04	KHiO in Milan: You're not to	Utstilling, seminar/konferanse	Design
15.11	16.11	KHiO1000	Utstilling	Kunstakademiet
22.03	22.03	Konsert med avgangsklassen på skuespillerfag	Konsert	Teaterhøgskolen
11.10	21.10	Kropp	Utstilling	Kunst og håndverk
13.12	13.12	Kunst, ytringsfrihet og politisk korrekthet	Forelesning	Kunst og håndverk
23.01	26.01	Kunstnerisk forskningsuke 2018	Seminar/konferanse	Kunstakademiet, Kunst og håndverk, Design, Dans, Teaterhøgskolen, Operahøgskolen
06.04	29.04	Kunstutstilling i Edvard Munchs atelier på Ekely	Utstilling	Kunstakademiet
05.10	07.10	Landmark	Utstilling	Kunst og håndverk
05.10	10.10	Lilla av Jon Fosse	Forestilling	Teaterhøgskolen
04.06	04.06	Listen_in	Forelesning, visning	Kunst og håndverk
12.12	12.12	MA choreography: work in process showing	Forestilling	Dans
13.04	19.04	Mail Art	Utstilling	Kunst og håndverk
22.11	25.11	Mari Ulland & Berenice Hernández – Exhibition	Utstilling	Kunst og håndverk
16.04	27.04	Marie Kølbæk Iversen: Star Messenger	Visning	Kunstakademiet
01.02	08.02	Martha Graham - An American Document	Seminar/konferanse	Dans
29.05	29.05	Master teater - forprosjekter	Forestilling	Teaterhøgskolen
14.11	15.11	Masterstudiene på avdeling Dans inviterer til forelesninger med Tor Lindstrand	Forelesning	Dans
26.04	29.04	Melting Point: Biennale of contemporary Jewellery	Utstilling	Kunst og håndverk
10.09	08.10	Merete Røstad: Archive	Visning	Kunst og håndverk
07.09	07.09	Merete Røstad: Høring	Forelesning, visning	Kunst og håndverk
05.12	05.12	Midtveisevaluering: Stipendiat Ane Graff	Forelesning	Kunstakademiet
06.11	06.11	Midtveisevaluering: Stipendiat Marte Johnslie	Forelesning	Kunst og håndverk
27.11	27.11	Midtveisevaluering: Stipendiat Tina Jonsbu	Forelesning	Kunst og håndverk
18.06	19.07	Min venn, romvesenet - Sommerteatret 2018	Forestilling	Teaterhøgskolen
27.10	27.10	Monteverdi på Gamle Raadhus Scene	Forestilling	Operahøgskolen
19.10	20.10	Music For Lectures - Every Word was Once an Animal	Presentasjon, performance	Dans
19.01	20.01	Nye scenetekster – en workshop med arbeidsvisninger	Forestilling	Teaterhøgskolen
12.01	12.01	Nyttårskonserten	Konsert	Operahøgskolen
08.12	08.12	Når vi flytter fjell	Forestilling	Dans
08.12	08.12	Når vi flytter fjell	Forestilling	Teaterhøgskolen
30.08	01.09	Open Call Vol. 04	Utstilling	Kunstakademiet, Kunst og håndverk, Design, Dans, Teaterhøgskolen, Operahøgskolen
19.11	19.11	Open Lecture: The Other Tradition	Forelesning	Kunstakademiet
29.08	12.09	Open Lectures: Costume for Dance	Forelesning	Design, Dans
29.05	03.06	Operahøgskolen inviterer til mesteruke og avslutningskonsert 3.juni	Seminar/konferanse	Operahøgskolen
12.05	12.05	Operakonserter i Paulus kirke	Konsert	Operahøgskolen
14.09	14.09	Operaperler i Aulaen	Konsert	Operahøgskolen
14.06	14.06	Operastudenter med konserter i juni	Konsert	Operahøgskolen
04.06	10.06	Oslo International Acting Festival 2018	Festival, workshop	Teaterhøgskolen

Fra dato	Til dato	Arrangement	Arrangementstype	Avdeling
22.02	22.02	Oslo, 22. februar – En samtale med Joachim Trier	Forelesning	Kunstakademiet
23.10	23.10	PhD midterm presentation: Jan Peter Hammer with Dani Gal & Professor Ivone Margulies	Visning, forelesning	Kunstakademiet
05.12	05.12	Piffi	Utstilling	Design
07.09	07.09	Ping - Pong Bag - Box	Utstilling	Design
05.04	05.04	Premierefest: This is it	Visning	Design
28.05	30.05	Presentasjon av årets uteksaminerte masterstudenter	Forelesning	Kunst og håndverk
06.09	09.09	Print & Drawing Group Exhibition // Grafika	Utstilling	Kunst og håndverk
02.03	02.03	Putting Rehearsals to the Test	Seminar/konferanse	Kunstakademiet
07.04	07.04	Recurrences II – mezmerizing	Visning	Dans
03.04	13.04	Rekonstruksjon	Utstilling	Design
20.02	20.02	Résumé Rouge – En rød klesvisning	Visning	Design
08.02	11.02	Sad Disco Fantasia - a festival of film-as-event	Filmvisning	Kunstakademiet
08.05	09.05	Sanntidsbygging For alltid	Forestilling	Dans
23.08	23.08	Semesterstart 2018	Markering	Kunstakademiet, Kunst og håndverk, Design, Dans, Teaterhøgskolen, Operahøgskolen
20.03	20.03	Sensing Time: On Temporalities, Rhythms and Memories	Utstilling	Kunstakademiet
06.04	08.04	Sit on a stone rather than a pillow	Utstilling	Kunst og håndverk
15.06	15.06	Skeive strategier innen kunstnerisk forskning	Forelesning	Dans
21.10	17.01	Skiptvet	Utstilling	Kunst og håndverk
12.04	15.04	Skjønnhet I-X	Forestilling	Dans
05.09	05.09	Skumringsfortelling / Portico / Menneskeapparat / Udgravning	Visning	Kunstakademiet
14.02	15.02	Soloforestilling: Her	Forestilling	Operahøgskolen
06.06	06.06	Sommerkonsert med Operahøgskolens studenter i Aulaen	Konsert	Operahøgskolen
29.06	15.07	Sommerutstilling i Son	Utstilling	Kunst og håndverk
15.11	15.11	Stipendiat Silje Aker Johnsen presenterer: En søken ...	Forestilling	Operahøgskolen
30.08	02.09	Tegneskolen 200 år: 200 år oppsummert i pappmasjé	Utstilling	Design
13.09	13.09	Tegneskolen 200 år: Art and Craft Lectures: Mona Pahle Bjerke	Forelesning	Kunst og håndverk
13.12	14.12	Tegneskolen 200 år: Grunnkoleprosjektet: Analog produksjon	Utstilling	Kunstakademiet, Kunst og håndverk, Design
10.10	10.10	Tegneskolen 200 år: Jubileumsmarkering og mottagelse i Oslo rådhus	Markering	Kunst og håndverk, Design
12.11	22.11	Tegneskolen 200 år: Lommens betydning	Utstilling	Design
06.10	19.10	Tegneskolen 200 år: Nær døden	Utstilling	Design
25.10	26.10	Tegneskolen 200 år: Omnigraf Font Project	Utstilling	Design
22.03	22.03	Tegneskolen 200 år: Pop-up-utstilling og miniseminar	Utstilling, seminar/konferanse	Kunstakademiet, Kunst og håndverk, Design
11.10	11.10	Tegneskolen 200 år: Pop-up-utstilling: Akttegning – en øvelse for øye og hånd	Utstilling	Kunst og håndverk, Design
06.12	06.12	Tegneskolen 200 år: Pop-up-utstilling: Norsk grafikk i startgropen	Utstilling	Kunst og håndverk, Design
03.10	03.10	Tegneskolen 200 år: Punkt linje flate/form	Boklansering	Kunst og håndverk, Design
12.12	12.12	Tegneskolen 200 år: Sluttmarkering	Markering	Kunst og håndverk, Design
07.12	14.12	Tegneskolen 200 år: Tegnelabben: I relasjon til...	Utstilling	Kunst og håndverk
10.11	11.11	Tegneskolen 200 år: Tilbake til røttene – en pop-up-utstilling	Utstilling	Kunst og håndverk, Design
29.10	08.11	Tegneskolen 200 år: Tolv tolkninger, tolv toiler	Utstilling	Design
21.11	30.11	Tegneskolen 200 år: You're not to	Utstilling	Design
13.11	13.11	Tegning som maktkritikk: Et seminar om satiretegning	Seminar/konferanse	Design
23.02	23.02	The Harvest Breed	Utstilling	Kunstakademiet
15.02	15.02	The Movement as Living Non-Body	Forelesning	Dans
15.11	20.01	The Other Wild	Utstilling	Kunstakademiet
29.11	29.11	The Voice and the Institution	Seminar	Kunstakademiet
16.03	16.03	Things to do this week	Utstilling	Design
02.02	02.02	Thousand Island	Forestilling	Teaterhøgskolen

Fra dato	Til dato	Arrangement	Arrangementstype	Avdeling
22.09	22.09	Triologen III – Opera Lab	Forestilling	Operahøgskolen
07.12	07.12	unkNOW live stream festival	Visning	Kunstakademiet
14.06	15.06	Uår av Terje Vigen	Forestilling	Teaterhøgskolen
13.12	14.12	vakre tapere	Forestilling	Teaterhøgskolen
04.05	04.05	Velferdsstaten	Utstilling	Design
21.03	22.03	Vev	Forestilling	Dans
13.04	13.04	Vincent Dunoyer	Seminar	Dans
03.05	09.05	Vårforestilling	Forestilling	Dans
09.03	09.03	Watching and Writing about Dance	Forelesning	Dans
27.05	27.05	What do we believe in?	Visning, utstilling	Kunstakademiet
16.10	26.10	Who's afraid of red and blue?	Utstilling	Design
22.11	25.11	Why we can't have nice things :-/	Utstilling	Kunstakademiet
15.12	16.12	Winter Solstice 2018 - 7th edition: Poems to Orpheus	Visning	Kunstakademiet
13.12	13.12	Work in progress	Utstilling, visning	Design
08.03	08.03	Workshop med Trisha Brown Dance Company	Workshop	Dans
14.12	14.12	Zarzuela-konsert med Operahøgskolens masterstudenter	Konsert	Operahøgskolen
13.12	14.12	Åpen skole 2018	Åpen skole	Kunstakademiet, Kunst og håndverk, Design, Dans, Teaterhøgskolen, Operahøgskolen
09.04	09.04	Åpent forum: Alina Lupu and François Girard-Meunier	Forelesning	Kunstakademiet
28.05	28.05	Åpent forum: Do We All Agree? + One Work Only: Ahmed Umar	Forelesning, utstilling	Kunstakademiet
03.12	03.12	Åpent forum: Frank	Forelesning	Kunstakademiet
23.04	23.04	Åpent forum: Hilmar Fredriksen	Forelesning	Kunstakademiet
05.11	05.11	Åpent forum: Jan Verwoert – Fake Fate	Forelesning	Kunstakademiet
22.10	22.10	Åpent forum: Katinka Fogh Vindelev & Marie Kølback Iversen	Forelesning	Kunstakademiet
24.09	24.09	Åpent forum: Marthe Ramm Fortun	Forelesning	Kunstakademiet
19.11	19.11	Åpent forum: Mary Coble – Performing Queer Resistance	Forelesning	Kunstakademiet
08.10	08.10	Åpent forum: Narves1biblioteket	Forelesning	Kunstakademiet
12.03	12.03	Åpent forum: Natalie Hope O'Donnell + One Work Only: Jon Benjamin Tallerås	Forelesning, visning	Kunstakademiet
12.02	12.02	Åpent forum: ReOpening	Utstilling	Kunstakademiet
26.02	26.02	Åpent forum: Yuki Okumura	Visning, forelesning	Kunstakademiet

Ekstern kommunikasjon

Kvar veke vert nyheitsbrevet På KHIO sendt ut til om lag 2 600 abonnentar og folk kan òg skrive seg på elektroniske invitasjonslister for aktiviteter av dei ulike fagavdelingane. Nettstaden khio.no er navet i kommunikasjonsverksemda. KHIO har ikkje berre studentar frå heile Noreg, men om lag 1/3 av studentmassen kjem frå andre land og institusjonen er i ein omfattande dialog med kunstmiljø i andre land.

KUNSTHØGSKOLEN I OSLO
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS

OPERAHØGSKOLEN
THE ACADEMY OF OPERA

En søken.. med stipendiat Silje Aker Johnsen

Dette er den avsluttende presentasjon av Silje Aker Johnsens prosjekt "En søken etter en utvidet fysisk tolkning av vokal samtidsmusikk og av opera".

Tid: torsdag 15. november kl. 19.00
Sted: scene 6, Kunsthøgskolen i Oslo

Silje Aker Johnsens stipendiatprosjekt fokuserer på kombinasjonen av bevegelse og vokalutøvelse i forskjellige sammenhenger og i ulike uttrykk. Hun har bakgrunn fra det klassiske musikkfeltet, opera og samtidsmusikk, men også som danser og i tverrkunstnerisk scenekunst.

I sin avsluttende presentasjon, viser hun tre verk skapt med ulike innganger til kombinasjonen av vokalutøvelse og bevegelse: Et samarbeid med komponist og regissør Erik Dæhlin, et samarbeid med koreograf Mia Habib og en adaptasjon av et koreografisk partitur av Janne-Camilla Lyster.

- *HER*. Utdrag og utforskninger av og med Erik Dæhlin og Silje Aker Johnsen
- *Tulipan*. Koreografisk partitur av Janne-Camilla Lyster. Adaptasjon av Silje Aker Johnsen
- *Sedimenter* av Mia Habib og Silje Aker Johnsen

Lysdesign: Carlos Valente
Varighet: ca 90 minutter inkludert pause. Gratis adgang. Velkommen!

[Bestill billetter](#)

[Les mer på khio.no](#)

På KHIO

NYHEITSBREV
NEWSLETTER

3. september 2018 [Vis e-posten i nettlesaren](#)

Aktuelt

Seks doktorgrads-stipendiater til KHIO

Rosalind Iselina Barratt-Due
Goldberg, Bjørn Jørn Blikstad, Sara Eliassen, Signe Becker, Samoa Remy og Petrine Vinje starter i det nye phd-programmet studieåret 2018/2019.

Arrangement

Forelesning: 29.08–12.09
Open Lectures: Costume for Dance
The departments of Design and Dance, invites you to our open lectures as a part of the Clothes and Choreography Laboratory 2018.

Forelesning: 03.09
Åsmund Thorkildsen
Forelesningsrekken om kunst og teori går gjennom studieåret, og alle kan melde seg på.

Forelesning: 04.09
Design Talks Night
I semesterets første Design Talks Nights møter vi Dr. Sergei Gepshtein.

Visning: 05.09
Skumringsfortelling / Portico / Menneskeapparat / Udgravning
Fire filmer av studenter fra Kunstakademiet og Den norske filmskolen.

Ein transparent, attraktiv og dynamisk organisasjon

Strategisk plan 2017—2022 fastset følgjande mål:

- rekruttere, utvikle og behalde godt kvalifiserte og motiverte tilsette
- fremme eit arbeidsmiljø prega av inspirerende samarbeid, trivsel og meistring
- stimulere og leggje til rette for samarbeid på tvers av avdelingar og seksjonar
- ha ei samansetjing av tilsette i faste stillingar og åremålsstillingar og gjestelærarar, alle med kunstfagleg kompetanse som støttar opp om måla og prioriteringane våre
- kunnskapsbasere ressursfordelinga mellom Kunsthøgskolens ulike fagfelt og ha ein god balanse mellom aktivitetar og ressursar
- sikre at faglege, administrative og tekniske medarbeidarar og ressursar blir organiserte og brukte slik at dei understøttar kjerneverksemda
- auke det økonomiske handlingsrommet vårt gjennom meir ekstern finansiering og effektivisering av intern ressursbruk

Tilsette ved KHiO

	2014	2015	2016	2017	2018
Årsverk KHiO totalt	179,09	183,08	188,47	194,27	199,62
Stipendiatar	10,38	10,25	13,06	15,2	19,3
Undervisning- og forskingsstillingar	69,77	70,82	75,02	74,1	76,8
- Åremål	25,31	32,29	37,33	38,6	39,65
- Fast tilsette	39,46	33,73	35,04	32,8	33,99
- Engasjement	5	4,8	2,65	2,7	3,16

Tabellen viser utviklinga i tal tilsette i undervisnings- og forskarstillingar (professor, professor II, førsteamanuensis, høgskolelektor, førstelektor og dosent) 2014—2018. Referansedato for kvart år er 31. desember. Rapporten omfattar ikkje time- og gjestelærarar.

Kunsthøgskolen i Oslo er ein av få institusjonar i Noreg, som med heimel i Universitets- og høgskolelovas § 6-4, har moglegheit til å gjere bruk av åremålsstillingar i undervisnings og forskarstillingar «når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet». Dei fleste åremålstilsette ved KHiO har åremålskontraktar på seks år der det er moglegheit for fornying ein gong etter ei føregåande utlysing. I nokre få tilfelle nyttar KHiO moglegheita for kalling av fagpersonar med fagleg spisskompetane det normalt elles ikkje ville ha vore mogleg å rekruttere. Også kallingar vert vurderte av ein sakkunnig komité og tilsetjinga er som oftast eit professor II åremål.

Personalpolitikken med at fleire fagleg tilsette er i åremålsstillingar skapar nokre dilemma. Det er viktig for arbeidsmiljøet at ein stab kjenner kvarandre, men for kunstutdanninga er det også vesentleg at tilsette ikkje mister kontakten med dei kunstfaglege miljøa utanfor institusjonen. Det er eit mål å ha ein balanse mellom åremålstilsette, fast tilsette og gjeste- og timelærarar som både sikrar eit høgt fagnivå og tilførsle av ny spisskompetanse i kunstutdanninga.

KHiO tilbyr sine fagtilsette gode utviklingstilbod gjennom KUF-ordninga, utstrekke moglegheiter for ekstern kompetanseutvikling, tilgang til velutrusta arbeidslokale og verkstader og fleksible arbeidsordningar. Utfordringane med desse ordningane er risikoen for å miste tilknytning til organisasjonen, fordi mykje av arbeidet ikkje skjer i ein dagleg arbeidsfellesskap med kollegaer. Det kan også medføre at ein ikkje får ein god nok felles arena for kollegiale møte.

Anna kvart år gjennomfører institusjonen arbeidsmiljøundersøkinga Ark i regi av NTNU etter ein felles mal der KHiO kan gjere samanlikningar med middelverdien for heile UH-sektoren. Våren 2018 vart det gjennomført ny Ark undersøking ved Kunsthøgskolen i Oslo. Svarprosenten i 2018 var 43,9 %.

I mellomåra vert det gjennomført vernerundar ved alle arbeidsplassane.

Omorganisering

Med verknad frå august 2018 vedtok styret ei ny organisering av dei administrative støttefunksjonane. Tal på seksjonar vart redusert frå seks til fire og organisert i seksjon for verksemdstyring, seksjon for teknisk produksjon, seksjon for studium-, forskning og formidling og seksjon for service, brukarstøtte og infrastruktur.

Økonomi

Løyvinga for 2018 utgjorde 347 705 mill. kr. I tillegg kjem 1,233 mill. kr over kap. 281 post 01 til tre nye rekrutteringsstillingar frå hausten 2018. Samla løyving for 2018 utgjer såleis 348 938 mill. kr.

Udisponerte midlar frå 2017 vart overført til 2018 med 14,029 mill. kr. Av dette utgjorde avsetjing til investeringar og vedlikehald 7,638 mill. kr. I tillegg blei det overført 7,681 mill. kr til kunstnarisk utviklingsarbeid og stipendiatprogrammet.

Bidrags- og oppdragsfinansierte aktivitetar utgjorde snautt 3,5 mill. kr. I tillegg kjem EU-midlar med 1,075 mill. og midlar frå Noregs forskingsråd med 31 000 kr. Kunsthøgskolen hadde ikkje oppdragsprosjekt i 2018.

Ved starten av året utgjorde avsetjingar til investeringar 9 mill. kr, av dette var 7,6 mill. overførte midlar frå 2017. Det vart gjort investeringar for drygt 3,6 mill. i 2018, derav 2,8 mill. disponert frå avsetning til investeringar i 2018. Det står såleis att 6,2 mill. på avsetning til investeringar, som vert overført til 2019.

Kostnadene til husleige, energi o.a. var på 140,8 mill., eller 40 % av ordinær løyving for 2018. I tillegg kjem lønns- og driftskostnader til intern drift, reinhold o.l. med til saman 11,3 mill. kroner. KHiO disponerer store areal, noko som gjer institusjonen følsam for auke i kostnader til husleige og drift. Det gjer også institusjonen sårbar i høve til kutt i løyvingane, då ein stor del av kostnadene er faste.

Det er ikkje løyvd midlar til oppgradering av bygg med sjølvforvalta institusjonar, midlar til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og samanslåingar, midlar tildelt over kap. 281 post 01 og post 45 eller til samfunns- og effektmål for byggeprosjekt.

Infrastruktur

I 2018 er det iverksett eit arbeid med kartlegging av bruksfrekvens og prioritering av faglege behov. Arbeidet er prosjektorganisert, og siktar mot ein meir hensiktsmessig plan for lokaldisponering.

Nokre lokale som vert brukt til kontorarbeidsplassar har vore opplevd som lite hensiktsmessige. Her er lysrøyr erstatta med led-lys. Det har også skjedd oppgraderingar på scener og verkstader for å forbetre HMS. Ny sponsug/støvavtrekk er installert i metallverkstaden og det er starta ein prosess med å modernisere styresystemet for keramikkomnane. Det er installert nye lydmiksarar på scenene og ein del anna lydutstyr er fornya.

Utfordringa med å finne nok kontor-, verkstad- og atelierplassar for eit aukande tal stipendiatar er under utgreiing. Det er stor slitasje på bygningsmassen, og det har utvikla seg eit behov for bygningsmessig vedlikehald. Det har også bygt seg opp eit behov for utskifting av sceneteknisk utstyr og maskiner og utstyr til verkstadene. Det same gjeld IKT-utstyr og utbygging av trådlaust internt nett.

Dei faglege behova er i stadig utvikling, og dette fører til endra behov for utforming og disponering av lokala. HMS-gjennomgangane dei seinare åra har avdekt manglar med omsyn til lys og luft i lokala. I aukande grad har det ført til at det må disponerast midlar til desse føremåla frå avsetjingar til investeringar og vedlikehald.

Utmerkingar og prisar

To studentar frå kles- og kostymedesign fekk DOGAs nykommarpris

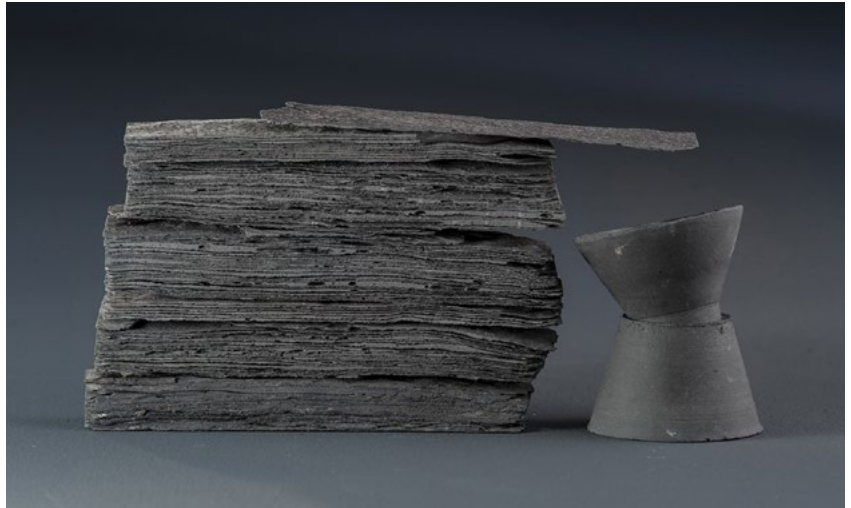
Masterstudentane Ramona Salo og Øyvind Ruud fekk DOGAs nykommarpris for avgangsprosjekta sine frå våren 2018. Det er Design og arkitektur Noreg, DOGA, som arrangerer konkurransen DOGA-merket nykommar kvart år. Ønsket er å synleggjere og løfte fram studentar og nyetablerte på feltet og vise at dei er viktige bidragsytarar for å skape dei beste løysingane for framtida. Prisen blei delt ut 10. januar 2019.

Kunststipend til operastudent

Simen Bredesen Hørthe på årsstudium i opera vann Haugestadstipendet på 40 000 kroner frå Lier kommune i november. Kvart år deler kommunen ut prisen til ein ungdom som ønskjer å satse på utøvande kultur som leveveg.

Bachelorarbeid kjøpt inn av KODE

Berenice Janice Hernández Hernández går andre året på bachelor i medie- og materialbasert kunst. Hausten 2018 blei ho kjøpt inn av KODE i Bergen. Det skjedde i samband med at ho stilte ut på Årsutstillingen, som er ei av dei viktigaste hendingane i materialbasert samtidskunst.

Hernández arbeider med porselen, stein, jord og papir. Ho lagar blokkar av dette, som består av hundrevis av lag med leire som ho seinare bruker som byggjesteinar i kunsten, og får det til å likne andre materiale, som til dømes treverk, papir, ein rusten metalldele eller metamorfe bergartar. Og med desse blokkane byggjer ho rom, skur, bustader, stasjonar.

Siger til Ramona Salo under Designblok 2018

Ramona Salo vann òg Diploma Selection med masterkolleksjonen sin frå avgangsvisinga 2018, som er sterkt inspirert av hennar eigen samiske kulturarv. Konkursen har samla dei 30 beste avgangsprosjekta frå 22 europeiske universitet og høgskular. Salo var einaste nordiske representant til Diploma Selection 2018 ved designfestivalen Designblok – Prague International Design Festival. Prisen på 1000 euro får ho for å utvikle ein kolleksjon som skal visast under Designblok i Praha i 2019.

Frå jurygrunngevinga:

«She transformed and translated this local and deeply rooted topic into a very contemporary fashion design collection. She made her local heritage an interesting and relevant part of international fashion conversation about traditions and the future, local and global.»

Studentar på Høstutstillingen

1919 verk blei sende inn, 82 kunstnarar blei plukka ut, og 4 av Kunsthøgskolens studentar debuterte på den 131. haustutstillinga.

Hanne Nilsen Nygård (BA, Kunstakademiet) med «It's like things are not real here» (Video, 2:52 min 2018)

Ina Porselius (MA, Kunstakademiet) med «Allting går över om man blundar» (Video, 54:46 min, 2017)

Hedda Grevle Ottesen (MA, Kunstakademiet) med «Portico» (Film, 3:45 min loop, 2018)

Nina Björkendal (MA, kunst og handverk) med «Dürers kleden 1», «Dürers kleden 2» og «Dürers kleden 3» (Alle tresnitt, 93 x 66 cm, 2017)

Segunda Vez vann FIDMarseille

Professor Dora García vann den prestisjetunge Grand Prix International FIDMarseille for filmen hennar «Segunda Vez». Ein konseptuell dokumentar open for tolking med eit bak-teppe av argentisk diktatur.

Prosjektet er støtta av Kunsthøgskolen i Oslo, Kunstmuseum Trondheim og Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Ballettstudentar vann prisar i Falun, og ein av dei gjekk seinare til topps i Grasse

Fem studentar frå klassisk ballett kvalifiserte seg for konkurransen Nordic Baltic Ballet Competition, Stora Daldansen i Falun 2018. Fire av dei kom heim med prisar i mars: Shoma Ogasawara og Heidi Cecile Baastad Christensen, båe avgangstudentar i 2018, vann første og tredje pris i seniorklassen (17 til 19 år). Maria Pushkova var førsteårstudent og fekk Nils Åke Häggboms pris.

Jack Hartill blei i Falun vald ut til å delta i den internasjonale ballettkonkurransen Concours International de Danse Classique de Grasse som skulle gå føre seg i oktober, og her gjekk han heilt til topps.

Avgangsarbeid valt av dronning Sonja til å utsmykke Hurtigruten

Ragna Misvær Grønstad gjekk ut frå kunst og handverk i 2016, og no er saltvassblomane frå avgangsprosjektet hennar valt ut til å utsmykke verdas første hybridskip. 20 norske kunstnarar er valde ut i eit samarbeid mellom dronning Sonjas stiftelse QSPA, Kunsthøgskolen i Oslo, Universitetet i Bergen og NTNU i Trondheim.

Design sankar utmerkingar

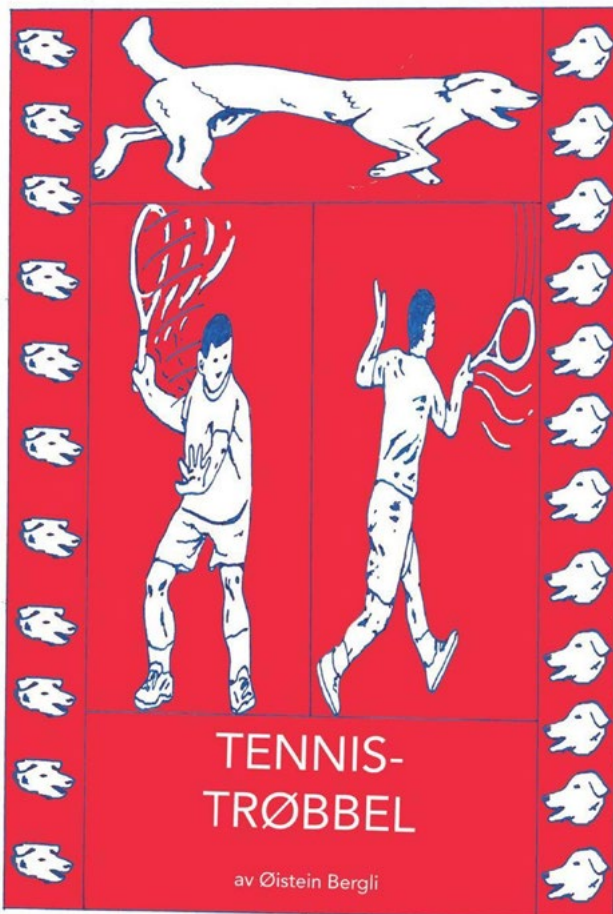
Tre noverande studentar og to tilsette fekk prisar i Visuelt-konkurransen 2018, som er den største konkurransen i Noreg innan visuell kommunikasjon. Arbeid innan grafisk design, illustrasjon, digital design og moving image blir premierte med mål om å inspirere til målretta nytenking og høg fagleg standard. Også tre tidlegare studentar fekk prisar for eksamensarbeida sine frå KHIO.

Noverande studentar:

Martin Asbjørnsen (som medarbeidar i Yokoland) fekk to gull i kategoriene grafisk design, katalog og respektive plakat + diplom i kategorien grafisk design, kampanje (Høstutstillingen).

Kristian Santos Utrimark fekk diplom i kategorien illustrasjon, studentklassen.

Øistein Bergli fekk diplom i kategorien illustrasjon, studentklassen.

Tidlegare studentar:

Malin Kleiva fekk gull i kategorien bevegeleg design, studentklassen (avgangsarbeid vår 2017).

Renate Thor fekk diplom i kategorien illustrasjon, læremiddel + diplom i kategorien illustrasjon, studentklassen (avgangsarbeid vår 2017).

Rikke Runde fekk diplom i kategorien illustrasjon, redaksjonell.

Tilsette:

Bendik Kaltenborn (stipendiat) fekk gull i kategorien illustrasjon, emballasje.

Ellmer Stefan fekk to diplom i kategorien grafisk design, skrift.

Goethe-Universität Frankfurt am Main gav gjesteprofessorat til Tore Vagn Lid

Tore Vagn Lid er professor i regi ved Teaterhøgskolen og hadde frå påske til august 2018 eit gjesteprofessorat ved Institut für Theater-, Film- und Medienwissenschaft ved Goethe-universitetet i Frankfurt am Main. Universitetet har omkring 38 000 studentar og er eit av Tysklands største. Professorane dei vel ut, blir inviterte fordi dei ønskjer å jobbe med dei for å utvikle eit nytt forskings- og undervisingsfelt som dei definerer som samanliknande dramaturgi og utøvande forskning.

Axel Enqvist vann Designers Nest – KHiOs andre siger på rad

Axel Enqvist vann Designers Nest under Copenhagen Fashion Week. Det er andre år på rad at ein nyutdanna student frå KHiO vinn.

Designers Nest er ein konkurranse for dei beste nyutdanna designtalenta i Norden, og går føre seg to gonger kvart år. Enqvist fekk prisen på 50 000 danske kroner under den største moteveka i Nord-Europa, i København i januar. Prisen blei delt ut av kronprinsesse Mary av Danmark.

Grafills «Årets vakreste bøker» gav gull

Fleire tilsette og ein student fekk prisar då Grafill arrangerte Årets vakreste bøker. Konkurransen er den einaste som heidrar den visuelle delen av bokbransjen, og har vore arrangert heilt sidan 1933.

Siri Dokken er professor i satireteikning ved avdeling Design og fekk gull for illustrasjonane til boka «Rim det har rablet for». Student Martin Asbjørnsen i MA2 grafisk design og illustrasjon fekk sølv i open klasse og fleire diplom, stipendiat Bendik Kaltenborn fekk diplom, og Martin Egge Lundell, professor og fagansvarleg for grafisk design og illustrasjon, saman med Jeannette Christensen, professor ved Kunstakademiet, fekk diplom for kunstboka si.

Debutantprisen til Helle Høeg Voldstad

Ein masterstudent i medie- og materialbasert kunst er tildelt debutantprisen på Årsutstillingen 2018, ei av landets viktigaste hendingar innan materialbasert kunst. Helle Høeg Voldstad (1989) er utdanna innan keramikk og er oppteken av dei skulpturelle og målande kvalitetane ved keramiske bruksting. Som ein signatur etterlèt ho til dømes merke etter hendene sine og verktøyet ho bruker. NKs debutantpris går til ein kunstnar som ikkje tidlegare har stilt ut i Årsutstillingen og til det verket juryen meiner står sterkast med omsyn til kunstnarleg kvalitet og relevans for samtida. Prisen er på 25 000 kr.

Stipendiatar vann Bik Bok Runway award

KHiO-stipendiat Ida Falck Øien og Harald Lunde Helgesen vann HAIKw/ i årets Bik Bok Runway Award. Vogue.com dekte Oslo Runway for første gong og har fått med seg korleis norske designarar fokuserer på kvalitet og lang levetid.

Merete Lingjærde fekk Oslo bys kunstnarpris

Prorektor Merete Lingjærde fekk Oslo bys kunstnarpris for sitt årelange og sterke engasjement for å spreie dansegledde og utdanne dansarar. Ho har vore tilsett ved KHiO sidan 1989 og er dosent i jazzdans og programansvarleg for bachelorstudiet i jazzdans.

Oslo bys kunstnarprisar blir gjevne til personar som har gjort ein framifrå innsats for kunsten i byen. Prisane blei oppretta i 1978 og består av eit diplom og 50 000 kr.

IV.

Styring og kontroll av verksemda

Rapportering om styring og kontroll

Styringsdialog

KHiO deltek i den strategiske styringsdialogen med Kunnskapsdepartementet og har følgd opp føringar i statsbudsjett, tildelingsbrev og tilbakemelding etter etatstyringsmøtet 16. mai 2018.

Det er ikkje registrert vesentleg styringssvikt, og Riksrevisjonen har gjennomgått årsrapport og rekneskap utan merknader.

Det er arbeidd spesielt med områda:

Ph.d. Etablering av ph.d. i kunstnarisk utviklingsarbeid etter at KHiO fekk status som vitskapleg høgskole. Alle stipendiatar er overførte til det nye programmet.

Lærlingar. KHiO er godkjent som lærebedrift innan IKT-sørvisfaget. Det vart tilsett ein lærling i 2017, og ein ny i 2018 slik at KHiO har 2 lærlingar innanfor fagområdet. Desse er knytt til opplæringskontoret OK-stat som høgskolen har eit utstrekt samarbeid med for å tilretteleggje for opplæring i tråd med gjeldane læreplan for vg3.

Kvalitet i utdanninga. Intern oppfølging av St. meld. 16 (2016-2017) Kvalitet i høgare utdanning, der kunstnarleg utviklingsarbeid er integrert i undervisninga og utgjer ein vesentleg del av alle kunstproduksjonane med tilhøyrande formidlingsprogram, der kunst i utvikling vert prøvd ut i møte med publikum.

Utviklingsavtale. KHiO har delteke i prosessen med å definere målparameter og milepæl for prøveordninga med utviklingsavtale og har merka seg dei to hovudinnsatsområda:

- Mål 1: Utvikling av kvalitet i kunstutdanninga
- Mål 2: Utvikling av Kunsthøgskolens doktorgradsprogram i kunstnarisk utviklingsarbeid

Tiltak og måloppnåing vert første gong meldt i Årsrapport 2019 og elles i styringsdialogmøte om oppfølginga av utviklingsavtalen i avtaleperioden fram til våren 2022.

Panorama-strategien

Regjeringas strategi for høgare utdannings- og forskingssamarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør Afrika (2016-2020) fastset at det skal leggjast til rette for eit meir heilskapleg og langsiktig samarbeid med strategilandane innan høgare utdanning og forskning, med sikte på meir samarbeid av høg kvalitet for område av særleg interesse for Noreg.

KHiO har utvekslingsavtalar med skolar i Hangzhou og Hong Kong i Kina, samt tre skolar i Tokyo i Japan.

Avdeling Design fekk i 2017 tildelt midlar gjennom Utforsk til eit fireårig forskingsprosjekt, «Connecting Wool», saman med Tama Art University i Tokyo. Prosjektet skal undersøkje om ull frå nordiske sauerasar kan skape grunnlag for berekraftig produksjon for bruksområde for tekstil, interiør, møblar og klesmote. Prosjektet vart starta opp i 2018 med ein felles workshop med lærarar og tilsette frå KHiO og Tama. Workshopen var på Vestlandet og i Oslo og var svært vellukka. Neste workshop er i mars 2019 i Tokyo. Dette samarbeidet involverer både klesdesign og interiørarkitektur ved avdeling Design og er sentralt i avdelingas forskings- og internasjonaliseringsarbeid.

Trygt læringsmiljø

Kunnskapsdepartementet mottok i desember 2017 varsel om uønskt seksuell merksemd ved Kunsthøgskolen. KHiO iverksette eit omfattande opplegg for å kartleggje om institusjonens rutinar og varslingsssystem er gode nok, om dei har blitt følgt og inkludert vurderingar om tenestelege reaksjonar. Til hjelp for behandling av varslings sakene vart det etablert ei eiga varslingsnemnd med eksterne representantar der varslarane også var sikra full anonymitet. Handlingsplanen #medlysetpå for eit trygt arbeids- og studiemiljø vart etablert, og skal sikre at emnet trygt arbeidsmiljø blir tema for drøfting på alle nivå i organisasjonen. Handlingsplan og alle oppfølgingsvedtak vart behandla i styret.

Det er sannsynleggjort at det i fleire saker har skjedd brot på Kunsthøgskolens etiske regelverk. Desse har medført tenestelege reaksjonar, også avskil. Intranettsida Sei ifrå om læringsmiljøet er omarbeidd og med nye skjema og orientering om kva varsling er, og kven studenten kan støtte seg til og få hjelp av.

Sakene har vore svært tunge for institusjonen fordi dei handlar om tidlegare og nåverande studentar og deira oppleving av å ikkje vere i eit trygt nok læringsmiljø. I Studentbarometeret 2018 gir likevel KHiO-studentane høg score på at dei har fått informasjon om varslings systemet, at dei veit kor ein finn informasjon og kvar dei skal vende seg i tilfelle av trakassering.

Rektor på KHiO deltek i Universitets- og høgskolerådets arbeidsgruppe mot mobbing og trakassering i UH-sektoren. KHiO, Universitetet i Oslo og Universitetet i Agder inviterer dei andre UH-institusjonane til å bli med i ei felles kartlegging av mobbing og trakassering i sektoren. 25 institusjonar har meldt at dei ynskjer å delta i ei nasjonal kartlegging av mobbing og trakassering i UH-sektoren. Undersøkinga vert gjennomført i 2019.

Sikkerheitsarbeid/ ROS-analyser

Sikkerheitsarbeidet ved KHiO har i 2018 fokusert på tilpassing til ny lovgeving og den nye personvernforordninga, GDPR, som trådte i kraft 20. juli 2018. Endringar som dette har medført:

- Oppretting av personvernombod
- Utarbeiding av/inngåing av nye databehandlaravtalar med tenestetilbydarane
- ROS-analyse har blitt komplettert og revidert i samband med ny lovgeving
- Utarbeiding av behandlingsprotokollar for informasjonssystema
- Utarbeiding av personvernerklæringar

Kriseøvingar

I 2018 er høgskolens planverk for beredskap gjennomgått og revidert. Det har vore ei kriseøving med setjing av krisestab.

Det er starta eit arbeid med å revidere brannvernorganiseringa i 2019. Når organiseringa er på plass vil det bli brannøvingar for dei ulike brannsonene i bygget.

Informasjons- sikkerheit

KHiO har etablert leiingssystem for informasjonssikkerheit basert på ISO27001 standard, som er i tråd med eForvaltingsforskrifta § 15 til internkontroll på informasjonssikkerheitsområdet. Systemet inneheld ei oversikt over høgskolens informasjonssystem med klassifisering av ansvarleg systemeigar. Leiingssystemet består av ein styrande del og ein operativ del der ROS-analyser, databehandlaravtalar, behandlingsprotokollar og avviksmeldingar vert registrerte og fortløpande oppdatert av systemeigarane. Tiltaksplan for risikohandtering vert utarbeidd og lagt fram under leiingssystemet. ROS skal reviderast kvart andre år med ei årleg rapportering frå systemeigarar for oppfølging av informasjonssikkerheitsarbeidet. I 2018 er referat og forpliktande tiltaksplan vedtatt. Leiingssystemet vil bli revidert i 2019 basert på tilrådingar frå UNIT.

Infrastruktur for IT

Overføring frå lokal infrastruktur til skybaserte tenester, drifta eller framforhandla av sektoren i tråd med tilrådingar i digitaliseringsrundskrivet, har for 2018 redusert behovet for investeringar til lokale dataressursar. På nettverkssida er det imidlertid eit stort investeringsbehov for å oppgradere nettverket i tråd med aukande behov for yting og betre dekning.

- Kompetanseutvikling** I 2018 starta Kunsthøgskolen sitt første kompetanseutviklingsprogram for tilsette på tvers av avdelingar og seksjonar. Programmet har fått økonomisk stønad frå Difi og har til føremål å utvikle organisasjonen horisontalt. 20 tilsette deltek i programmet.
- Studentdemokratiet** Studentane vel sjølv representantane sine i dessa organa:
- Styret** er Kunsthøgskolens øvste organ og gjer vedtak i alle viktige tilsetjingssaker, budsjettsaker, oppretting av studieplassar og endringar i studieplanar. Studentane er representert med to medlemmer, valt av studentane sjølve.
- Studentrådet** er det høgste studentorganet ved KHiO, valt av studentane sjølve. I studentrådet sit medlemmer frå studentutvala som representerer dei ulike studieretningane design, kunst og handverk, og scenekunst (dans, opera og teater). Det er møte mellom representantar frå Studentrådet og leiinga ved høgskolen.
- Læringsmiljøutvalet** har til oppgåve å ta opp saker som vedkjem studentanes totale læringsmiljø, med særleg ansvar for fysiske, psyko-sosiale tilhøve og velferds- og studentsosiale tilhøve. Studentane har fire representantar i utvalet, og annakvart år leier ein student utvalet. Læringsmiljøutvalet organiserer den årlege studentundersøkinga.
- Akers Mek** er det viktigaste enkelttiltaket for sosial velferd og miljø gjennom at det finst eit eige hus driven av studentane sjølve.
- Studentsamskipnaden** KHiO samarbeider med Studentsamskipnaden i Oslo (SiO). SiO driv kantina SiO Seilduken etter ordninga med «fri stasjon» der KHiO stiller lokale og utstyr til disposisjon vederlagsfritt. Direkte kostnader til drift av kantina består av reparasjonar, utbetringar og supplering av utstyr.
- Samarbeidet med SiO om hyblar til innreisande studentar fungerer godt.
- Etter ei prøveordning vedtok SiO å ikkje forlenge ordninga med eige kontor på KHiO med rådgjeving og psykologitenester for studentar.

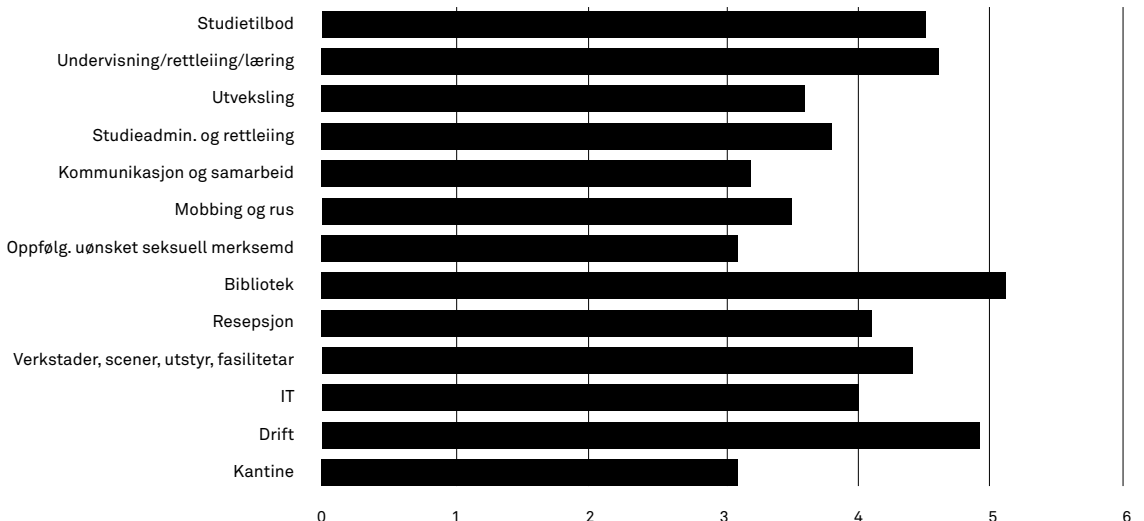
Brukarorientering

Som offentlig utdanningsinstitusjon med studentar frå både inn- og utland legg KHiO stor vekt på å ha ein høg grad av brukarmedverknad frå studentane.

Studentundersøkinga er det viktigaste enkeltiltaket for å vurdere brukarmedverknad og om studentane er nøgd med kvaliteten på utdanninga og dei andre tekniske og administrative tenestene ved KHiO. Undersøkinga frå januar 2018 viste desse hovudresultata:

I den interne gjennomgangen vart det dette året lagt størst vekt på analyse av tala rundt mobbing og trakassering ettersom institusjonen parallelt handsama varslings saker om brot på høgskolens etiske regelverk.

Studenttilfredsheit: gjennomsnitt pr kategori for heile Kunsthøgskolen i Oslo

Overordna er studenttilfredsheit

2017-18: score 4,2 av 6,0

2016-17: score 4,4 av 6,0

Til semesterstart 2018 laga studentane ei ny studenthandbok med tips og råd til nye KHiO-studentar. Det vart også arrangert ei fadderveke med mange aktivitetar for nye og gamle studentar.

Likestilling, diskriminering og tilgjengelegheit

Tilstandsrapportering 2018 – Likestilling	Totalt	Menn årsverk	%	Kvinner årsverk	%
1. Årsverk pr stillingsgruppe					
Administrative (konsulent, førstekonsulent, seniorkonsulent, rådgjevar, seniorrådgjevar)	42,97	13,9	32.35 %	29,07	67.65 %
Drift- og vedlikehaldsstillingar (reinhold og drift)	11,22	3,47	30.93 %	7,75	69.07 %
Støttestillingar (bibliotekstillingar, IT, meister)	34,62	20,51	59.24 %	14,11	40.76 %
Stipendiatar	17,16	4,64	27.04 %	12,52	72.96 %
Undervisnings- forskingsstillingar	75,29	37,39	49.66 %	37,90	50.34 %
Leiarstillingar (rektor/direktør/dekan/seksjonssjef forskingsjef)	15,7	8	50.96%	7,7	49.04 %
Totalt	196,96	87,91	44.63 %	109,05	55.37 %
2. Årsverk pr avdeling					
Dans	20,5	7,5	36.59 %	13	63.41 %
Design	22,7	12,34	54.36 %	10,37	45.68 %
Kunst og handverk	23,95	7	29.23 %	16,95	70.77 %
Kunstakademiet	16,6	7,03	42.35 %	9,53	57.41 %
Teaterhøgskolen	15,95	8,47	53.10 %	7,48	46.90 %
Operahøgskolen	8	4,73	59.13 %	3,34	41.75 %
3. Gjennomsnittslønn pr stillingsgruppe (31.12.18) oppgitt i NOK					
	Årslønn, Gjennomsnitt total	Årslønn, gjennomsnitt menn		Årslønn, gjennomsnitt kvinner	
Administrative	520 004	534 523		547 464	
Drift- og vedlikehaldsstillingar	430 340	426 733		431 885	
Støttestillingar	483 184	474 343		500 063	
Undervisnings- forskingsstillingar	641 425	650 280		633 495	
Stipendiatar	474 565	470 880		474 793	
Leiarstillingar (rektor/direktør/seksjonssjef/dekan)	860 281	885 316		843 366	
Kjønnsdelt statistikk over arbeidstid					
Heiltid	Totalt	Menn	%	Kvinner	%
Dans	10	4	40 %	6	60 %
Design	14	8	57.14 %	6	42.86 %
Kunst og handverk	16	4	25 %	12	75 %
Kunstakademiet	11	3	27.27 %	8	72.73 %
Teaterhøgskolen	8	4	50 %	4	50 %
Operahøgskolen	3	2	66,7 %	1	33,3 %
Fagavdelingar KHIO	62	25	45 %	37	55 %
KHIO administrasjon	92	43	46.74 %	49	53.26 %
Deltid	Totalt	Menn	%	Kvinner	%
Dans	22	8	36.36 %	14	63,64 %
Design	20	8	40 %	12	60 %
Kunst og handverk	27	8	29.63 %	19	70.37 %
Kunstakademiet	14	6	42.86 %	8	57.14 %
Teaterhøgskolen	14	8	57.14 %	6	42.86 %
Operahøgskolen	11	7	63.64 %	4	36.36 %
Fagavdelingar KHIO	108	49	38,18	63	61,82 %
KHIO administrasjon	23	12	52.17 %	11	47.83 %
4. Uttak av velferdspermisjon og omsorgspermisjonar (sjukt barn og foreldrepermisjonar)					
	Totalt	Dagar menn	Menn %	Dagar kvinner	Kvinner
Totalt (arbeidsdagar)	1 327,15	388,29	29.26 %	938,86	70.74 %

Hovudintrykket er likevel at det er ei nokolunde jamn fordeling mellom kvinner og menn totalt ved Kunsthøgskolen. Dette samsvarer med tal frå tidlegare år. I fordeling av årsverk pr stillingsgruppe har Kunsthøgskolen ei lita overvekt av kvinner. Det er størst differanse i administrative stillingar der det er 67,65 % kvinner, drifts- og vedlikehaldsstillingar der det er 69,07 % kvinner og stipendiatstillingar, der det er 72,96 % kvinner. Av tilsette i leiarstillingar og undervisnings- forskingsstillingar har Kunsthøgskolen ei jamn fordeling mellom kvinner og menn.

Det er likevel framleis nokre tydelege skilnader mellom avdelingane, men skilnadene har blitt mindre i 2018, samanlikna med 2017. Rapporten viser ei overvekt av kvinner ved avdeling Dans (2017: 69,3%, 2018: 63.41 %), avdeling Kunst og handverk (2017: 75,1 %, 2018: 70.77 %) og Kunstakademiet (2017: 59,3%, 2018: 57.41 %), medan det totalt er fleire årsverk av menn ved avdeling Design (2017: 56 %, 2018: 54.36 %), avdeling Teaterhøgskolen (2017: 58,2 %, 2018: 53.10 %) og avdeling Operahøgskolen (2017: 60,7 %, 2018: 59.13 %).

For gjennomsnittslønn pr stillingsgruppe er det små skilnader mellom kvinner og menn. Statistikken over arbeidstid viser at det er flest kvinner i både heiltids- og deltidstillingar ved avdeling Dans, avdeling Kunst og handverk og Kunstakademiet. Tilhøvet mellom tilsette i heil- og deltidstillingar er ikkje merkbart skeiv mellom kvinner og menn.

Når det gjeld uttak av velferds- og foreldrepermisjon er den totale summen av dagar noko redusert. Det er framleis eit høgare uttak med permisjonar for kvinner, og ein gjer rekning med at dette skuldast at kvinner har lengre fråvær ved svangerskap.

V.

Albert Herring av Benjamin Britten med årsstudium, Operahøgskolen. Scenografi av Laura Kjær, Auður Rún Jakobsdóttir og Christian Hartvig Henriksen, avdeling Design.

Vurdering av framtidssutsikter

Effektivisering og avbyråkratisering 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Fradrag	-1 908,0	-2 296,5	-1 628,0	-1 696,0	-1 743,0
Akkumulert	-1 908,0	-4 204,5	-1 628,0	-7 528,5	-9 271,5

Faglege ambisjonar og budsjettutfordringar

Kunsthøgskolen er i 2019 tildelt ei løyving på 348 938 mill. kr inkl. midlar over kap. 281 post 01. Fråtrekket for avbyråkratisering og effektivisering er på 1,743 mill. kr og kjem i tillegg til tidlegare års fråtrekk, slik at samla budsjettkutt dei siste fem åra utgjer om lag 9,3 mill. kr.

Statusen som vitskapleg høgskole med ph.d. i kunstnarisk utviklingsarbeid fører til at opptaket av stipendiatar er auka til seks kvart år. I løpet av ein treårsperiode vil KHiO måtte dekke inn auka løns- og overheadskostander (kontor, atelierrom mm) og det er søkt om finansiering av 9 stipendiatstillingar over ein periode på tre år.

Hovudutfordringa for dei neste åra er å balansere ambisjonar om utvikling av utdanning, forskning og formidlingsaktivitetar og samtidig sørge for god finansiering av prioriteringane i samsvar med strategisk plan fram til 2022.

I 2018 vart det utarbeidd utviklingsavtale mellom Kunnskapsdepartementet og KHiO, med mål om utvikling av kvalitet i kunstutdanninga og doktorgradsprogrammet i kunstnarisk utviklingsarbeid. Måla i utviklingsavtalen skal realiserast innan våren 2022.

Forvaltning og drift av bygningar

Etter ti til femten års drift er Kunsthøgskolens bygningsmasse prega av slitasje, og det er behov for større oppussing og rehabiliteringsarbeid.

Det er eit stort etterslep på vedlikehald av dører, noko som kan føre til funksjonssvikt og sikkerheitsutfordringar, særleg i forhold til brann- og rømmingssikkerheit. Det er også byggt tekniske sikkerheitsutfordringar og låssystemet bør skiftast ut for å ha betre adgangskontroll og hindre tjuveri.

Det er HMS-utfordringar knytt til drift av bygget. Til dømes manglar løftebord for trygt å kunne frakte tunge installasjonar innandørs og mellom bygningane. Det manglar også lift for at arbeid i høgda skal kunne utførast på ein trygg måte.

Kunsthøgskolen held til i dei ombygde lokala til Christiania Seildugsfabrik.

Moglegheit for automatisk å kunne slå av allmennbelysning vil kunne gje økonomiske innsparingar. Ny styring av naudlys på scenene vil kunne gje rom for energioptimalisering av heile byggetrinn 1 som følgje av at oppbygginga av dei elektriske styringane for naudlys også vil gje moglegheiter for meir detaljert styring av anna allmennbelysning. Det er starta opp eit arbeid med utskifting av belysning til LED-teknologi. Til nå er dette gjort i seks større areal som kontorlandskap, undervisningsrom/klasserom og verkstad.

Endring i faglege behov fører også til behov for endring i utforming og disponering av lokala. Opprettinga av ph.d. med mange fleire stipendiatar utfordrar infrastrukturen. Det skjer også ei løpande utvikling og omdefinering av faglege behov for bachelor- og masterprogramma. HMS og fordeling av kontorarbeidsplassar for fagleg- og administrativt tilsette er eit anna aspekt om må tillegkast vekt.

For å møte desse utfordringane blei prosjektet «Heilskapleg arbeid med arealressursane ved KHiO» iverksett i 2018. Ei partsamansett gruppe kartlegg eksisterande arealdisponering og vil i 2019 leggje fram forslag til endring i arealdisponeringa.

Atelierhuset i Acueil

Atelierhuset i Acueil utanfor Paris vart rehabilitert i 2017. I 2018 var det ei utvendig fasaderehabilitering innanfor ei kostnadsramme på 250.000. Høgskolens driftseining har stått for innreiing, samt rydda uteområde med nødvendig gartnararbeid. I 2018 hadde huset sitt første ordinære driftsår. Prisar og reglar for utleigeperiode er justert og utleigeverksemda forventast å føre til at drifta av Atelierhuset kan bære seg økonomisk.

Rehabilitering og investering ved scener og verkstader

I dei komande åra vil Kunsthøgskolen stå ovanfor omfattande utskiftingsbehov av teknisk utstyr og faste installasjonar til scener og verkstader. Utstyret frå byggetrinn 1 er seksten år gammalt og har oppnådd si levetid eller er utdatert i høve til dagens HMS-krav. Det finst òg bygningsmessige endringar frå byggetrinn 2 som ikkje fungerer tilfredsstillande, noko som gjer drift kostbart og enkelte verkstader står i fare for å måtte stengast på grunn av HMS-krav.

Som nettobudsjettet verksemd etablerte KHiO i 2012 eit reinvesteringsfond med årlege avsetjingar, for å kunne handtere utskiftingar og ombygging. Investeringsbehovet som er avdekt kjem konsentrert og det kjem til store utgifter innanfor ei kort tidsramme som ikkje vil kunne bli dekt opp av avsetningane aleine. I 2017 vart situasjonen analysert og det vart utarbeidd eit budsjett for investeringsbehov både på kort og lang sikt.

Med bakgrunn i dette har KHiO i budsjettsøknadene for 2018 og 2019 søkt om midlar utanfor ramma. Det er søkt om 39 millionar over ein periode på to år.

Etablering av servicesenter

Ved omorganisering av fellesadministrasjonen var etablering av eit servicesenter eitt av tiltaka som vart skildra i forhandlingsgrunnlaget for omorganiseringa. Det er etterlyst eit felles kontaktpunkt for tilsette og studentar og at servicesenteret skulle vere eit viktig bidrag til å koordinere tenester. Det er framlegg om samling av skrankefunksjonane slik at kapasitet kan bli frigjort då skrankane ikkje treng å være bemanna parallelt. Servicesenteret skal kunne redusere sårbarheit i utføringa ved at fleire tilsette skal kunne handtere sentrale oppgåver.

I oktober 2018 starta eit prosjekt med å svare ut behova som er omtalt i forhandlingsgrunnlaget. Prosjektet har innhenta behov frå dei ulike brukargruppene og arbeider med korleis behova kan løysast på kort og lang sikt og med tilrettelegging av bygg for samlokalisering av tilsette i servicesenteret. Prosjektet er planlagt ferdigstilt august 2019.

VI.

Det latterlige mørke av Wolfram Lotz med 3. år skodespelarlag, avdeling Teaterhøgskolen.

Årsrekneskap 2018

Ledelseskommentarer til årsregnskapet 2018

Institusjonens formål

Kunsthøgskolen i Oslo er underlagt Kunnskapsdepartementet, og hovedformålet er utdanning, kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og formidling.

Kunsthøgskolens visjon er å være ledende innen utdanning av skapende og utøvende kunstnere og designere. Kunsthøgskolen skal både være en arena for nytenking og forvaltning av fagtradisjoner, og bidra til fremtidens kunnskaps- og samfunnsutvikling. Internasjonalt samarbeid skal være en forutsetning for kvalitet både i utdanningen og i forskningen.

I desember fikk Kunsthøgskolen i Oslo status som vitenskapelig høyskole.

Bekreftelse

Kunsthøgskolen i Oslo bekrefter at årsregnskapet for 2018 gir et dekkende bilde, og er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, de statlige regnskapsstandardene (SRS), rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra Kunnskapsdepartementet.

Det er ingen vesentlige usikkerhetsmomenter knyttet til regnskapet.

Vurdering av Kunsthøgskolens drift i 2018

Inntekter

Sum driftsinntekter utgjør 362,957 mill. kroner i 2018. Dette er en økning på 10,074 mill. kroner, eller 2,85 %. Inntekter fra bevilgninger utgjør 356,205 mill. kroner.

Kostnader

Årets driftskostnader utgjør totalt 370,712 mill. kroner. Driftskostnadene økte med 11,296 mill. kroner (3,14 %) fra 2017 til 2018.

Lønnskostnadene har en økning på 3 % fra 2017 til 2018. Andre driftskostnader gikk opp med 4,1 % fra 2017 til 2018.

Kostnadene til avskrivning av varige driftsmidler er på om lag samme nivå som for 2017.

Resultat

Kunsthøgskolen har et negativt driftsresultat på 7,777 mill. kroner. Dette er en økning fra 2017 på 1,205 mill. kroner. Driftsbudsjettene for faglig virksomhet og investeringer inkluderer tidligere års avsetninger som gjelder utsatt virksomhet og andre avsetninger. I 2018 ble andre avsetninger benyttet, og det gjenstår dermed avsetninger til utsatt virksomhet og investeringer per 31.12.2018.

Vesentlige avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap

Da Kunsthøgskolens inntekter i hovedsak består av inntekt fra bevilgninger, er det ingen vesentlige avvik mellom budsjetterte og regnskapsførte inntekter. Avviket mellom regnskap og budsjett 2018 på postene salgs- og leieinntekter og varekostnad, ses i sammenheng.

De regnskapsførte lønnskostnadene ligger over budsjett med ca. 0,4 mill. kroner. Avviket består av en kombinasjon av mer- og mindreforbruk blant budsjettstedene. Mindreforbruket skyldes i all hovedsak utsatt virksomhet knyttet til stipendiatvirksomheten.

Andre driftskostnader har et positivt avvik på 0,737 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak at husleiereguleringen ble for høyt estimert i budsjettet.

Utviklingen i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Per 31.12.2018 utgjør avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet 14,011 mill. kroner. Av dette er 7,662 mill. kroner avsatt til KUF-prosjekter, stipendiatprosjektmidler og prosjektprogrammet. Avsetninger til investeringer utgjør 6,182 mill. kroner og avsetninger i felles-administrasjonen og avdelingene 0,087 mill. kroner.

Reduksjon i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet fra 2017 til 2018 utgjør 7,777 mill. kroner. Avsatt andel midler til stipendiater og prosjektprogrammet er på samme nivå som i 2017. Andre avsetninger har gått ned med 7,759 mill. kroner.

Gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder

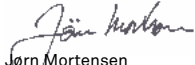

Kunsthøgskolen har i de senere år foretatt avsetning av midler til investeringer for å erstatte og skifte ut maskiner, utstyr og inventar. For 2018 er det satt av 9 mill. kroner til dette formålet. Per 31.12.2018 er det brukt ca. 2,818 mill. kroner av avsetningen på 9 mill. kroner.

Balanseført verdi av varige driftsmidler er 45,239 mill. kroner per 31.12.2018. Det er gjennomført investeringer for 3,633 mill. kroner. Dette inkluderer investeringer gjort i henhold til plan for bruk av avsatte midler. Det er planlagt investeringer til utskifting av maskiner, utstyr mv. tilknyttet verkstedene og sceneteknisk virksomhet, ombygging av lokaler og IKT infrastruktur i størrelsesordenen 3-5 mill. kroner i kommende år. Investeringer knyttet til lokaler er en del av vårt igangsatte arbeid med campusutvikling og utnyttelse av arealene våre.

Revisjon

Regnskapet for Kunsthøgskolen i Oslo revideres av Riksrevisjonen.

Oslo, 12. mars 2019

Jørn Mortensen
rektor/styrelederKirsti Bræin
faglig representantKaren Disen
faglig representantAnne Grete Eriksen
faglig representantChristian Tivberg
teknisk-administrativ repr.Jens Martin Hartvedt Arvesen
studentrepresentantAlma Maria Ida Braun
studentrepresentantSigbjørn Apeland
ekstern representantMorten Gjelten
ekstern representantAlfhild Skaardal
ekstern representantAnna Lindal
ekstern representant

Oppstilling av bevilgningsrapportering

Beløp i 1000 kroner

Del I					
Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev					
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet utbetaling	
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	347 705	
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter	0	
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter	0	
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalisering av utdanning	0	
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppdager	0	
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	1 233	
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres	0	
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	70	Andre overføringer, kan nyttes under post 01	0	
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler				348 938	
2xx	Formålet/virksomheten			0	
2xx	Formålet/virksomheten			0	
2xx	Formålet/virksomheten			0	
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet				348 938	
xxxx	Formålet/virksomheten	xx		0	
xxxx	Formålet/virksomheten	xx		0	
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet				0	
Sum utbetalinger i alt				348 938	

Del II		
Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾	Note	Regnskap 31.12.2018
Oppgjørskonto i Norges Bank		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17	52 574
Endringer i perioden (+/-)		-5 320
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17	47 254
Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾		
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17	0
Endringer i perioden (+/-)		0
Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank	17	0

Del II					
Beholdninger på konti i kapitalregnskapet					
Konto	Tekst	Note	31.12.2018	31.12.2017	Endring
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	0	0	0
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		0	0	0

¹⁾ Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningene spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

²⁾ Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Virksomhetsregnskapet for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsregnskapet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten. Virksomhetsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsenes punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til bestemmelsenes punkt 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet innbetalt på sin bankkonto. Beholdninger på virksomhets oppgjørskonto i Norges Bank overføres til nytt år.

Bevilgningsoppstillingen omfatter perioden fra 1. januar til den aktuelle balansedagen.

Bevilgningsoppstillingens del I viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i henhold til tildelingsbrev og hvilke utbetalinger som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Oppstilling av virksomhetsregnskap med noter

Resultatregnskap

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1	356 205	349 214	RE.1
Inntekt fra gebyrer	1	0	0	RE.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	4 587	1 718	RE.3
Salgs- og leieinntekter	1	1 718	1 711	RE.5
Andre driftsinntekter	1	447	241	RE.6
Sum driftsinntekter		362 957	352 883	RE.7
Driftskostnader				
Varekostnader		1 041	1 708	RE.9
Lønnskostnader	2	178 085	172 955	RE.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	8 574	8 897	RE.12
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	0	0	RE.13
Andre driftskostnader	3	183 012	175 856	RE.10
Sum driftskostnader		370 712	359 416	RE.14
Driftsresultat		-7 755	-6 534	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	6	17	16	RE.16
Finanskostnader	6	39	55	RE.17
Sum finansinntekter og finanskostnader		-22	-38	RE.18
Resultat av periodens aktiviteter		-7 777	-6 572	RE.21
Avregninger og disponeringer				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0	RE.22
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	151	7 777	6 572	RE.23
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	8	0	0	RE.26
Sum avregninger og disponeringer		7 777	6 572	RE.24
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	0	0	RE.28
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9	0	0	RE.30
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0	RE.31
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	0		RE.32
Utbetalinger av tilskudd til andre	10	0	0	RE.33
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0	RE.34

Balanse

Beløp i 1000 kroner

Eiendeler	Note	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Forskning og utvikling	4	0	0	AI.01
Programvare og lignende rettigheter	4	0	0	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	0	0	AI.02A
Sum immaterielle eiendeler		0	0	AI.1
II Varige driftsmidler				
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	7 848	8 423	AII.01
Maskiner og transportmidler	5	21 321	23 601	AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	16 070	18 800	AII.03
Anlegg under utførelse	5	0	0	AII.04
Infrastruktureiendeler	5	0	0	AII.06
Sum varige driftsmidler		45 239	50 824	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler	11	0	0	AIII.03
Obligasjoner		0	0	AIII.04
Andre fordringer		0	0	AIII.04A
Sum finansielle anleggsmidler		0	0	AIII.1
Sum anleggsmidler		45 239	50 824	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	2 742	2 110	BI.1
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		2 742	2 110	BI.3
II Fordringer				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	47 254	52 574	BIV.1
Andre bankinnskudd	17	0	0	BIV.2
Kontanter og lignende	17	0	0	BIV.3
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		47 254	52 574	BIV.4
Sum omløpsmidler		55 618	58 983	BIV.5
Sum eiendeler		100 857	109 807	BV.1

Balanse

Beløp i 1000 kroner

Statens kapital og gjeld	Note	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
C. Statens kapital				
I Innskutt virksomhetskapital				
Innskutt virksomhetskapital	8	0	0	CI.01
Opptjent virksomhetskapital	8	0	0	CI.03
Sum virksomhetskapital		0	0	CI.1
II Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)		0	0	CII.01
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15.1	14 011	21 789	CII.02
Sum avregninger		14 011	21 789	CII.1
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	45 239	50 824	CIII.01
Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		45 239	50 824	CIII.1
Sum statens kapital		64 070	75 414	SK.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelser				
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0	DI.01
Sum avsetning for langsiktige forpliktelser		0	0	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld		0	0	DII.01
Sum annen langsiktig gjeld		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		3 709	2 093	DIII.1
Skyldig skattetrekk		6 404	5 988	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		6 157	5 791	DIII.3
Avsatte feriepenger		14 390	14 165	DIII.4
Ikke inntektsførte tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15	-529	-321	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16	0	0	DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	6 657	6 676	DIII.6
Sum kortsiktig gjeld		36 788	34 393	DIII.7
Sum gjeld		36 788	34 393	DV.1
Sum virksomhetskapital og gjeld		100 857	109 807	SKG.1

Kontantstrømoppstilling for nettobudsjetterte virksomheter (direkte modell)

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2018	31.12.2017	Budsjett 2019
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter				
Innbetalinger				
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettobudsjetterte)		348 938	334 808	359 511
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettobudsjetterte)		0	0	0
innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen		0	0	0
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		1 380	1 353	1 300
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0
innbetalinger av tilskudd og overføringer		4 130	13 473	676
innbetaling av refusjoner		5 524	5 945	5 500
innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler		0	0	0
andre innbetalinger		4 715	691	1 500
Sum innbetalinger		364 687	356 270	368 487
Utbetalinger				
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		183 228	178 316	185 000
utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk		183 723	185 312	184 000
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		-5	4	0
utbetalinger og overføringer til andre statstater		0	0	0
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter		0	0	0
andre utbetalinger		0	0	0
Sum utbetalinger		366 945	363 632	369 000
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		-2 258	-7 362	-513
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)		71	265	100
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)		-3 110	-5 152	-3 500
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)		0	0	0
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)		0	0	0
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)		0	0	0
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)		0	0	0
innbetalinger av utbytte (+)		0	0	0
innbetalinger av renter (+)		17	16	0
utbetalinger av renter (-)		-39	-55	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-3 062	-4 926	-3 400
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
innbetalinger av virksomhetskapital		0	0	0
tilbakebetalinger av virksomhetskapital (-)		0	0	0
utbetalinger av utbytte til statskassen (-)		0	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0
Kontantstrømmer knyttet til overføringer				
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre (+)		0	0	0
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)		0	0	0
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer		0	0	0

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2018	31.12.2017	Budsjett 2019
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		-5 320	-12 288	-3 913
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		52 574	64 862	47 254
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		47 254	52 574	43 341

* Avstemming	Note	31.12.2018	31.12.2017
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet		-7 777	-6 572
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)			
bokført verdi avhendede anleggsmidler		121	519
ordinære avskrivninger		8 574	8 897
nedskrivning av anleggsmidler		0	0
inntekt fra bevilgning (gjelder vanligvis bruttobudsjetterte virksomheter)			
arbeidsgiveravgift/gruppeliv ført på kap 5700/5309			
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)		-3 110	-5 152
resultatandel i datterselskap			
resultatandel tilknyttet selskap			
endring i ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler		-5 585	-4 264
endring i varelager		-632	-114
endring i kundefordringer		195	-464
endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag		1 810	2 579
endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger		0	0
endring i leverandørgjeld		1 617	-5 375
effekt av valutakursendringer		0	0
inntekter til pensjoner (kalkulatoriske)			
pensjonskostnader (kalkulatoriske)			
poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter		3 062	4 926
endring i andre tidsavgrensningsposter		-532	-2 342
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		-2 258	-7 362

Prinsipnote - SRS

Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren. Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10 og sammenstilt med de tilsvarende kostnadene (motsatt sammenstilling). Ordinære driftsbevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er med mindre annet ikke er særskilt angitt, å anse som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er presentert i regnskapet i den perioden midlene er bevilget. Bevilgninger til ordinær drift som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt C II Avregninger i del C Statens kapital i balanseoppstillingen. Bevilgninger som gjelder særskilte tiltak og som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og presentert i avsnitt C IV i balanseoppstillingen. Dette gjelder også bevilgningsfinansiert aktivitet hvor det er dokumentert at midlene av bevilgende myndighet er forutsatt benyttet i senere terminer. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital*. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende

bokført verdi av forpliktelse knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimer utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verdivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelser som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapi tal

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapi tal innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er ørmerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapi tal ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linjen Andre bankinnskudd i avsnitt IV i balanseoppstillingen.

Notene er ikke forløpende nummerert, men har lik nummerering som i økonomirapporteringen til DBH. Vi henviser til publisert rapportering.

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Beløp i 1000 kroner	31.12.2018	31.12.2017	Budsjett 2019
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet			
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet *	348 938	334 808	359 511
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-3 110	-5 152	-3 500
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	8 574	8 897	8 500
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler	121	519	100
- periodens tilskudd til andre (-)	0	0	0
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet*	1 373	9 973	0
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	355 896	349 045	364 611
Inntekt fra bevilgninger fra andre departement			
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement*	309	169	0
- brutto benyttet til investeringsformål/ varige driftsmidler av periodens bevilgning/ driftstilskudd (-)	0	0	0
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0
- tilskudd til andre (-)	0	0	0
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0
Sum inntekt fra bevilgninger fra andre departement	309	169	0
* Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen			
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	356 205	349 214	364 611
Gebyrer og lisenser ¹⁾²⁾			
Gebyrer	0	0	0
Lisenser	0	0	0
Sum gebyrer og lisenser (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0

¹⁾ Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrene eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen.

²⁾ Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller mottar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innkrevingsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innkrevingsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9."

Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	731	5	0
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	0	0	0
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	0	0	0
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	731	5	0
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	31	0	0
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	0	0	0
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	0	0	0
Periodens netto tilskudd fra NFR	31	0	0
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0	0
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	761	5	0

¹⁾ Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Oppdragsinntekter og salgs- og leieinntekter skal spesifiseres i de respektive avsnittene nedenfor.

²⁾ Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linje N1.30 skal omfatte tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	0	0	0
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0
- periodens tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	0	0	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	0	0	0
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	854	905	850
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	748	44	400
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	198	0	50
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	950	6	0
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	0	0	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	2 750	955	1 300
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	0	0	0
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	0	0	0
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	0	0	0
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	1 075	758	1 300
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	1 075	758	1 300
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere ²⁾	0	0	0
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	3 825	1 713	2 600

¹⁾ Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Avsnittet gjelder bidrag som tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07-13.

²⁾ Gjelder tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i F-07/2013.

Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger¹⁾

Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	0	0	0
- ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger (-)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	0	0	0
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	0	0	0

¹⁾ Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	4 587	1 718	2 600
---	--------------	--------------	--------------

Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter**Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet¹⁾**

Statlige etater	0	0	0
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0
Næringsliv/privat	0	0	0
Andre	0	0	0
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	0	0	0

¹⁾ Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Andre salgs- og leieinntekter

Andre salgs- og leieinntekter 1	1 379	1 339	1 300
Andre salgs- og leieinntekter 2	338	371	350
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0	0
Sum andre salgs- og leieinntekter	1 718	1 711	1 650

Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	1 718	1 711	1 650
---	--------------	--------------	--------------

Andre driftsinntekter

Gaver som skal inntektsføres	0	0	0
Øvrige andre inntekter 1	422	191	200
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0
Øvrige andre inntekter*	0	0	0
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	422	191	200

Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.¹⁾

Salg av eiendom	0	0	0
Salg av maskiner, utstyr mv	25	50	100
Salg av andre driftsmidler	0	0	0
Sum gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	25	50	100

¹⁾ Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell øremerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter.

Sum driftsinntekter	362 957	352 883	369 161
----------------------------	----------------	----------------	----------------

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

Del I		
Beløp i 1000 kroner	31.12.2018	31.12.2017
Lønninger	128 052	126 217
Feriepenger	15 539	15 255
Arbeidsgiveravgift	21 821	21 108
Pensjonskostnader ¹⁾	16 203	14 447
Sykepenger og andre refusjoner	-5 360	-6 117
Andre ytelser	1 831	2 045
Sum lønnskostnader	178 085	172 955
Antall årsverk: *	212	199

* Antall årsverk per 31.12.2018 skal gjennomgås på nytt da det antakelig er en dobbel-rapportering av enkelte stillinger som er årsak til den relativt store økningen i antall årsverk fra 2017 til 2018.

¹⁾ Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet).

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats til Statens pensjonskasse er 12,35 prosent for 2018.

Del II

Tall oppgitt i hele kroner

Lønn og godtgjørelser til ledende personer		
	Lønn	Andre godtgjørelser
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt) *	1 019 637	5 679
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)		
Administrerende direktør	1 099 649	4 986
Godtgjørelse til styremedlemmer **		
	Fast godtgjørelse	Godtgjørelse pr. møte
Styremedlemmer fra egen institusjon	240 000	10 000 / 7 000
Eksterne styremedlemmer	150 000	10 000 / 7 000
Styremedlemmer valgt av studentene	90 000	0
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon	14 000	10 000 / 7 000
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer	31 000	10 000 / 7 000
Varamedlemmer for studenter	0	345 x 2 pr. time

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2018. For styremedlemmer som har fast godtgjørelse, oppgis godtgjørelsen for regnskapsåret 2018. Når det gis godtgjørelse pr. møte, oppgis satsen pr. møte. * Rektor er styrets leder, og styrevervet honoreres ikke utover lønnen oppgitt under Lønn og godtgjørelser til ledende personer.

** Styremedlemmene (eksterne og interne) godtgjøres med en kombinasjon av fast godtgjørelse og godtgjørelse per møte ihht. brev fra KD 8.12.2016. Styremedlemmer valgt av studentene lønnes kun med fast godtgjørelse. Vara til studentrepresentanter lønnes etter antall timer.

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner	31.12.2018	31.12.2017
Husleie	130 137	128 384
Vedlikehold egne bygg og anlegg	256	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	953	1 230
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	12 997	10 873
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	1 060	1 313
Mindre utstyrsanskaffelser	5 395	5 450
Tap ved avgang anleggsmidler	76	304
Leie av maskiner, inventar og lignende	3 784	2 647
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	15 578	12 754
Reiser og diett	5 356	5 668
Øvrige driftskostnader ¹⁾	7 420	7 233
Sum andre driftskostnader	183 012	175 856

¹⁾ Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet.

Note 5 Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner	Drifts- bygninger	Maskiner, transportmidler	Annet inventar og utstyr	Sum
Anskaffelseskost 31.12.2017	10 123	44 521	97 267	151 911
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2018 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2018 - internt finansiert (+)	0	0	0	0
+ andre tilganger pr. 31.12.2018 (+)	0	490	3 143	3 633
- Avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2018 (-)	0	0	-654	-654
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2018	10 123	45 011	99 756	154 890
- Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0		0	0
- Nedskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0
- Akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)	-1 700	-20 920	-78 989	-101 609
- Ordinære avskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	-574	-2 771	-5 228	-8 574
+ Akkumulerte avskrivninger avgang pr. 31.12.2018 (+)	0	0	532	532
Balansført verdi 31.12.2018	7 848	21 321	16 070	45 239
Avskrivningssatser (levetider)	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	3-15 år lineært	

Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:

Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	-71	-71
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0	121	121
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	51	51

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler".

Note 6   Finansinntekter og finanskostnader

Beløp i 1000 kroner	31.12.2018	31.12.2017
Finansinntekter		
Renteinntekter	1	1
Agio gevinst	16	16
Oppskrivning av aksjer	0	0
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum finansinntekter	17	16
Finanskostnader		
Rentekostnad	8	8
Nedskrivning av aksjer	0	0
Agio tap	31	47
Annen finanskostnad	0	0
Sum finanskostnader	39	55
1) Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..		
Mottatt utbytte fra selskap XX	0	0
Mottatt utbytte fra selskap YY	0	0
Mottatt utbytte fra selskap ZZ	0	0
Mottatt utbytte fra andre selskap ¹⁾	0	0
Sum mottatt utbytte	0	0

¹⁾ Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell

Beløp i 1000 kroner	31.12.2018	31.12.2017
Anskaffelseskost		
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	0	0
Beholdninger beregnet på videresalg	2 742	2 110
Sum anskaffelseskost	2 742	2 110
Ukurans		
Ukurans i beholdninger til internt bruk i virksomheten (-)	0	0
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg (-)	0	0
Sum ukurans	0	0
Sum varebeholdninger	2 742	2 110

Dersom virksomheten har foretatt forskuddsbetalinger til leverandører, skal det opplyses om forskuddsbeløp i note 14. Forskudd til leverandører som leverer varer eller tjenester som er en direkte del

av varekretsløpet eller tjenesteproduksjonen, og forskudd til andre leverandører skal rapporteres som forskuddsbetalte kostnader, for eksempel: husleie, strøm og tidsskrifter.

Note 13 Kundefordringer

Beløp i 1000 kroner	31.12.2018	31.12.2017
Kundefordringer til pålydende	741	914
Avsatt til latent tap (-)	-211	-190
Sum kundefordringer	530	724

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

Beløp i 1000 kroner	31.12.2018	31.12.2017
Fordringer		
Forskuddsbetalt lønn	141	145
Reiseforskudd	25	27
Personallån	150	89
Andre fordringer på ansatte	0	0
Forskuddsbetalte kostnader*	2 272	1 600
Andre fordringer	2 504	1 713
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0
Sum	5 092	3 574

¹⁾ gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

* Posten gjelder hovedsakelig kostnader periodisert via Basware.

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter)

Den andel av ordinære bevilgninger og midler som er inntektsført, men ikke benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor ordinær bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Beløp i 1000 kroner

Del I: Inntektsførte ordinære bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2018	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2017	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet				
Utsatt virksomhet				
KUF (FoU) - basisbevilgning	1 720		2 431	-711
Prosjektmidler/stipendiater KD	5 942		5 249	693
Prioritert oppgave 3	0		0	0
Andre oppgaver ⁰⁾	0		0	0
SUM utsatt virksomhet	7 662	0	7 681	-19
Strategiske formål				
Prioritert oppgave 1	0		0	0
Prioritert oppgave 2	0		0	0
Prioritert oppgave 3	0		0	0
Andre oppgaver ⁰⁾	0		0	0
SUM strategiske formål	0	0	0	0
Større investeringer				
Prioritert oppgave 1	0		0	0
Prioritert oppgave 2	0		0	0
Prioritert oppgave 3	0		0	0
Andre oppgaver ⁰⁾	0		0	0
SUM større investeringer	0	0	0	0
Andre avsetninger				
Mindreforbruk basisbevilgning KD ordinær drift - Avsetning til reinvesteringer	6 182		7 638	-1 456
Mindreforbruk basisbevilgning KD ordinær drift - fellesnivå og fagavdelinger	87		6 390	-6 302
Andre formål ⁰⁾	0		0	0
SUM andre avsetninger	6 269	0	14 028	-7 759
Sum Kunnskapsdepartementet	13 931	0	21 709	-7 777
Andre departementer				
Oppgave 1	0		0	0
Oppgave 2	0		0	0
Oppgave 3	0		0	0
Andre oppgaver ⁰⁾	0		0	0
Sum andre departementer	0	0	0	0
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	13 931	0	21 709	-7 777

⁰⁾ Vesentlig poster spesifiseres i egen oppstilling

Inntektsførte bidrag⁸⁾:				
Andre statlige etater	0		0	0
08253 VOX	80		80	0
Norges forskningsråd	0		0	0
Regionale forskningsfond	0		0	0
Andre bidragsytere ³⁾	0		0	0
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	14 011	0	21 789	-7 777

Tilført fra annen opptjent virksomhetskapskapital, se note 8 0

Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet -7 777

Del II: Ikke inntektsførte ordinære bevilgninger, tilskudd, bidrag og gaver:	Avsetning pr. 31.12.2018	Overført fra virksomhetskapskapital	Avsetning pr. 31.12.2017	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet (Kun til bruk ved delårsrapportering)				
Tiltak/opp-gave/formål	0		0	0
Tiltak/opp-gave/formål	0		0	0
Tiltak/opp-gave/formål6	0		0	0
Sum Kunnskapsdepartementet	0		0	0
Andre departementer (Kun til bruk ved delårsrapportering)				
Tiltak/opp-gave/formål	0		0	0
Tiltak/opp-gave/formål	0		0	0
Tiltak/opp-gave/formål6	0		0	0
Sum andre departementer	0		0	0
Andre statlige etater (unntatt NFR)				
08081 Kompetanseutvikling (Difi)	0		496	-496
08550 Artikkel Valuing Norwegian Wool	12		26	-14
08100,08101 Kompetanse for mangfold	-15		-15	0
08401 Oslo International Acting Festival	1		0	1
08556 UTFORSK: Connecting Wool	128		0	128
Tiltak/opp-gave/formål6)	0		0	0
Sum andre statlige etater (unntatt NFR)	126		506	-381
Norges forskningsråd				
08085 NFR: PES - MMIPS	49		0	49
Tiltak/opp-gave/formål	0		0	0
Tiltak/opp-gave/formål6)	0		0	0
Sum Norges forskningsråd	49		0	49
Regionale forskningsfond				
Tiltak/opp-gave/formål	0		0	0
Tiltak/opp-gave/formål	0		0	0
Tiltak/opp-gave/formål6)	0		0	0
Sum regionale forskningsfond	0		0	0

Andre bidragsytere³⁾

Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0
08008 BKH - stipend	16	17	-1
08105 Ettårig pilotprosjekt unge dansetalenter	100	0	100
08557 Fritt Ord - Satiretegning	25	0	25
08769 "Between the Lines" publikasjon (Fritt Ord)	100	0	100
Næringsliv og private bidragsytere	0	0	0
Øvrige andre bidragsytere	0	0	0
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	0	0	0
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	0	0	0
08403 EU Collective Plays	-945	-844	-100
Sum andre bidrag¹⁾	-704	-827	124

Andre tilskudd og overføringer ²⁾	0	0	0
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	-704	-827	124

Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	-529	-321	-208
--	-------------	-------------	-------------

Gaver og gaveforsterkninger

Tiltak/opp-gave/formål/giver	0	0	0
Tiltak/opp-gave/formål/giver	0	0	0
Tiltak/opp-gave/formål/giver ⁵⁾	0	0	0
Sum gaver og gaveforsterkninger	0	0	0

Sum ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver mv	-529	-321	-208
--	-------------	-------------	-------------

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak ⁷⁾ med utsatt inntektsføring	Forpliktelse pr. 31.12.2018	Forpliktelse pr. 31.12.2017	Endring i perioden
---	-----------------------------	-----------------------------	--------------------

Kunnskapsdepartementet			
Stipendiat og prosjektprogram 2019/2020	4 819	2 703	2 116
Tiltak/opp-gave/formål			0
Tiltak/opp-gave/formål			0
Sum Kunnskapsdepartementet	4 819	2 703	2 116

Andre departementer

08703 Tilskudd fra UD: Ramallah IAAP: 2017 - 2018	0	98	-98
Tiltak/opp-gave/formål			0
Tiltak/opp-gave/formål			0
Sum andre departementer	0	98	-98

Sum ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak	4 819	2 801	2 018
---	--------------	--------------	--------------

¹⁾ Skal bare omfatte prosjekter som tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13.

²⁾ Gjelder bidrag, tilskudd og overføringer som ikke tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07/13.

³⁾ I avsnittet "Andre bidragsytere" skal vesentlige poster spesifiseres etter bidragsyter.

⁵⁾ og ⁶⁾ Vesentlige poster spesifiseres om nødvendig i egne avsnitt under oppstillingen.

⁷⁾ Del III gjelder bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet til øremerkede tiltak omhandlet i tildelingsbrevet og bevilgninger fra andre departementer som skal behandles tilsvarende. Større bevilgningsfinansierte tiltak med utsatt inntektsføring og bevilgningsfinansierte tiltak hvor det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin eller senere fra bevilgende myndighets side, skal spesifiseres i denne delen. Eventuelle periodiseringer av ordinære bevilgninger i delårsregnskapene skal (som tidligere) presenteres i del II i noten.

⁸⁾ Gjelder regnskapsmessig resultat for fullførte prosjekter der resultatet etter forutsetningene skal tilfalle institusjonen.

Generelle merknader: I avsnittet "Inntektsførte bevilgninger og bidrag" skal de prioriterte oppgavene grupperes i kategorier som vist under den delen av noten som spesifiserer avsetningene under Kunnskapsdepartementet. Avsnittene gjelder tiltak som skal dekkes av den løpende driftsbevilgningen. I avsnittet "Utsatt virksomhet" skal institusjonene føre opp tildelinger til planlagt virksomhet som ikke ble gjennomført i perioden. I avsnittet "Strategiske formål" skal institusjonene føre opp avsetninger til tiltak som i henhold til

institusjonens strategiske plan eller annet planverk er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer tiltakene planlegges gjennomført. I avsnittet "Større investeringer" skal institusjonene føre opp avsetninger til investeringer med dekning over den løpende driftsbevilgningen som er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer investeringene er planlagt gjennomført. I avsnittet "Andre avsetninger" skal institusjonene føre opp avsetninger uten spesifisert formål eller formål som ikke hører inn under de tre kategoriene som er omtalt ovenfor.

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾

Beløp i 1000 kroner	31.12.2018	31.12.2017
Innskudd på oppgjørskonto i statens konsernkontosystem ³⁾	47 254	52 574
Øvrige bankkonti i Norges Bank ^{1) 3)}	0	0
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank ¹⁾	0	0
Håndkasser og andre kontantbeholdninger ¹⁾	0	0
Sum bankinnskudd og kontanter	47 254	52 574

¹⁾ Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

²⁾ Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.

³⁾ Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

Beløp i 1000 kroner	31.12.2018	31.12.2017
Skyldig lønn	2 443	3 254
Skyldige reiseutgifter	208	147
Annen gjeld til ansatte	0	0
Påløpte kostnader	1 997	2 034
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	0
Annen kortsiktig gjeld	2 008	1 242
Gjeld til datterselskap m.v ²⁾	0	0
Sum	6 657	6 676

¹⁾ Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet. Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

²⁾ Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifikasjon av midler som er videreformidlet.

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Beløp i 1000 kroner

Prosjektets kortnavn (hos EU)	Prosjektnavn (tittel)	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 til FP7 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsonerprogram	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinatorrolle (ja/nei)
ECOPLAY	EU Collective Plays! (Kreativt Europa)				-974	-974	Nei
						0	ja/nei
						0	ja/nei
						0	ja/nei
Sum		0	0	0	-974	-974	

Forklaring

Tabellen omfatter de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU og som er utbetalt i regnskapsperioden. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen (utbetalingen) og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont 2020, EUs

rammeprogram for forskning (FP7 og eventuelt FP6) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatorrolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette. Det vises til departementets brev av 16. desember 2011 som inneholder en oversikt over aktuelle randsonerprogrammer til FP7.

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Beløp i 1000 kroner	Budsjett pr	Regnskap pr	Avvik budsjett/ regnskap pr	Regnskap pr
	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2017
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	356 205	356 205	0	349 214
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	4 600	4 587	13	1 718
Salgs- og leieinntekter	1 100	1 718	-618	1 711
Andre driftsinntekter	450	447	3	241
Sum driftsinntekter	362 355	362 957	-602	352 883
Driftskostnader				
Varekostnader	600	1 041	-441	1 708
Lønn og sosiale kostnader	177 688	178 085	-397	172 955
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	8 574	8 574	0	8 897
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0
Andre driftskostnader	183 749	183 012	737	175 856
Sum driftskostnader	370 611	370 712	-101	359 416
Driftsresultat	-8 256	-7 755	-501	-6 534
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	17	17	0	16
Finanskostnader	40	39	1	55
Sum finansinntekter og finanskostnader	-23	-22	-1	-38
Resultat av periodens aktiviteter	-8 279	-7 777	-502	-6 572
Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	0
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	8 279	7 777	502	6 572
Tilført annen opptjent virksomhetskapital	0	0	0	0
Sum avregninger	8 279	7 777	502	6 572
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	0	0	0	0
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	0	0	0
Utbetalinger av tilskudd til andre	0	0	0	0
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0	0

Note 32**Datagrunnlaget for indikatorer
i finansieringssystemet)**

Beløp i 1000 kroner

Indikator	31.12.2018	31.12.2017
Tilskudd fra EU	1 075	758
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	31	0
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	0	0
Sum tilskudd fra NFR og RFF	31	0
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)		
- diverse bidragsinntekter	2 750	955
- tilskudd fra statlige etater	731	5
- oppdragsinntekter	0	0
Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet	3 481	960

VII.

Instiitúsjón I av Aksel Octavius Norreen
Hauklien, avgang BA biletkunst, avdeling
Kunstakademiet.

Appendiks

Avgang 2018

175 avgangsstudentar frå bachelor- og masterstudia presenterte framtidens kunst og design gjennom 50 framsyningar og utstillingar i fire hektiske vårmånader før avsluttande eksamen og utdeling av vitnemål.

Avgang 2018 var svært godt besøkt av publikum, talentspeidarar, bransjefolk og leiarar ved kunstinstitusjonane, som alle er nysgjerrig på kva som rører seg på den unge scenen for samtidskunst.

Les meir på khio.no/avgang2018

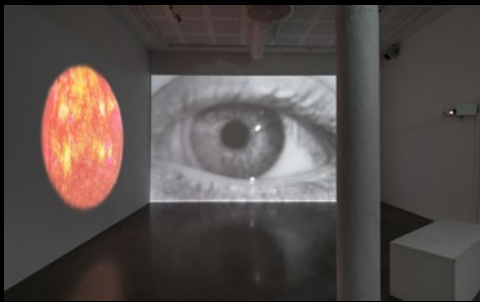
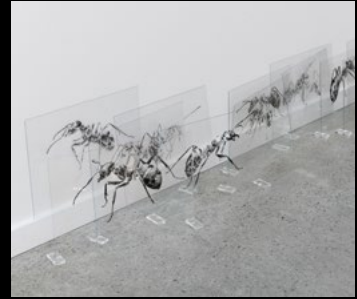

Under the header “Avgang 2018”, 175 graduating students from the bachelor and master studies presented the art and design of the future through 50 exhibitions and performances during four hectic Spring months before receiving their Diplomas. Avgang 2018 was well visited by talent scouts, art institutions, industry professionals and a general audience curious to find out what’s happening on the young art scene.

More info at khio.no/avgang2018

Bachelor i medium- og materialbasert kunst, master i medium- og materialbasert kunst, master i kunst og offentlege rom.

BFA in medium- and material based art, MFA in medium- and material based art, MFA in art and public space.

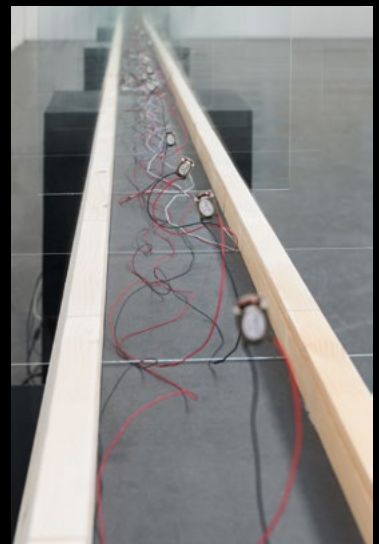
Bachelor i medium- og materialbasert kunst, master i medium- og materialbasert kunst, master i kunst og offentlege rom.

BFA in medium- and material based art, MFA in medium- and material based art, MFA in art and public space.

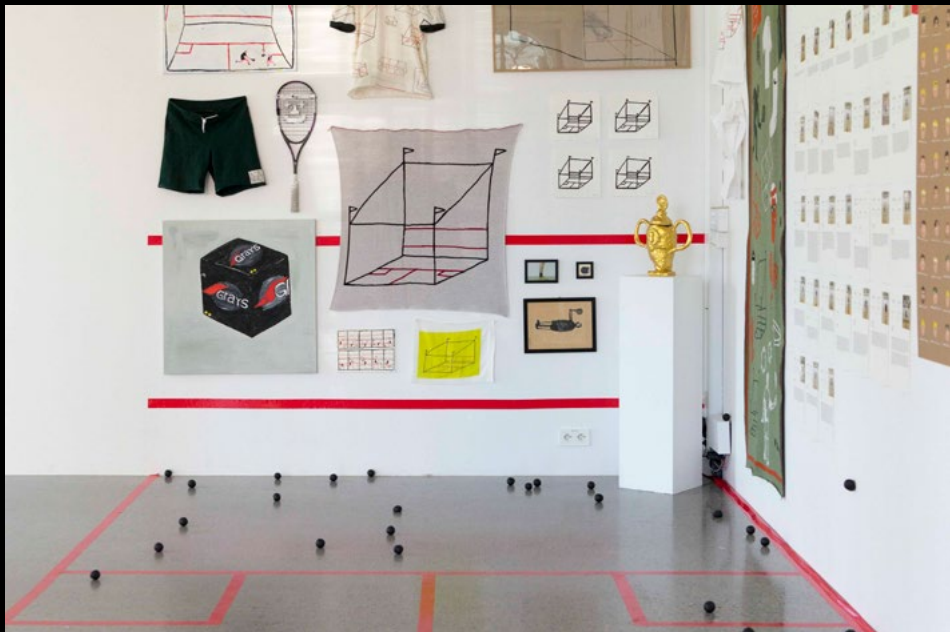
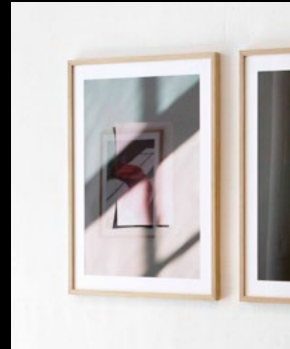

Bachelor i grafisk design og illustrasjon, klesdesign og kostymedesign, interiørarkitektur og møbeldesign, master i design.

Bachelor's in graphic design and illustration, fashion and costume design, interior architecture and furniture design, Master's in design.

VII. Appendiks

Bachelor i grafisk design og illustrasjon, klesdesign og kostymedesign, interiørarkitektur og møbeldesign, master i design.

Bachelor's in graphic design and illustration, fashion and costume design, interior architecture and furniture design, Master's in design.

VII. Appendiks

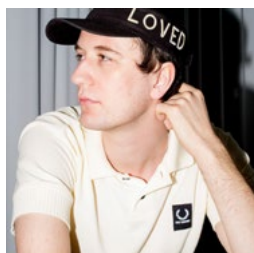

Bachelor i klassisk ballett, samtidsdans og jazzdans.

Bachelor's in classical ballet, contemporary dance and jazz dance.

AVGANG 2018 >>> AVGANG 2018 >>> AVGANG 2018 >>>

Fredrik Bull
Design

Å studere på KHiO

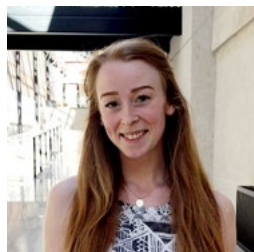
To study at KHiO

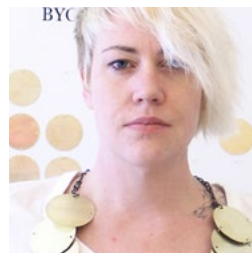
**Hanna-Maria
Grønneberg**
Teaterhøgskolen

Sofie Brønner
Kunstakademiet

Silje Moe Iversen
Dans

Cecilia Bivald
Kunst og håndverk

Mikkel Fjeld Skorpen
Operahøgskolen

Cecilia Bivald

33 år

Bachelor i medium- og materialbasert kunst, Metall- og smykkekunst, avdeling Kunst og håndverk

Hva tenkte du den dagen du kom inn?

Jeg er svensk og bodde i Sverige da jeg fikk vite at jeg kom inn – det kjentes som begynnelsen på et eventyr. Jeg var veldig spent på å se verkstedene, for de hadde jeg ikke tenkt på den ene dagen jeg var innom for intervju, da var jeg ganske utladet etterpå. Og så var det jo spennende å skulle finne seg et sted å bo.

Hvordan vil du beskrive livet på KHiO for en som vurderer å søke?

Det er veldig mange muligheter her, men skolen krever også veldig mye av deg. Det er en mye friere skole enn andre jeg kjenner til i Europa, så det krever disiplin å skulle jobbe selv. Det er en veldig teknisk skole, man fremhever verksteder og praktisk arbeid – det synes jeg har vært positivt. Det finnes så mye, men du må søke det opp selv – og det tar litt tid å finne ut av det. Jeg vil råde kommende studenter til å ikke være redd for å ta kontakt med verkstremestrene, selv om du ikke kjenner materiale og arbeidsform fra før. Vi studenter blir tatt veldig godt i mot av gode verkstremestere. Mesteparten av oss nærmest bor på skolen, vi er mer her enn hjemme. Man er jo litt i en boble når man studerer her, dette er ens liv, særlig for oss som kommer fra andre land.

Hva har betydd mest for din utvikling i de årene du har vært her?

Jeg og de fleste andre har for det meste jobbet alene tidligere, her på KHiO har jeg lært mye av å være i en gruppe med andre som er interessert i det samme, både studenter og lærere. Jeg har også fått mange muligheter her, som to utstillinger på Format i Oslo og den store messen Schmuck i Tyskland. I tillegg er vi så heldig å ha flotte Galleri Seilduken her på skolen, det betyr veldig mye å lære seg å stille ut – ikke minst å tørre å stille ut. Vi har også fått tips om hvor vi

33 year

Bachelor's in Medium- and Material-Based Art, Metal and Jewellery, Department of Art and Craft

What were your thoughts the day you learned you'd been accepted at the school?

I'm Swedish, and I was living in Sweden when I found out – it felt like the beginning of an adventure. I was really excited to see the workshops; I hadn't seen them the day I was at the school for an interview because I was so exhausted afterwards. And then of course it was exciting to think about finding a place to live.

How would you describe life at KHiO for someone who's thinking about applying?

There are lots of opportunities here, but the school also demands a lot from you. It's much less structured here than at other schools I'm familiar with in Europe, so you need discipline to work independently. It's a very technical school, with emphasis on workshops and practical work – I think that's been positive. There's so much here, but you need to search it out for yourself – and it takes a bit of time. I would advise future students not to be afraid to contact the technical staff, even though they don't already know about the materials and work methods. We students are very well received by the technical staff, who are really good. Most of us almost live at the school; we spend more time here than at home. You're in a bit of a bubble when you study here. This is your life, and it's especially the case for the international students.

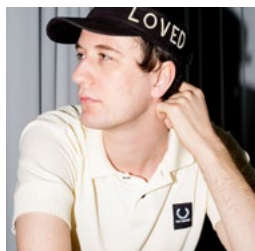
What has meant the most for your development during the years you've been here?

In the past I worked mostly on my own, and so also had most of the others in the class, so here at KHiO I've learned a lot from being in a group with others who are interested in the same things as myself, both students and teachers. I've also had many opportunities here, for example, to participate in two exhibitions at the gallery

kan søke for økonomisk støtte. I det hele tatt, å lære seg å skrive søknader er jo veldig viktig for fremtiden!

Hva nå?

Nå flytter jeg hjem til kjæresten og familien min i Stockholm. Jeg må finne et sted der jeg kan sitte å jobbe og til neste år søker jeg master i Stockholm, for nye input og kontakter. Men først har jeg det travelt de siste ukene på KHiO, jeg skal lage meg noen verktøy jeg kan bruke i fremtiden, for det er skikkelig dyrt å kjøpe!

Fredrik Bull

29 år

Master i Interiør- og møbeldesign,
avdeling Design

29 year

Master's in Design, Interior
Architecture and Furniture Design,
Department of Design

Hva tenkte du den dagen du kom inn?

Jeg har studert bachelor i arkitektur på Arkitekt-høgskolen i Bergen og bachelor i interiør- og møbeldesign på det som den gang var Kunst-høgskolen i Bergen. Jeg var veldig fornøyd da jeg kom inn på master i Oslo, det var en følelse av å komme gjennom nåløyet.

Hvordan vil du beskrive livet på KHiO for en som vurderer å søke?

Oslo bærer preg av å være en større skole enn Bergen, her er rett og slett flere muligheter og flere verksteder og jeg synes skolen er god på tverrfaglig arbeid. Jeg er glad for at jeg raskt oppdaget den friheten som er her, at jeg kunne gå i verkstedene og jobbe. Det var en skikkelig boost å kunne si til Germain Ngoma, verksmester i skulptur: –Jeg vil støpe, hva gjør jeg? Og så fikk jeg hjelp til å finne ut av det. Siden har jeg hatt

Format in Oslo, and in the large jewellery fair Schmuck in Germany. We're also fortunate to have Gallery Seilduken right here at the school; it means so much to learn to exhibit – not least to dare to exhibit your work. And we've received advice on applying for financial support. Learning to write applications is really important for the future!

What now?

I'll move back in with my partner and my family in Stockholm. I need to find a place where I can sit and work. Next year I'll apply to do an MA in Stockholm, gain new impulses and contacts. But before that, things are really busy during my final weeks at KHiO. I need to make some tools I can use in the future, since they're so expensive to buy!

What were your thoughts the day you learned you'd been accepted at the school?

I had already completed a BA in architecture at Bergen School of Architecture, and a BA in interior architecture and furniture design at what was then Bergen National Academy of the Arts. I was very pleased the day I learned I had been accepted as an MA student in Oslo. There was the feeling of having passed through the eye of a needle.

How would you describe life at KHiO for someone who's thinking about applying?

There's clear evidence that KHiO is larger than the school in Bergen; here you have more possibilities and more workshops, and I think KHiO is good at organizing interdisciplinary projects. I'm glad I soon discovered the freedom there is here, that I could just enter the workshops and

flere prosjekter på samme tid, når et arbeid har vært tørt har jeg jobbet videre med det, jeg har løpt mellom verkstedene. Jo mer nysgjerrig du er, jo mer får du ut av tiden. Ingen kommer løpende til deg, men de er veldig åpne for at du kommer løpende. Jo flere teknikker og materialer du behersker, jo mer kan du komponere det du er nysgjerrig på. Jeg synes mange verksmestere er flinke til å hive seg rundt og prøve ut nye ting de heller ikke kjenner fra før.

–Er livet på KHiO virkelig så hardt som i dokumentarserien *This is It* på NRK, spør vennene mine. Ja, det er hardt, men det er et valg du har tatt selv og du vil jo uansett jobbe hardt for å nå målene dine.

Hva har betydning mest for din utvikling i de årene du har vært her?

Følelsen av å kunne slippe seg fri. Som student er det ofte vanskelig å velge om man skal gjøre det man tror læreren vil eller det man selv vil – ofte blir resultatet en dårlig hybrid. Her på KHiO klarte jeg å være fri i forhold til det jeg vil gjøre. Det er smart å se verdien av tilbakemeldinger fra medstudenter og lærere, samtidig må man se verdien av seg selv. For eksempel så er det nå et veldig sterkt fokus på at design som redder verden, har tilsynelatende større verdi enn annen design, det er flott at designere har fått et slikt fokus, men jeg er opptatt av håndverksteknikker, det fascinerer meg, jeg lager ting.

Vi interiørarkitekter må ofte forsvare hva vi gjør – folk tror vi velger farge på veggen og puter. Det handler om mye mer enn det. Vi har behov for å vise mer av hva vi kan gjøre – kanskje det er årsaken til min motstand mot skandinavisk design, moodboard og at mørkeblått er in nå. Skillet mellom arkitekter og interiørarkitekter er som skillet mellom leger og sykepleiere. Det er kanskje det jeg gruer meg litt til – heldigvis har jeg bachelor i arkitektur, så jeg lar meg ikke kve så mye. Jeg mener det burde være mer dialog mellom design på KHiO og arkitektene på Arkitektur- og designhøgskolen over elva. Årsaken til at jeg har valgt en bachelor i begge

start working. It was a real boost to be able to say to Germain Ngoma, the technical expert in the sculpture workshop: “I want to do casting. What do I do?” And then I was helped to find out how to do that. Since then, I’ve been working on several projects simultaneously. When one piece is dry, I work further on it, and I’ve run between the workshops. The more curiosity you have, the more you get out of the time here. No staff members come running to you, but they’re very welcoming when you run to them. The more techniques and materials you master, the more you’re able to compose with the things you’re curious about. I think many of the technical experts are good at diving in the deep end and trying out things that are new to them as well. My friends ask: “Is life at KHiO really as hard as it appears in the documentary series *This is it?*” (NRK, Norwegian Broadcasting Corp.) Yes, it’s hard, but it’s a choice you yourself make, and of course you want to work hard to reach your goals.

What has meant the most for your development during the years you’ve been here?

The feeling of being able to act freely. As a student, it’s often difficult to decide whether you should do what you think the teacher wants, or do what you yourself want – oftentimes the result is a poor hybrid. Here at KHiO I’ve been free to do what I want. It’s wise to see the value of feedback from fellow students and teachers, but at the same time, you need to recognize the value of yourself. For example, just now there’s a strong focus on the idea that the type of design that can save the world or fix its problems seems to have more value than other types of design. It’s fine for designers to have this kind of focus, but I’m interested in crafting techniques, they fascinate me, I make things.

We interior architects must often defend what we do – people think we choose colours for walls and pillows. But there’s a lot more to it than that. We need to show more of what we can do – maybe that’s the reason for my resistance to Scandinavian Design, mood board, and that dark blue is now in vogue. The distinction between architects

fag er at jeg ofte synes at det ytre og indre ikke henger så godt sammen. Idealet er å kunne gjøre som for eksempel Arne Jacobsen der han laget både huset og alle detaljene inne. At alt henger sammen.

Metodelærerne Theodor Bart og Maziar Raein har vært veldig viktige for meg, de stilte spørsmålene; Hvem er du, hva vil du, hvordan jobber du? Hva er ditt eget referanseregister? Jeg leser mye bøker, selv om jeg har dysleksi, Tolkien, Pullmann, japanske og amerikanske tegneserier. Mine foreldre er veldig interessert i skulptur – modernistisk og postmodernistisk, og alt sammen er med og former det jeg gjør.

Jeg er stor fan av 1930-, 50- og 60-tallsdesign, men nå er det mer fokus på form og materialer, folk vil ha mindre masseprodusert. Se for eksempel på restauranten Nedre Foss Gård, som investerer i produksjon og har produktene selv, for eksempel lysestaken Ildhane. Selv har jeg laget produkter og solgt direkte til butikker, rett og slett kuttet et ledd – mer som kunsthåndverkere, som en av de første på design. Slik blir mine ting blir mer unika og får større verdi, enn om jeg skulle brukt mye tid på prototyper, som mange gjør. Se på Sigve Knutson for eksempel, som stadig prøver ut nye materialer og teknikker og jobber intuitivt, i stedet for å ha planlagt alt i forkant av produksjon. Jeg tror folk er lei av at ting er laget kun for funksjonens del. Form trenger ikke planlegges, det kan komme underveis i møte med materialet, slik som det er for kunstnere. Masteren min handler om hva resultatet blir dersom man reiser til ånde verdenen og lar det være utgangspunktet.

Jeg ønsker å jobbe intuitivt, gi meg en steinblokk, blir det hull – kall det gjerne en vase.

Hva nå?

Jeg ønsker å gjøre noe for meg selv og tar med meg de tingene jeg har utviklet på KHIO og som allerede selges til ulike steder i verden. Helt konkret skal jeg jobbe med designmessen i Bergen til høsten og på en leilighet sammen med

and interior architects is like the distinction between doctors and nurses. Maybe this is what I dread a little – luckily, I have a BA in architecture, so I don't let myself be subdued so much. I think there should be more dialogue between KHIO's design department and the architects at Oslo School of Architecture and Design across the river. The reason I chose to do a BA in both fields is that I often sense that the outside and the inside of buildings don't hang well together. The ideal is to be able to do as, for instance, Arne Jacobsen did, when he designed both the house and all the details inside. Everything hangs together.

The method teachers Theodor Barth and Maziar Raein have been very important for me. They asked questions: Who are you? What do you want to do? In what way do you work? What's in your register of references? I read lots of books, even though I'm dyslexic, Tolkien, Pullmann, Japanese and American cartoon series. My parents are really interested in sculpture – modernist, postmodernist, and all these things contribute to informing what I do.

I'm a big fan of design from the 1930s, '50s, and '60s, but now there's more focus on form and materials, and people want fewer mass-produced things. Look for example at the restaurant Nedre Foss Gård, which invests in production and uses the products it invests in, for example the candle holder Ildhane. I myself have made products and sold them directly to shops, simply cut out the middleman – more like a craft artist, and I'm one of the first designers to do this. My works, in this sense, are more unique and gain greater value than if I were to use lots of time on prototypes, as many designers do. Take for example Sigve Knutson, who's always experimenting with new materials and techniques and works intuitively, instead of planning everything in advance of production. I think people are bored with things being designed/made solely with respect to their function. A form doesn't need to be planned in advance, it can emerge in the making, in the encounter with materials, just as is the case

en medstudent. Kanskje jeg skal utvikle noen prototyper – norske designere er blitt bedre til å stå opp for seg selv med for eksempel Klubben. Jeg håper vi som nasjon verdsetter design fremover – som Danmark, Sverige og Finland. I Norge har design tidligere blitt sett på som jåleri, men det kan genere arbeidsplasser. Arne Korsmo og Sverre Fehn hadde det ikke så enkelt i sin tid, men nå jubler vi. Dokumentarseriene *This is it* og *Arkitektens hjem* på NRK, hjelper å skape forståelse for verdien av det vi gjør. Det handler om å få selvtillit, å skape noe fra ingenting – noe som er veldig krevende, det er noe som surrer og går i hodet hele tiden. Å få oppmerksomhet, gjør at man får tillit til å gå videre.

for artists. My MA project investigates what the result will be if one travels to another part of the world and lets that to be the starting point for the work. I want to work intuitively. Give me a block of stone, and if it ends up being hollowed out – feel free to call it a vase.

What now?

I want to do something for myself, and I'll take along the things I've developed at KHiO and which are already being sold in different places in the world. Quite concretely, I'll work with the design fair in Bergen this fall, and on a flat in partnership with a fellow student. Maybe I'll develop some prototypes – Norwegian designers have gotten better at standing up for themselves, for example through Klubben. I hope we as a nation learn to value design – as Denmark, Sweden and Finland do. In Norway, design was previously seen as affectation or empty display, but it can generate jobs. Arne Korsmo and Sverre Fehn had difficult conditions back in their time, but now we are so appreciative of them. The documentary series *This is it* and *Arkitektens hjem* (NRK, Norwegian Broadcasting Corp.) nurture an understanding of the value of what we do. It's about gaining self-confidence and creating something from nothing – something really demanding, it's on my mind all the time. Gaining attention means you also gain confidence to press forward.

Sofie Brønner

26 år
Bachelor billedkunst,
Kunstakademiet

26 year
Bachelor's in Fine Art,
Academy of Fine Art

Hva tenkte du den dagen du kom inn?

Jeg ble veldig glad. Jeg hadde vært gjennom en omfattende søknadsprosess og opptaksuken var intens, heldigvis hadde jeg en veldig god opplevelse av den uken. Vi var en liten gjeng som møttes i åtte-tiden på slutten av hver dag for å snakke sammen og ta en øl. Det var fint.

Hvordan vil du beskrive livet på KHiO for en som vurderer å søke?

Når folk søker på Kunstakademiet, så ønsker de seg frihet, men man bruker tid på å finne ut hva man skal bruke friheten til og hvordan man skal strukturere den. Mitt råd til kommende studenter er: Vær tålmodig. Jeg laget ikke ett eneste ferdig verk det første året. Jeg brukte blant annet tiden til å lime kullbiter på en vegg. Men: Jeg kunne ikke laget det jeg gjør nå uten prosessen det første året. Jeg jobber stort sett med tid og sykluser, det er en rød tråd i det jeg lager. I arbeidet kombinerer jeg generative prosesser, der kunsten lager seg selv, og egen utforming av materiale. Det handler om å ha kontroll og slippe kontrollen, en nærmest alkymisk prosess. I bachelorprosjektet mitt stilte jeg blant annet ut en trestubbe som jeg rundet med motorsag, slipte myk, skjærte et hull i midten for hånd og slapp askevann nedi for å se hva som skjedde. Folk som kom på utstillingen trodde det mørke hullet var størknet og ble overrasket da de kjente på det og ble våt. Jeg synes det er spennende at materiale kan skape spørsmål, at man ikke helt vet hva det er.

I forhold til UiO, der jeg blant annet har studert filosofi og sosialantropologi, så får vi mye tettere oppfølging her, men samtidig var det en mye klarere plan på universitetet over hva man skulle gjøre. Vi forholder oss veldig til

What were your thoughts the day you learned you'd been accepted at the school?

I was very happy. I had gone through the extensive application process, and the week of the entrance exam was intense. Luckily, I had a very good experience of that week. We were a small group who met up each evening at 8 pm, to talk and have a beer. That was nice.

How would you describe life at KHiO for someone who's thinking about applying?

When people apply to study at the art academy, they want freedom, but it takes time to find out what to use all the freedom on and how to structure it. My advice to future students is: Be patient. I didn't make a single finished work the first year. Among other things, I used the time to glue pieces of charcoal to a wall. But: I couldn't be making what I make now without the process I went through that first year. I work mostly with time and cycles, that's the 'red thread' running through my works. I combine generative processes whereby the art makes itself, and the self-forming of materials. It's a matter of having control and relinquishing control, almost a process of alchemy. In my Bachelor project, I exhibited, among other things, a tree stump I rounded off with a motor saw, polished, carved a hole in the middle of it by hand and poured ash-water into it to see what would happen. People who came to the exhibition thought the dark hole was solidified and were surprised when they touched it and got wet. I think it's exciting that material can trigger questions, that you don't quite know what it is.

In comparison with my experience at the University of Oslo, where I studied philosophy, social anthropology, and other things, we get a lot more

klassekameratene, lærerne og verksmestrene. Det har blitt et godt miljø i klassen, vi låner hverandre verktøy og utveksler kunnskap. Skal noen ut og drikke øl, så blir vi med. Har noen en dårlig dag og vil være i fred så får man det. Jeg tror de fleste trives her, men å lage kunst er ikke alltid en lett prosess. Også hadde det vært fint å ha en studentpub der vi kan treffes, også på tvers av linjene, som skolen ikke har lenger.

Hva har betydd mest for din utvikling i de årene du har vært her?

Ja, det er jo de åpenbare tingene som professorer, klassekamerater, teoretiske kurs og verkstedene. Men det aller viktigste er tiden og rommet man får her. Du får tre år med støtte fra Lånekassen til å finne ut av ting og gjøre prosjektene dine – og et eget rom til å gjøre det i. Det er ikke en lineær utvikling, noen dager gjør du noe bra, andre noe dårlig, men så kan du kanskje bruke det i en annen sammenheng, som ikke hadde skjedd om du ikke hadde kunnet holde på slik.

Hva nå?

Nå skal jeg skaffe meg en jobb, så relevant som mulig, selv om jeg vet det er vanskelig. Så har jeg vært så heldig å få FKDS-stipend, som betyr at jeg har studio i ett år på Kunsternes Hus. Jeg skal sette meg inn i enkeltmannsforetak, og etter stipendet mitt går ut, skal jeg søke residency i andre land, for å finne ut hvor jeg har mest lyst å ta en master. Jeg har studert åtte år i ett strekk og har lyst å kjenne på et liv utenfor en institusjon. Så ønsker jeg å finne et langvarig prosjekt, som jeg vil søke master med, slik at jeg får mest mulig ut av mastergraden.

follow up here, but at the university there's a much clearer plan for what students are supposed to do. We relate largely to our fellow students and to the teachers and technical staff. There's been a good environment in the class, we borrow each other's tools and share knowledge. If one person wants to go out for a beer, the rest of us go along. If someone has a bad day and wants to be left alone, that's fine. I think most of us thrive here, but creating art isn't always an easy process. It would be nice to have a student pub where we could all meet across departmental borders, but the school doesn't have it any more.

What has meant the most for your development during the years you've been here?

Well, the obvious things, like professors, fellow students, theory courses, and the workshops. But the most important is the time and the space you get here. You get three years with support from the student-loan bank Lånekassen, to find out things and do your projects – and your own space to do it in. It's not a linear development, some days you do something good, other days not, but then maybe you can use that thing in another context, and that wouldn't have happened unless you'd been able to work in this way.

What now?

I'm going to get a job, as relevant as possible, even though I know it's difficult. And then I've been fortunate to get an FKDS grant, which means I have a studio for one year at Kunsternes Hus. I'll register as a self-employed freelancer, and after my grant dries up, I'll apply for artist residencies in other countries, to find out where I most of all want study for a Master's degree. I've been studying for eight years straight, and I want to experience life outside an institution. And then I want to develop a long-term project I can include in the application for the Master's degree, to get the most out of it.

Silje Moe Iversen

22 år
Bachelor i jazzdans,
avdeling Dans

22 year
Bachelor's in Jazz Dance,
Academy of Dance

Kva tenkte du den dagen du kom inn på KHiO?

Endeleg! Dette er ein veldig god start på den karrieren eg ønsker meg, tenkte eg. Å ta danse-utdanning ved KHiO er den beste starten ein dansar kan få. Det meiner eg verkeleg. Og eg hugsar eg tenkte at no, no må eg førebu meg, eg må trene styrke så eg ikkje fell av hengslene nesten før eg har komme skikkeleg i gang.

Korleis vil du skildre livet på KHiO

Beinhardt, beintøft. Men eg har jo ein, kva er passion på norsk? Ein lidenskap! Eg har ein lidenskap for dansen, så da er det verdt det. Ein får køyrt seg heilt ut kvar einaste dag. Ein trenar for å halde sin eigen kropp, så skal ein ha kontakttrening og vere sterk nok til å halde kroppen til ein annan, og da blir det ofte belastningsskadar og slitasje. Og i helga skal ein jobbe for å tene pengar. Men sånn er det jo er å vere student, er det ikkje?

Kva har hatt størst tyding for utviklinga di dei åra du har vore her?

Eg vil nesten skildre det som ein smell å komme på KHiO. Alle hadde vore den beste i den klassen dei kom frå, og så møttest vi, vi som skulle utgjere ein ny klasse, og alle måtte finne plassen sin på nytt. Og utviklinga har vore enorm. I starten søkte eg heile tida godkjenning frå læraren, den driven var sterk i starten. Men no, no hentar eg meir hos meg sjølv, eg jobbar hardt for meg, ikkje berre for læraren eller karakteren si skuld, og eg har lært å hente det beste frå kvar lærar, plukke med meg og suge til meg det eg treng, og la alt anna ligge, og heile tida ha mitt eige utgangspunkt for å finne fram til det beste i meg.

What were your thoughts the day you learned you'd been accepted at the school?

Finally! This is a great start on the career path I want to take. To study dance at KHiO is the best start a dancer can have. I really mean this. And I remember I thought oh no, I need to prepare, do strength training so I don't collapse almost before I've really gotten into it.

How would you describe life at KHiO for someone who's thinking about applying?

Extremely hard, rigorous. But I have passion! I'm passionate about dance, so it's worth it. You get completely exhausted every single day. You train to keep your body in shape, and contact training, and be strong enough to hold another person's body, and then there can be repetitive strain injury and wear and tear. And on the weekends, you work to earn money. But that's what it's like being a student, right?

What has meant the most for your development during the years you've been here?

I would almost describe it like a big blow to come to KHiO. Everyone had been the best in their class before they came here, and then we met and formed a new class, and each of us had to find our position all over again. And the development has been enormous. At the start, I always tried to gain the instructor's approval. That was a strong urge at the time. But now I gain more benefit from looking to myself, I work hard for my own sake, not just for the teacher or to get a good grade, and I've learned how to learn in the best way possible from each teacher, to cull what I need, let other things just be, and always have my own starting point for finding what's best for me.

Kva har vore morosamast?

Produksjonsarbeidet har vore veldig bra, heilt supert. Da hentar skolen inn koreografar utanfrå, og vi kjem litt ut av bobla. Der synest eg KHiO er veldig gode, på å legge til rette og få til dette. Og det er dei same koreografane vi kjem til å møte ute i den verkelege verda seinare, og da er det strålende å ha jobba med nokre av dei under utdanninga.

Kva no?

No? Godt spørsmål! No ventar liksom resten. Og eg skal på cruise! Eg har fått kontrakt med Norwegian Cruiseline, og skal kruse rundt i Karibia, det blir så digg! Fri fram til kl. 17 kvar dag, og så blir det show på kveldane. Om natta seglar båten vidare til neste hamn medan vi søv. Og eg som blir så bilsjuk! Håpar det går bra. Men eg er optimist, altså.

Så må ein bu seg på å jobbe over heile verda?

Ja, det må ein. Eg har kjærast frå Australia, som kom hit til Noreg i januar for eit år, for å vere saman med meg, og så stikk eg allereie i august! Men sånn er det, vi er gode på long distance òg. Eg trefte han på utveksling i fjor, etter to veker fann eg han, så var vi saman der eit halvår, og frå kvarandre eit halvår. Men det kjem til å gå fint. Han jobbar med film, og jobbar overalt han òg, og kanskje vi kjem til å jobbe i same by ein gong? Eg håpar det. Eg vil prøve alt, jobbe både ute og her i Noreg. Carte Blanche held til dømes til i Bergen, tenk å få komme heim, da! Som bergensar saknar eg Bergen veldig, nesten alltid, kanskje med unntak av når det er sol i Oslo, som i dag. Men sol i Bergen slår sol i Oslo, altså.

What has been most fun?

Production work has been excellent. The school recruits external choreographers, and we come out of the bubble a bit. I think KHiO is really good in this respect, to facilitate such things and make a success of them. And we will meet these same choreographers out in the real world later on, so it's just brilliant to have worked with some of them while at school.

What now?

Now? Good question! Now I wait, like everyone else. And then I'll go on a cruise! I've got a contract with Norwegian Cruise Line and will cruise around the Caribbean, so that will be cool! Free time until 5 pm every day, then a show in the evenings. Each night the ship sails on to the next port while we sleep. And I get car sick. Hope it goes well. But I'm an optimist.

So does a dancer need to apply for jobs all over the world?

Yes. My boyfriend is from Australia and came to Norway in January for a year to be with me. Now I'm leaving in August! But that's how it is. We manage well with a long-distance relationship too. I met him when I was a foreign exchange student last year. We met after two weeks, and then we were together for six months, and then separate for six months. But it'll work out. He works with film and his job takes him all over the place too. So maybe we'll end up working in the same city sometime? I hope so. I want to try everything, to work both abroad and in Norway. The dance company Carte Blanche, for instance, is in Bergen. Just think if I could come home then! Being from Bergen, I really miss it, almost always, but maybe with the exception of when there's sunshine in Oslo, like today. But the sun in Bergen beats the sun in Oslo, that's for sure.

Hanna-Maria Grønneberg

27 år
Bachelor i skodespelarfag,
avdeling Teaterhøgskolen

27 year
Bachelor's in Acting,
Academy of Theatre

Kva tenkte du den dagen du kom inn på KHIO?

Ja, kva tenkte eg, eigentleg ... Eg blei iallfall veldig glad! Eg hadde søkt seks år, det var denne skolen eg ville på, og eg ville bli skodespelar. Eg søkte berre her. Det var jo risikabelt. Eg hugsar det som heilt absurd å leite blant kandidat-nummera, å leite blant alle desse nesten like nummera i håp om å finne mitt nummer, og når ein først kjem inn, er det faktisk namnet ditt som står der og lyser mot ein, da er ein ikkje lenger eit nummer, men eit namn, ein student, som skal få ta utdanninga si nett her. Det var ei god kjensle.

Korleis vil du skildre livet på KHIO?

Eg har trivest veldig godt her. Ein lever i ei boble, i tre veldig intense år. Det er eit studium som krev heile deg. Frustrasjonen ein kjenner på som søkjar, over at det er så få studentar som får plass kvart år, blir forvandla til eit privilegium når ein først kjem inn, det å få vere så få. Ein får svært tette relasjonar til medstudentar og nokre pedagogar som følgjer klassen gjennom tre år. Vi er heldige her, får mykje undervising éin til éin, og det blir mogleg å følgje si eiga utvikling tett. Det er så mykje ein berre må erfare for å forstå. Eg opplever til dømes å få aha-opplevingar i 3. klasse, og plutseleg, gjennom handling, forstå noko vi snakka om i 2. klasse. Så eg trur den beste måten eg kan samanfatte det på, er at det er eit privilegium å få vere her; scenene, arbeidsromma, det er fantastiske stader å vere i, studere i, arbeide i. Dette er jo eit fullgodt teaterhus, det er dyktige pedagogar og dyktige gjestelærarar. Det kan vere 3–4 pedagogar innom same produksjon, det er mange som ser deg og som kan ha ulike og nyttige synspunkt på utviklinga til kvar student.

What were your thoughts the day you learned you'd been accepted at the school?

Yes, what did I think, actually...I was in any case very glad! I had applied six times, and it was this school I wanted to attend, and I wanted to become an actor. I only applied to KHIO. That's risky, of course. I remember it as completely absurd to search through the candidate numbers, to search amongst all the almost identical numbers in the hope of finding my number. And when you finally get into the school, it's actually your name that's written there, shining out at you, so you're no longer a number, but a name, a student, who gets to study right here. That was a great feeling.

How would you describe life at KHIO?

I've thrived here. You live in a bubble for three very intense years. The study programme demands all of you. The frustration you feel when you apply, over the fact that so few applicants are accepted each year, is transformed into a privilege when you finally get in. There's so few who do. You develop really close relationships with your fellow students and with some of the teachers who follow the classes over three years. We're fortunate here, there's lots of 1:1 instruction, and you can follow your own development closely. There are so many things you just need to experience to understand. For example, I've had a-ha experiences in the 3rd year, and suddenly, through actions, understand something we talked about the 2nd year. So I think the best way to summarize it is to say it's a privilege to be here; the stage, the work room, they're fantastic places to be in, study in, work in. It's of course a completely adequate theatre, there are good

Og korleis klassen er sett saman, blir vel viktig?

Ja. Og det er ein god dynamikk i klassen vår, med åtte veldig ulike individ. Det er viktig å finne ei god ensemblekjensle, for teater er ein kollektiv kunststart, vi må kunne samarbeide. Og slik vil jo yrkeslivet for ein skodespelar vere òg. Ein skodespelar vil stadig måtte finne plassen sin i ei ny gruppe, eit nytt ensemble, og dette har det vore fokus på heile vegen. Og det at vi er så ulike, eg har lært så mykje av det, av dei andre, korleis dei nærmar seg eit materiale, korleis dei forvaltar det dei har lært, det er tid og rom her til også å følgje kvarandre tett fagleg.

Kva har hatt størst tyding for utviklinga di dei åra du har vore her?

Det er definitivt den tette oppfølginga heile vegen, men det er samansett, det er mykje som har vore viktig for utviklinga mi som skodespelar. Til dømes at nokon har sett noko i meg og gripe tak i dei rette tinga ved meg: Faglege råd, sjølv-sagt, men òg personlege. Dei kan seie «eg vil rå deg til å tenkje litt annleis om dette», «ikkje ver så sjølvkritisk, ta til deg det som fungerer». Ein utviklar seg jo som menneske mens ein går her òg, gjennom alle ein møter, relasjonar, diskusjonar, kva er det å vere menneske i dag?

Kva har vore morosamast?

Alle periodar har vore morosame på sitt vis, nokre har vore hardare, men eg trur eg må svare at det må vere når ting løyser seg, når ein plutseleg får til noko og gruppa finn eit felles språk. Og ein meir konkret ting: Starten av 2. klasse, da vi gjorde Commedia dell'arte, måtte vi strekkje oss svært langt for å finne fram til desse eindimensjonale karakterane. For første gong måtte vi tore å slå oss skikkeleg laus, etter alt grunnarbeidet i 1. klasse, der vi fokuserer mykje på teori og metode, og nesten ikkje spelar teater i det heile. I 1. klasse var eg redd for å ikkje ha forstått ting, men så, med commedia, var det plutselig ikkje så viktig å forstå, berre gjere. Og så har det vore veldig kjekt med dei produksjonane heile klassen har gjort saman. Gruppekjensla har vore viktig for meg.

teachers and good guest teachers. Three or four teachers can be involved in the same production, and many who see your performance can have different and useful views on the development of each student.

And regarding how the class is composed; is that important?

Yes. And there's a good group dynamic in our class, with eight very different individuals. It's important to get the feeling of being an ensemble. Since theatre is a collective art form, we need to work together. And that's how professional practice is for actors. An actor will always need to find his or her place in a new group, a new ensemble, and this has been our focus the whole time. And we're all so different. I've learned so much from that, from the others, how they approach their material, how to use what they've learned. There's time and space here to follow each other's professional development.

What has meant the most for your development during the years you've been here?

It's definitely the constant and close follow up, but it's complex. Many things have been important for my development as an actor. For example, that someone has seen something in me and lays hold of the right things about me: professional advice, of course, but also more personal things. They might say: "I would advise you to think a bit differently about that", or "don't be so critical of yourself, just take what works". You of course develop as a person at the same time as you're here, through all you encounter, the relationships, discussions, what is it to be a human being today?

What has been the most fun?

All the periods have been fun in a way, some have been harder, but I think it's when problems are resolved, when you suddenly achieve something and the group finds a common language. And one more concrete thing: at the start of the 2nd year, when we performed Commedia dell'arte, we really had to stretch ourselves to find these one-dimensional characters. This was the first time

Kva no?

No skal eg vere med i Hedda Gabler på Torshovteatret! Eg skal spele Thea, og framsyninga skal vere ein del av Ibsenfestivalen. Eg gler meg veldig. Det er ein instruktør som heiter Sofia Jupiter som skal ha regi, og eg likar arbeidet hennar veldig godt. Ho gjorde Lille Eyolf ein gong, eg trur eg såg han tre gonger, og det er det ikkje så ofte eg gjer. Så skal eg inn i «Ulven» på National, eg skal spele kylling. Det er ei komisk rolle. Så blir det jo ein ny start, og eg må finne ut kven eg er når eg ikkje er her, i denne klassen. Det blir fint.

we had to dare to really loosen up and let it rip, after all the foundational work the 1st year, when we focused so much on theory and methods, and almost didn't perform any theatre at all. During the 1st year I was afraid of not having understood things, but then, with Commedia, it was suddenly not all that important to understand, you just act. And then I've really enjoyed the productions the whole class does together. The group feeling has been important for me.

What now?

I will participate in Hedda Gabler at Torshov Theatre! I'll play the role of Thea, and the performance will be part of the Ibsen Festival. I look forward to it. There's one instructor, Sofia Jupiter, who will be the director, and I like her works a lot. She once directed Little Eyolf by Ibsen, and I think I saw it three times. It's not all that often I do that. Then I'll participate in The Wolf at the National Theatre. I play a chicken. It's a comical role. And of course, it will be a new start, and I must find out who I am when I'm not here, in this class. It will be nice.

Mikkel Fjeld Skorpen

27 år

Master i opera, avdeling
Operahøgskolen

27 year

Master's in Opera,
the Academy of Opera

Kva tenkte du den dagen du kom inn på KHiO?

Det begynner faktisk å bli ganske mange år sidan, for eg hadde eit opphald mellom MA 1 og MA 2. Men eg hugsar eg blei veldig glad. Eg studerte i Nederland da, og det var ikkje bra, det var lite praksisretta, eg måtte ta songtimar utanfor skolen for å lære det eg meinte eg trong for å bli god, og undervisinga der var veldig generell. Det er verkeleg mykje betre her.

Korleis vil du skildre livet på KHiO?

Travelt. Kreativt. Utfordrande. Det er jo min andre heim, eg er her i helger, kveldar, og det er eit tett miljø. Det er hyggeleg her.

Kva har hatt størst tyding for utviklinga di dei åra du har vore her?

Det som har hatt aller størst tyding for utviklinga mi, er at vi får prøve oss på større roller i produksjonane. Vi får store utfordringar og får arbeide saman med dyktige regissørar og dirigentar. Til dømes da Jacopo Spirei regisserte Poppeas kroning på KHiO – det var ei stor oppleving. Og Figaros bryllup som var avgangsframsyninga vår i Operaen no i vår. Det er verdt å merke seg korleis nivået på operautdanninga her skyt fart. Dekan Tore Dingstad har god styring og er veldig dyktig. Til dømes har vi ein heilt fantastisk russisk pianist inne no, Olesya Tutova, og eg meiner vi er komne opp på eit internasjonalt nivå.

Kva har vore morosamast?

Vi har hatt det ganske mykje kult, altså, men eg trur faktisk eg må svare at det som har vore aller mest gøy, var førre veke. Vi har hatt ein 10 dagar lang arbeidsverkstad med Stefan Herheim, ein av dei leiande operaregissørane i verda. Og dei har

What were your thoughts the day you learned you'd been accepted at KHiO?

It's starting to be quite a few years ago, actually, because I took a break between MA1 and MA2. But I remember I was elated. I was studying in the Netherlands at the time, and things weren't going well. The study programme wasn't practically oriented, and I had to take singing lessons outside the school in order to learn what I thought I needed in order to be good, and the teaching was very general. It's really much better here.

How would you describe life at KHiO?

Busy. Creative. Challenging. It's my second home, I'm here on weekends, in the evenings, and the milieu is close. The people are friendly and the environment is pleasant.

What has meant the most for your development during the years you've been here?

What's been the most significant for my development is that we're able to test ourselves in larger roles in the productions. We're given big challenges and get to work with very good directors and conductors. For example, we worked with Jacopo Spirei, who directed The Coronation of Poppaea at KHiO – that was a big experience. And The Marriage of Figaro, which was our degree performance this last spring. It's worth noting how the level of operatic education here has increased. The dean, Tore Dingstad, has good control and is very knowledgeable and good at his job. For example, we have a fantastic Russian pianist here now, Olesya Tutova, and I think we've been lifted up to an international level.

fått han inn her fast, i ein liten tilsettingsprosent, så han kjem til å komme tilbake kvart einaste år. Det er inspirerende.

Kva no?

Ja, kva no? Først skal eg ha masterpresentasjon 19. juni, så det er fullt køyr fram til da. Vi vel oss ei hovudrolle frå ein opera og øver inn heile rolla. Eg har valt Faust, og Nora Oleanne Sårheim i klassen min har valt Margeritt frå same opera, så vi gjer dette saman, og har med oss fullt orkester, i eit 2 x 40 minutt langt utdrag. Vi gjer alt sjølv, men kostyme ordnar Signe på kostymeavdelinga.

Og til hausten har eg fått jobb i Operaen, som solistpraktikant!

Så heldig du er, gratulerer!

Nei, eg er ikkje heldig, det er jo ikkje eit lotteri, dette har eg jobba hardt for. Eg trur aldri eg har gråte så mykje som da eg fekk den e-posten. No veit eg kva eg skal gjere dei første 11 månadene etter eg er ferdig, og det blir ei uvurderleg og lærerik erfaring. Men eg hadde faktisk debuten min nett no. Eg steppa inn for ein tenor som var blitt sjuk, dei ringde meg same dag, og eg hadde berre nokre timar på å førebu meg. Så var det tilfeldigvis ein venn av oss som hadde hovudrolla, og difor var det mange venner og kjente i salen. Det blei ei fantastisk oppleving, med heiarop og klapp. Det var stort. Det er jo dette eg vil.

What's been the most fun?

We've had lots of cool experiences, but I think, in fact, that the most fun experience was last week. We had a 10-day workshop with Stefan Herheim, one of the leading opera directors in the world. And he's now agreed to take a permanent position, a small-percentage post, so he'll come back here every single year. That's inspiring.

What now?

Yes, what now? First, I will give my Master presentation on 19 June, so I'll be really busy until then. We choose a main role from an opera and learn it in its entirety. I've chosen Faust, and Nora Oleanne Sårheim, in my class, has chosen the role of Marguerite, from the same opera, so we're doing this together. We have a full orchestra for a 2 x 40-minute excerpt. We do everything ourselves, but the costumes are organized by Signe in the costume department.

And this autumn I've got a job at the Opera House in Oslo, as a soloist intern!

How lucky you are, congratulations!

No, it's not luck. This isn't a lottery. I've worked hard for this. I don't think I've ever cried as much as when I got that email. Now I know what I'll be doing for the first 11 months after I'm finished at KHiO, and it will be an invaluable learning experience. But I just had my debut, in fact. I stepped in for a tenor who was sick. They called me the same day as the performance, and I only had a few hours to prepare. And by chance, a friend of ours had the main role, so that's why there were many friends and acquaintances in the audience. It was a fantastic experience, with cheering and clapping. It was tremendous. This is of course what I want to do.

Bildekreditering

Framsida: Gine Grieg Riisnæs

2: Tale Næss

6-7: Øystein Thorvaldsen

16-17: Stephen Hutton

26: Istvan Virag, Øystein Thorvaldsen, Vegard Kleven

27: Istvan Virag, Øystein Thorvaldsen, Niklas Lello

28: KHiO, Erik Berg

29: Arturo Tovar, Arvid Andresen/KHiO

30: Ahmad Umar, Ingrid Kristensen Bjørnaali, Live Schille, Stephen Hutton

31: Live Schille, Øystein Thorvaldsen

32-33: Live Schille

43: Video-still frå «Segunda vez»; Kirsti Bræin

43: Costume Agency. Christina Lindgren

48-49: KHiO

51: KHiO

62: Kim Jacobsen, Roger Fosaas, Stein Styve/Dagsavisen

63: Kjell S. Stenmarch, Den norske ambassaden i Praha

64: Video-still frå «Allting går över om man blundar»; FIDMarseille

65: KHiO; Niklas Lello

67: Designers Nest

68: Kjell S. Stenmarch

69: HAIKw/. Getty Images/Oslo Runway

70-71: Yaniv Cohen

75: KHiO

80-81: Laura Kjær, Auður Rún Jakobsdóttir og Christian Hartvig Henriksen

83: Anders Beer Wilse/Oslo Museum, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek og Norsk Teknisk Museum

86-87: Stephen Hutton

114-115: Istvan Virag

116-117: Øystein Thorvaldsen

118-119: Stephen Hutton

120-121: Istvan Virag, Øystein Thorvaldsen

124-127: Istvan Virag

128-129: Stephen Hutton

130-133: Live Schille, Roger Fosaas

134-135: Yaniv Cohen, Victoria Francisca Amundsen

152: Øystein Thorvaldsen

Kunsthøgskolen i Oslo 2019

ISBN 978-82-92613-87-0

Redaksjon
Atle Faye (ansv.red.)
Mette Aaseth
Anne Line Abotnes
Even Onsager
Maia Strand

Design: Unnderbar
Print: 07 Media

Med tråden som reiskap forsøker eg å føra i penn ei tekstil heimstaddikting. På leit etter urørte råvarer søkjer eg meg mot minnerik nærnatur. Der røskar eg røter frå rotvelter, fiskar opp tare frå havet og gjev det bruksrett som tråd. Vidare spinn eg ull frå naboen sine sauer og sankar plantefargar på gamle familiegardar. Materiala tek eg med meg inn i den manuelle vevgogna, som vert smeltedigel og årestad. Vevkunnskapen er handlingsboren arv, og gjennom lerretsbinding i fleirlagsvev rekonstruerer eg kvardagskulisser frå min eigen barndomsheim. Ut frå eigne talsystem for utrekning og konstruksjon formar eg todimensjonale skisser, før eg vev fram dørstokken og trappene heime. Med geometriske trefjøler og eit vandrande varplag pressar eg veven forbi si inste grind, forbi mengda mogelege skaft og forbi fastsett form. Inspirert av Frida Hansen sin transparente teknikk isolerer eg ein romleg konstruksjon blant lause varptrådar, og lèt det vovne objektet henga i sitt eige opphav. Med lyriske tekstar ankrar eg arbeidet i geografiske festepunkt og livsrøynsler frå opptrakka terreng. Gjennom det heile renn raude trådar frå Chiharu Shiota, Olav H. Hauge og Hildur Bjarnadóttir. Att står mørkklagde kvardagskvede grunnfesta i tankar om tilhørslse, tapserfaringar og verde.

Mitt eige Jølster, mellom bedehuset og svingen med Halland.
Forbi gamleskulen, over Kaiabakken, ned i elva.
Gjennom skogen, opp i postkassen, bortom Leitet.
Fast i beitemyra, rundt oppkomma, ut av glaset. Opp på støypekanten, inn i ripsbuskene, bortover Borgo.
Gjennom Mølsbekken, rundt portsøyla, ut i furene.
Ned i siloen, oppå terrassen, rett i kjellaren. Rundt snuplassen, opp i bjørka, ut av kjøkkenskapet. Mellom hellene, forbi Synneva, over Tungelandsvatnet. Ned trappa, inn i stråtapetet, rundt tørkehuset. Bortover singelen, ned Solnipa, inni matbua.
Over grinda, fast i nattbussen, nedover Haugamarka.
Her fyller eg lommene, nøstar trådane og vev verda.

Marthe Minde: Trappene heime, 2017

8-lagsvev

Ull, lin, tre, stål

Frå utstillinga Traust - Avgang 2018

Master i medium- og materialbasert kunst

Avdeling Kunst og handverk

For dette verket vart ho tildelt Norske Kunsthåndverkeres studentpris 2018

Kunsthøgskolen i Oslo
Postboks 6853, St Olavs plass
0130 Oslo

Telefon: +47 22 99 55 00
E-post: postmottak@khio.no
www.khio.no